

Załącznik
Do uchwały nr XXXVI/424/09
Rady Miejskiej w Świdnicy
z dnia 21 sierpnia 2009 roku

 DCRL
Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego
ul. Szewska 3, 50-053 Wrocław
tel./fax 071/37 10 250
www.dcr.pl, e-mail: dcr@dcr.pl

**Urząd Miejski
w Świdnicy**

Lokalny Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich Świdnicy (Podprogram 2)

Świdnica 2009

Wstęp.....	4
1. Podstawowe informacje o mieście.	6
1.1. Położenie, klimat i rys historyczny.	6
1.2. Środowisko naturalne.....	9
1.3. Własność gruntów i budynków.....	10
1.4. Ludność i demografia.....	11
1.5. Infrastruktura techniczna.....	16
1.6. Obiekty dziedzictwa kulturowego.	23
1.7. Turystyka.	28
1.8. Struktura gospodarki lokalnej.....	32
1.9. Oświata i wychowanie.....	39
1.10. Ochrona zdrowia.	42
1.11. Kultura.....	43
1.11.1. Instytucje	43
1.11.2. Wydarzenia	47
1.12. Sport i rekreacja.....	49
1.13. Organizacje pozarządowe.....	54
1.14. Wydajność energetyczna budynków.....	55
1.15. Tereny powojkowe i przemysłowe.....	56
1.16. Mniejszości narodowe.....	59
1.17. Potrzeby osób niepełnosprawnych.....	59
2. Podprogram 2 Lokalnego Programu Rewitalizacji.	61
2.1. Uspołecznienie procesu opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji.	61
2.2. Analiza obszaru Podprogramu 2 Lokalnego Programu Rewitalizacji pod względem wskaźników wyznaczania obszaru wsparcia.	62
2.3. Diagnoza obszaru wsparcia inwestycji z zakresu mieszkalnictwa.	73
3. Uspołecznienie procesu formułowania celów rewitalizacji.	78
3.1. Analiza SWOT.	78
3.2. Zidentyfikowane cele rewitalizacji.	79
3.3. Wskaźniki określające realizację celów rewitalizacji.	81
3.4. Listy zadań.....	82
3.5. Matryce projektów.....	85
3.6. Lokalizacja przedsięwzięć.....	102
4. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	104
4.1. Charakter działań przewidzianych w Lokalnym Programie Rewitalizacji.....	105
4.1.1. Stopień w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	106
4.1.3. Przydatność LPR w uwzględnieniu aspektów środowiskowych.	114
4.1.4. Powiązania z problemami ochrony środowiska.	114
4.2. Rodzaj i skala oddziaływań LPR na środowisko.	114
4.2.1. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań.....	114
4.2.2. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych.	117
4.2.3. Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.....	117
4.3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko.	118
4.3.1. Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące	

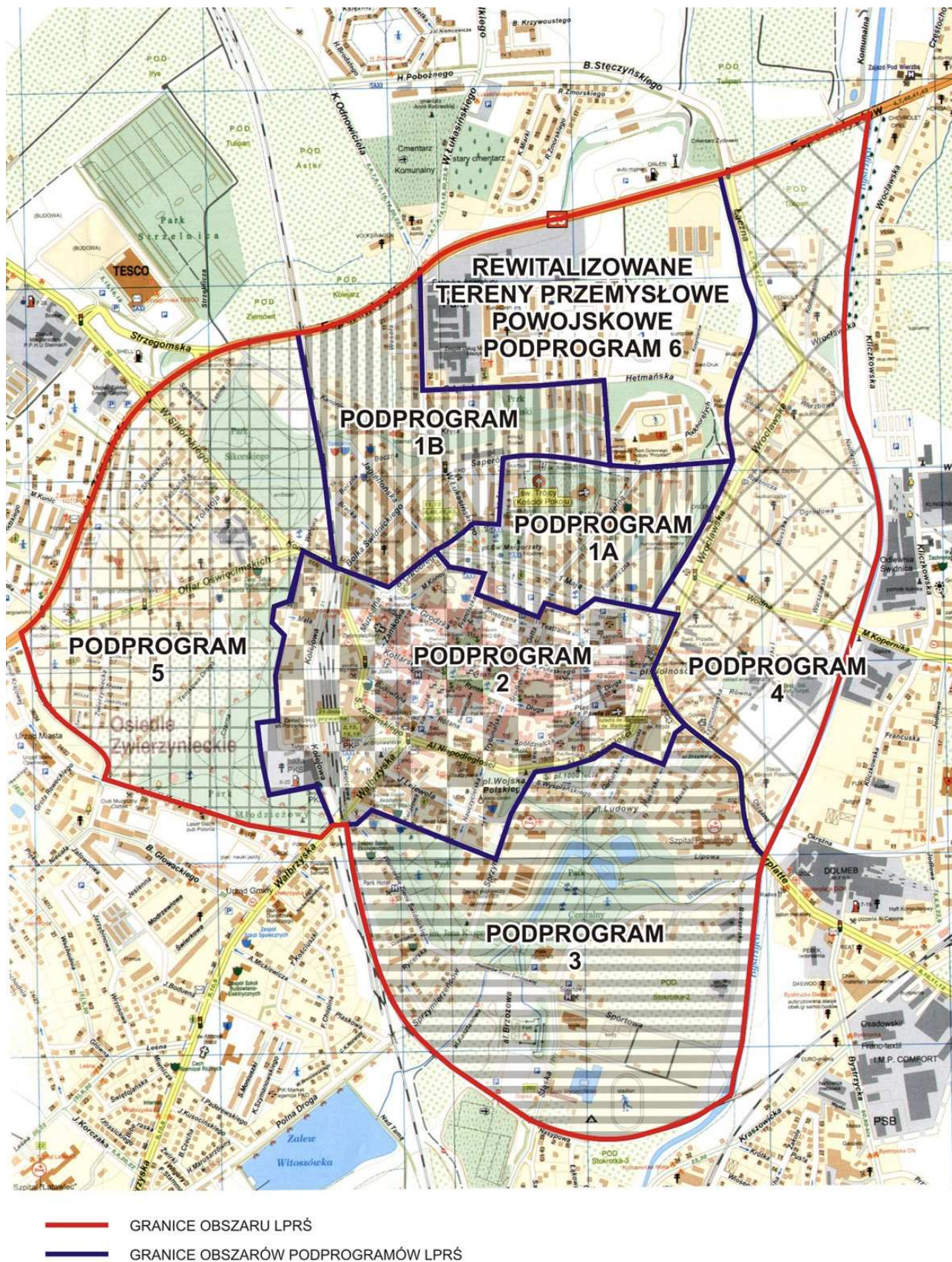
przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu.	118
4.3.2. Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.....	121
4.4. Podsumowanie.	128

Wstęp.

W 2006r. został uchwalony¹ Lokalny Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich Świdnicy na lata 2006-2013 (Podprogram 1A). W tym dokumencie został wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji. W ramach tego obszaru wydzielono sześć podobszarów o zróżnicowanej charakterystyce i potrzebach. Dla każdego podobszaru przewidziano przygotowanie odpowiedniego podprogramu (szczegółowy podział miasta na poszczególne podprogramy prezentuje poniższa mapka).

W niniejszym, według przyjętej zasady, opracowano Podprogram 2 zgodnie z wymogami związanymi z aplikowaniem o środki strukturalne Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego Priorytet 9 – Miasta.

¹ Uchwała nr LII/523/06 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 czerwca 2006r.

Rysunek 1. Podprogramy Lokalnego Programu Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich Świdnicy

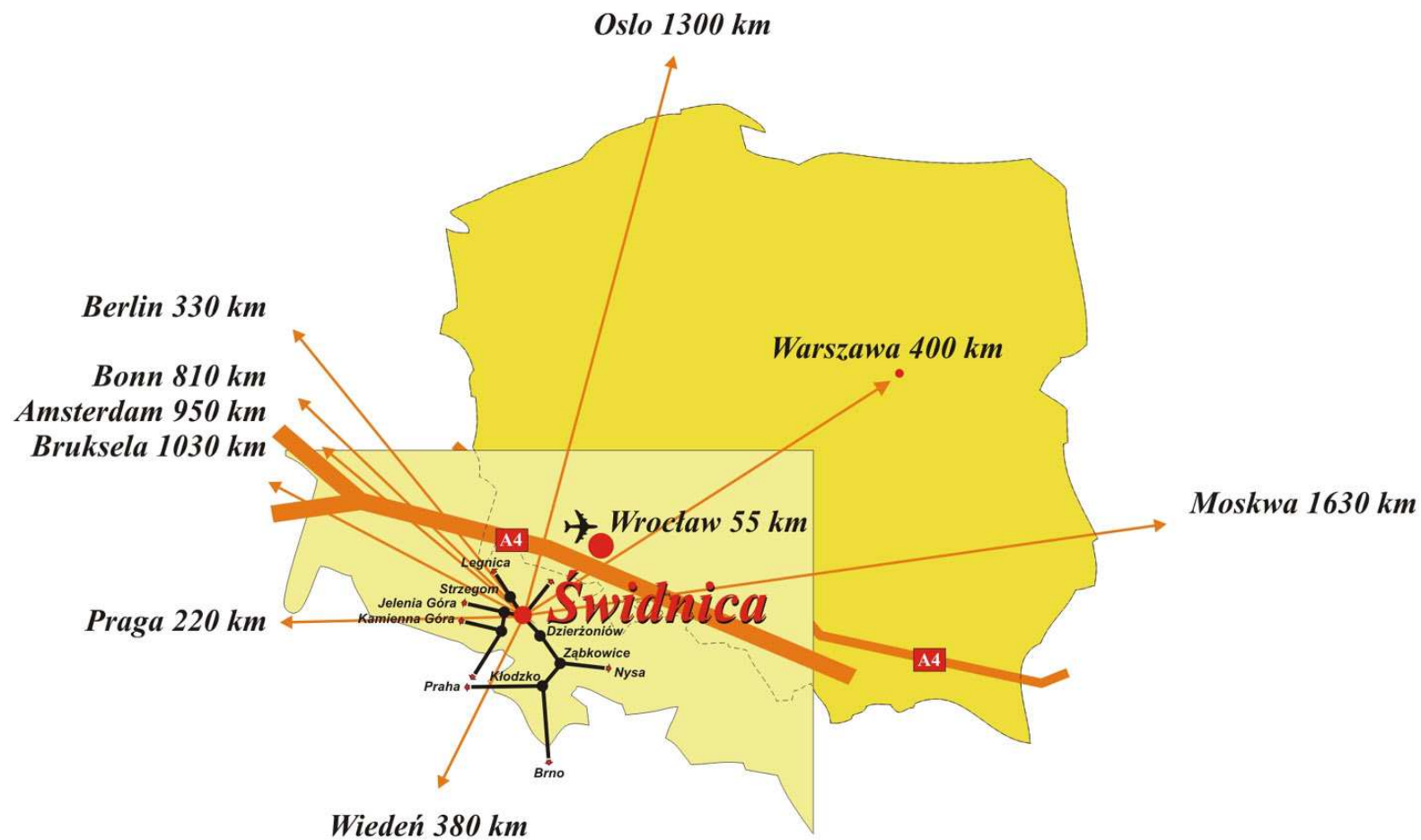
1. Podstawowe informacje o mieście.

1.1. Położenie, klimat i rys historyczny.

Miasto Świdnica, liczące ponad 60 tysięcy mieszkańców leży w południowej części województwa dolnośląskiego w powiecie świdnickim i graniczy bezpośrednio z gminą Jaworzyna Śląska oraz gminą wiejską Świdnica. Główne szlaki komunikacyjne łączą miasto z Wrocławiem (50 km), Wałbrzychem (20 km), Jelenią Górą (60 km), Legnicą (55 km) oraz z autostradą A4, będącą częścią europejskiego szlaku komunikacyjnego E-18 (Hamburg-Odessa). W odległości 10 km znajduje się duży węzeł kolejowy w Jaworzynie Śl., najbliższe lotnisko - w Mirosławicach - oddalone jest o 25 km, natomiast najbliższe przejście graniczne Golińsk - Starostin znajduje się w odległości 40 km. Na granicy Wrocławia, w odległości 45 km, znajduje się wielki kompleks produkcyjno - handlowy (inwestycje, m.in. Cadbury - Schweppes, LG Display, LG Electronics, Toshiba Television).

Położoną nad rzeką Bystrzycą Świdnicę określano w dokumentach historycznych miastem już od 1267 roku. Obecnie tereny miasta zajmują powierzchnię 21,77 km², z czego 1317 ha to grunty zabudowane, zurbanizowane i pozostałe grunty, 894 ha użytki orne, 16 ha użytki leśne oraz grunty zadrzewione. Od 1 stycznia 1999 roku Świdnica w wyniku reformy administracyjnej jest również siedzibą władz powiatowych.

Rysunek 2. Położenie geograficzne i komunikacyjne Świdnicy.

Miasto powstało prawdopodobnie w połowie XIII wieku, ale już wcześniej w X – XI wieku ze względu na ważny szlak handlowy znajdowała się tutaj osada, która czasem nabrała charakteru centrum targowego. Stopniowy wzrost znaczenia osady był już efektem korzystnego położenia nad brzegiem rozlewiska rzeki Bystrzycy. Świdnica początkowo należała administracyjnie do Księstwa Wrocławskiego, a następnie była stolicą samodzielnego Księstwa Świdnickiego (Świdnicko – Jaworskiego). Okres dynamicznego rozkwitu utrzymywał się przez całe średniowiecze oraz w wiekach późniejszych, kiedy to Świdnica przeszła pod panowanie Czech oraz austriackich Habsburgów. Katastrofalna w skutkach zarówno dla całego Śląska, jak i Świdnicy okazała się wojna trzydziestoletnia (1618 – 1648). Zniszczona i wyludniona Świdnica nie odzyskała już wcześniejszej pozycji. Ponowne ożywienie miało miejsce w drugiej połowie XIX wieku. W Świdnicy powstały nowe zakłady i fabryki, doprowadzono linię kolejową, budowano komunalne zakłady usługowe (gazownię, wieżę ciśnień i energetyczne punkty zasilające), a liczba ludności wzrosła z około 15 tys. w 1852 r. do ponad 28 tys. w 1900 r. II wojna światowa nie wyrządziła miastu większych szkód, co ułatwiło późniejsze zagospodarowanie. Po wojnie Świdnica wraz z całym Dolnym Śląskiem została włączona w granice Polski. W okresie powojennym znacznie rozbudowano przemysł świdnicki, wybudowano nowe, duże osiedla mieszkaniowe. Do początku lat 90-tych XX wieku w mieście stacjonowała Armia Czerwona. Przemiany polityczno – gospodarcze na przełomie lat 80-tych i 90-tych XX wieku skutkowały z jednej strony upadkiem dużych zakładów przemysłowych, z drugiej strony możliwościami zagospodarowania mienia powojenskowego oraz rozwojem małej przedsiębiorczości. W chwili obecnej Świdnica jest nie tylko ważnym ośrodkiem przemysłowym w regionie, ale również centrum kulturalnym. Położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych, bogata oferta dla inwestorów oraz atrakcje turystyczne i zabytki są z pewnością bardzo dużym atutem Świdnicy i decydują o szerokich perspektywach rozwoju miasta.

1.2. Środowisko naturalne.

Na warunki klimatyczno – atmosferyczne w Świdnicy wpływa położony niedaleko masyw Ślęży, Góry Sowie i bezpośrednie sąsiedztwo Gór Wałbrzyskich. Klimat Świdnicy jest łagodny, ciepły, umiarkowanie wilgotny i charakteryzuje się zmiennością pogody. Na tym terenie przeważają wiatry zachodnie, i południowo zachodnie.

Przez Świdnicę przepływa rzeka Bystrzyca, będąca lewobrzeżnym dopływem Odry. Bystrzyca, rzeka o długości 95,2 km przepływa między innymi przez Głuszycę, Jugowice, Świdnicę, Kąty Wrocławskie i Wrocław. Jakość wody w przekroju obejmującym miasto Świdnicę odpowiada IV klasie czystości wód. Zasadniczy wpływ na klasyfikację ma zawartość azotanów, fosforanów i fosforu ogólnego oraz poziom zanieczyszczeń bakteriologicznych. Poniżej oczyszczalni ścieków na Zawiszowie stwierdza się V klasę czystości wód.

W obrębie miasta oraz najbliższym sąsiedztwie nie występują obszary chronione, znajduje się natomiast wiele terenów zielonych i parków o istotnym znaczeniu w strukturze funkcjonalno – przestrzennej Świdnicy. Parki zajmują łącznie powierzchnię 63,94 ha w tym:

- „Park Zawiszowski” przy ulicy Łukasińskiego o powierzchni 2,56 ha,
- „Park Strzelnica” przy ulicy Sikorskiego o powierzchni 16,51 ha,
- „Park Młodzieżowy” o powierzchni 11,17 ha między ul. Armii Krajowej, ul. Wałbrzyską, ul. Tenisową i ul. Sportową,
- „Park Nowomłyński” między ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Ślaską, torami kolejowymi i potokiem Witoszówka o powierzchni 3,71 ha,
- „Park imienia Generała Władysława Sikorskiego” przy ulicy Sikorskiego o powierzchni 8,33 ha,
- „Park Kanonierów” przy ulicy Kanonierskiej o powierzchni 1,58 ha,
- „Park Ułanów” przy ulicy Gdyńskiej o powierzchni 2,56 ha,
- „Park Saperów” przy ulicy Parkowej o powierzchni 2,14 ha
- „Park Centralny” między ul. Ślaską, ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Sprzymierzeńców, Placem Ludowym o powierzchni 9,26 ha,
- „Park Wrocławski” między ul. 1 Maja i ul. Saperów o powierzchni 1,75 ha,
- „Park Jana Kasprowicza” między ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Traugutta, ul.

Sprzymierzeńców, o powierzchni 4,37 ha.

Drzewostan wymienionych obiektów składa się w większości z gatunków rodzimych drzew liściastych. Do rejestru pomników przyrody z uwagi na bogactwo cennego starodrzewu występującego na terenie miasta wpisanych jest 97 okazów drzew. Najwięcej znajduje się w terenie Parku Młodzieżowy – 12 okazów – między innymi miłorząb dwuklapowy, jodły jednobarwne, platan klonolistny, cyprysik groszkowy².

1.3. Własność gruntów i budynków

Zabudowa historyczna miasta (przed 1945 r.), a także osiedla mieszkaniowe wybudowane po wojnie mają zwarty koncentryczny charakter. Układ ten znacznie upraszcza realizację systemu komunikacyjnego i infrastrukturalnego miasta.

Powierzchnia geodezyjna miasta wynosi 21,77 km²³. Strukturę użytkowania gruntów prezentuje tabela 1.

Tabela 1. Użytkowanie gruntów (dane na dzień 1.01.2007 r.)

Struktura użytkowania gruntów	Powierzchnia (w ha)	% w strukturze gruntów
Użytki orne	732	33,6%
Pozostałe użytki rolne	148	6,8 %
Grunty leśne i zadrzewione	18	0,8%
Tereny zabudowane mieszkalne	363	16,7%
Tereny zabudowane przemysłowe	163	7,5%
Tereny rekreacyjne	93	4,4%
Pozostałe grunty	543	24,9%

² Według danych zawartych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Świdnicy.

³ Starostwo Powiatowe w Świdnicy według stanu na 01.01.2007 rok

Tabela 1. Użytkowanie gruntów (dane na dzień 1.01.2007 r.) c.d.

Grunty pod wodami	53	2,4%
Nieużytki	11	0,5%
Tereny różne	53	2,4%
Łącznie	2 177	100%

Źródło: Starostwo Powiatowe w Świdnicy

W strukturze własności gruntów przeważają w Świdnicy grunty należące do Skarbu Państwa (łącznie 389 ha). Głównymi posiadaczami tych gruntów są: Agencja Nieruchomości Rolnych i państwowe osoby prawne, tj. uwłaszczone były przedsiębiorstwa państwowe (obecnie spółki skarbu państwa). W skład gminnego zasobu nieruchomości wchodzi nieruchomości stanowiące przedmiot własności gminy, nie oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące własnością Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym gminy. Gmina Miasto Świdnica jest właścicielem 805 ha i 301 ha oddanych w użytkowanie wieczyste. Osoby fizyczne posiadają na terenie miasta 326 ha – w tym 101 ha w obszarze gospodarstw rolnych. Gminne osoby prawne są właścicielami 3 ha gruntów. Ponadto do spółdzielni należy 143 ha, w tym 89 ha rolniczych spółdzielni produkcyjnych i 54 ha do spółdzielni mieszkaniowych. Kościoły i związki wyznaniowe posiadają łącznie 22 ha. Własnością powiatu jest 33 ha, województwa 1 ha, a do spółek prawa handlowego należy 143 ha.

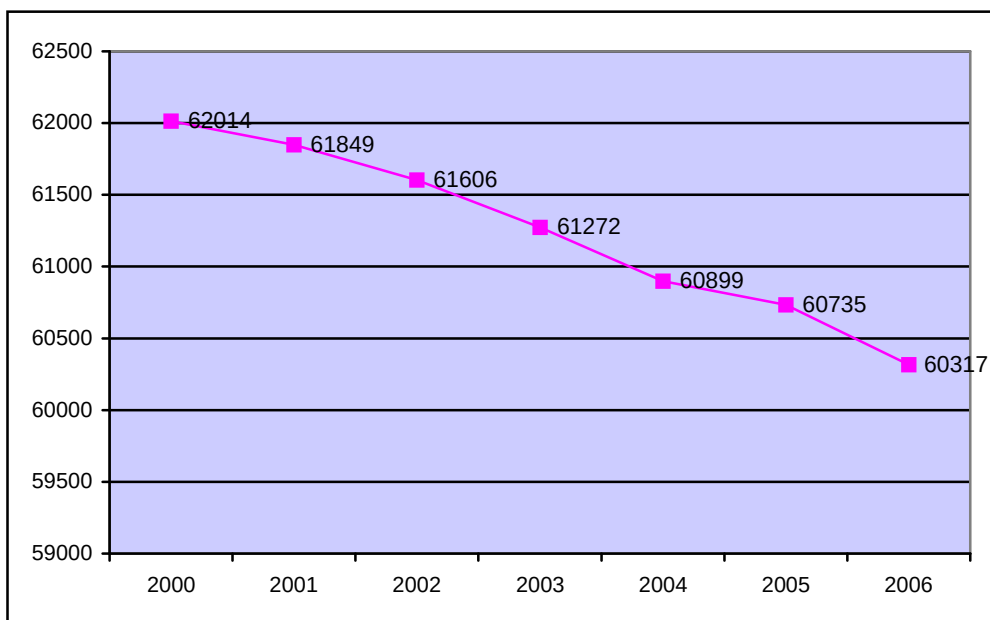
1.4. Ludność i demografia.

Świdnicę zamieszkiwało na dzień 31 grudnia 2006 roku 60 317 osób⁴ (w tym 147 obcokrajowców) z czego 28 533 to mężczyźni a 31 784 to kobiety. Daje to Świdnicy 73 lokatę wśród miast Polski i 7 lokatę wśród miast Województwa Dolnośląskiego. W ostatnich latach liczba mieszkańców miasta systematycznie spadała. W porównaniu do poprzedniego roku liczba ludności Świdnicy zmniejszyła się o 205 osób, co stanowi 0,34 % ludności.

⁴ Stan ludności według danych GUS.

Przyrost naturalny w Świdnicy od kilku lat przyjmuje wartości ujemne. Trend ten obrazuje wykres 1.

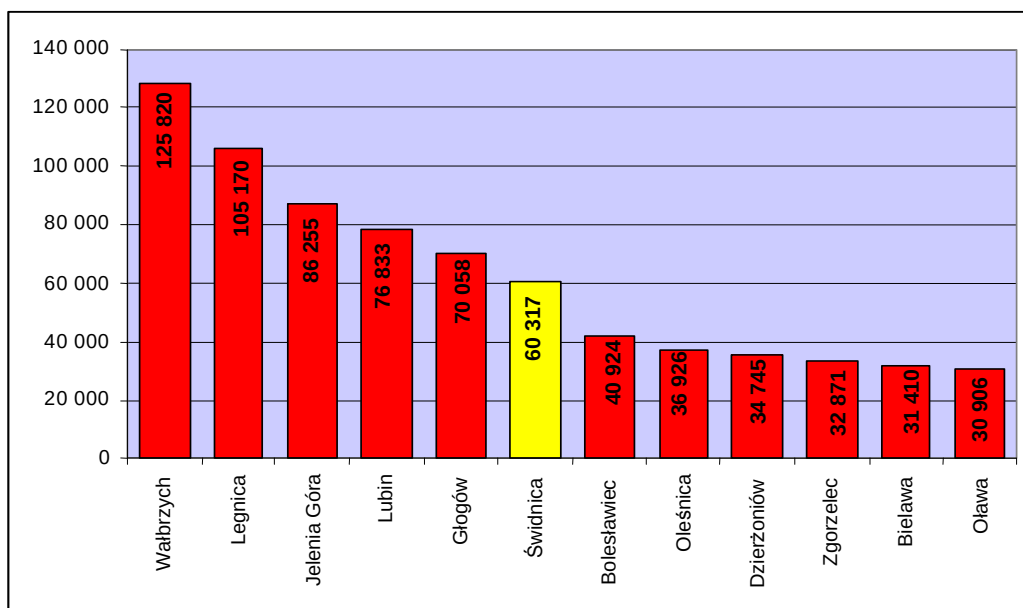
Wykres 1. Liczba ludności w Świdnicy w latach 2000 – 2006

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na koniec 2006 roku Świdnicę zamieszkiwało 2,1% mieszkańców województwa dolnośląskiego. Pod względem liczby mieszkańców Świdnica plasuje się województwie na 7 miejscu. Największym miastem jest Wrocław – stolica województwa dolnośląskiego.

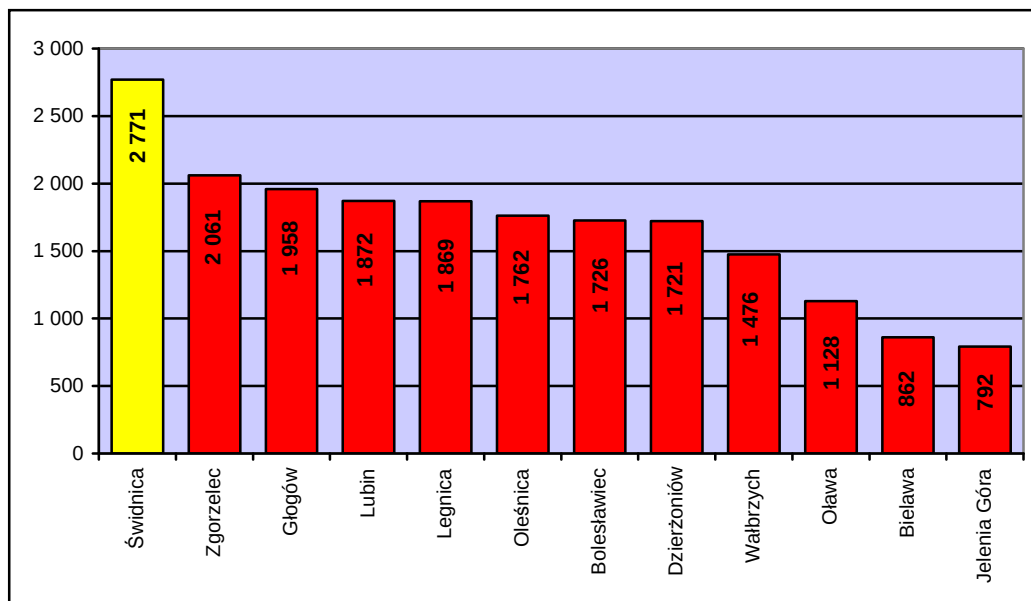
Wykres 2. Liczba mieszkańców największych miast województwa dolnośląskiego (z wyłączeniem Wrocławia) według miejsca zameldowania, stan na dzień 31.12.2006 roku.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Spośród miast województwa dolnośląskiego zamieszkiwanych przez więcej niż 30 tys. ludności, Świdnica jest jednym z najmniejszych pod względem zajmowanej powierzchni – niecałe 22 km². Jednocześnie charakteryzuje się ona najwyższym wskaźnikiem gęstości zaludnienia – według stanu z końca 2006 roku na 1 km² przypadało 2 742 osób, podczas gdy we Wrocławiu było to 2 167 osób, w Zgorzelcu 2 061 osób, a pozostałych miastach poniżej 2 tys. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje wykres 3.

Wykres 3. Gęstość zaludnienia w wybranych miastach województwa dolnośląskiego (z wyłączeniem Wrocławia) w 2006 r. na 1 km².

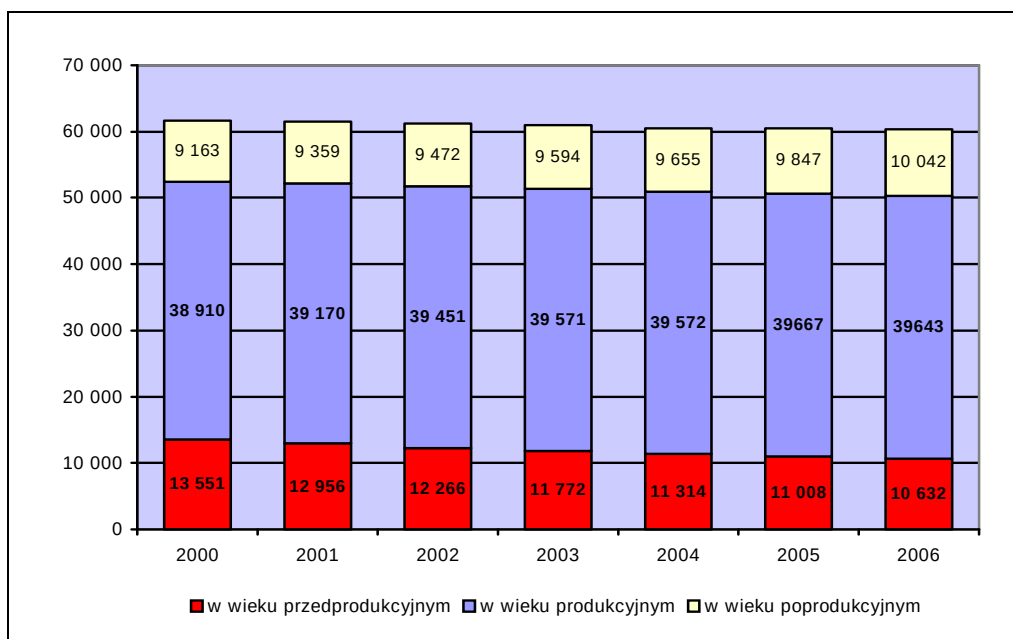

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Struktura wiekowa ludności prezentowana jest według tzw. ekonomicznych grup wieku, tj. ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Dla Świdnicy wymienione grupy na dzień 31 grudnia 2006 roku stanowiły odpowiednio 17,6%; 65,7%; 16,6% ogółu mieszkańców. W Świdnicy na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają 52 osoby w wieku nieprodukcyjnym z tego 27 w wieku przedprodukcyjnym i 25 poprodukcyjnym.

W porównaniu ze stanem z roku 2000, w roku 2006 udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w strukturze ludności miasta spadł z 22% do 17,6%, natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 15% do 16,6%. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym zwiększyła się z 38 910 osób w roku 2000 do 39 643 osób roku 2006, tym samym udział osób w tym wieku w strukturze mieszkańców ogółem wzrósł z 63% do 66%. Wzrost ten jest w głównej mierze wynikiem wchodzenia w wiek produkcyjny roczników wyżu demograficznego i w kolejnych latach można spodziewać się znaczącego spadku tempa przyrostu ludności w tej grupie wiekowej. Analizując powyższe dane wynika, że mieszkańcy Świdnicy są społeczeństwem starzejącym się. Proporcje te obrazuje poniższy wykres.

Wykres 4. Struktura wiekowa mieszkańców Świdnicy w latach 2000 – 2006

Źródło: Urząd Miejski w Świdnicy.

Na spadek ludności ogółem w mieście ma wpływ nie tylko ujemny przyrost naturalny (zanotowany wskaźnik spadku ludności dla miasta to 0,34%), lecz również widoczny wzrost liczby osób opuszczających miasto. Saldo migracji w 2006 roku dla Świdnicy wyniosło -307 osób, w przeliczeniu na 1000 osób wynosiło -5,1. W roku 2006 w sumie miasto opuściło 816 osób co daje ponad 1,35% mieszkańców (w 2005 roku było to 618 osób czyli 1,02%). Analiza dynamiki migracji uwidacznia znaczną przewagę migracji wewnętrznych. Miasto opuściło 664 osoby (81,4% opuszczających) z czego 44,9% w wieku 20-34 lata. Na niekorzystny trend procesów migracyjnych składa się również fakt, iż na migrację decydują się przede wszystkim ludzie młodzi i dobrze wykształceni. Najliczniej opuszczały Świdnicę osoby w wieku 25-29 lat i w tej grupie wiekowej aż 66% wyprowadziło się do miast. Osoby w tym wieku najczęściej kończą studia i poszukują swej szansy poza Świdnicą. Odsetek osób migrujących na wieś wynosi 48,6%.

Migracje zewnętrzne stanowiły mniejszą część migracji, 18,6% ogólnej liczby osób opuszczających Świdnicę.

1.5. Infrastruktura techniczna.

A. Drogi.

Świdnica, znajdująca się w południowej części województwa dolnośląskiego, jest ważnym węzłem komunikacyjnym. Świdnica nie leży na głównych szlakach kolejowych. Obsługuje głównie ruch pasażerski na szlaku Legnica – Jaworzyna Śląska – Kamieniec Ząbkowicki, posiada również połączenia do Nysy, Katowic i Krakowa. Linie kolejowe obsługują głównie transport towarowy na trasie łączącej Katowice z Legnicą. Linia ta rozdziela miasto na dwie części, utrudniając ruch drogowy.

Podstawowy układ komunikacyjny Świdnicy stanowią ciągi dróg:

- droga krajowa nr 35, która posiada następujący przebieg: granica państwa – Mieroszów – Wałbrzych – Świebodzice – Świdnica – Wrocław. W Świdnicy obejmuje ona ulice: Ludwika Zamenhofs, Esperantystów, Szarych Szeregów.
- droga wojewódzka nr 382, przebiegająca przez Stanowice – Świdnicę – Dzierżoniów – Ząbkowice Śląskie – Paczków – do granicy państwa. Na terenie miasta drogę tę stanowią ulice: Westerplatte, pl. Wolności, Wrocławska, Łączna, Władysława Sikorskiego (od skrzyżowania z ul. Ludwika Zamenhoffs do granic miasta).
- droga wojewódzka nr 379 biegnąca na trasie Wałbrzych – Modliszów – Świdnica. W Świdnicy przebiega przez ulice: Wałbrzyska, pl. Grunwaldzki, Al. Niepodległości.
- droga powiatowa 2876 D - ulica Bystrzycka,
- droga powiatowa 1990 D - ulica Wodna i Mikołaja Kopernika,
- droga powiatowa nr 3396 D - ulice: Jana Kochanowskiego, Waleriana Łukasińskiego, Kazimierza Wielkiego, Henryka Pobożnego, Kazimierza Odnowiciela,

Długość ulic w ciągach dróg w Świdnicy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Długość ulic w ciągach dróg w Świdnicy.

Kategorie dróg	Długość (w km)	Ilość ulic
Krajowe	5,5	3
Wojewódzkie	7,6	8
Powiatowe	8,2	8
Lokalne	101,2	264
Razem	122,5	283

Źródło: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnica

Świdnica posiada drogi o łącznej długości 122,5 km, z czego 12,9 km to ulice o nawierzchni gruntowej. Obecna sieć drogowa jest niewystarczająca w stosunku do natężenia ruchu, w związku z tym planuje się budowę nowych ulic na obrzeżach miasta. Sumaryczna długość tras komunikacji miejskiej w Świdnicy wynosi 38 km.

D. Sieć wodociągowa.

W Świdnicy długość wodociągowej czynnej sieci rozdzielczej wynosi 116,3 km, która posiada 2 953 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Ilość wody dostarczonej w 2006 roku do gospodarstw domowych wyniosła 2 070,9 dam³. Z sieci wodociągowej korzysta łącznie 59 445 mieszkańców co stanowi 98,6% ludności. Odsetek osób korzystających z wodociągów w Świdnicy jest wyższy niż średnia dla miast województwa dolnośląskiego (96,5%) i ogółu obszarów miejskich w Polsce (94,9%). Świdnica na 91 miast zajmuje 21 miejsce pod względem największego procentowego udziału osób korzystających z wodociągów w stosunku do liczby mieszkańców.

Średnie zużycie wody na jednego mieszkańca w 2006 roku wyniosło 34,3 m³. W ostatnich latach widoczny jest w Świdnicy drastyczny spadek ilości zużywanej wody na 1 mieszkańca. W stosunku do roku 2002 wartość ta spadła aż o 23,1 %. Pod względem zużycia wody na jednego mieszkańca w m³ Świdnica plasuje się na 32 pozycji spośród 91 miast województwa dolnośląskiego. Zagęszczenie sieci wodociągowej w Świdnicy jest duże i wynosi 534,5 km na 100 km².

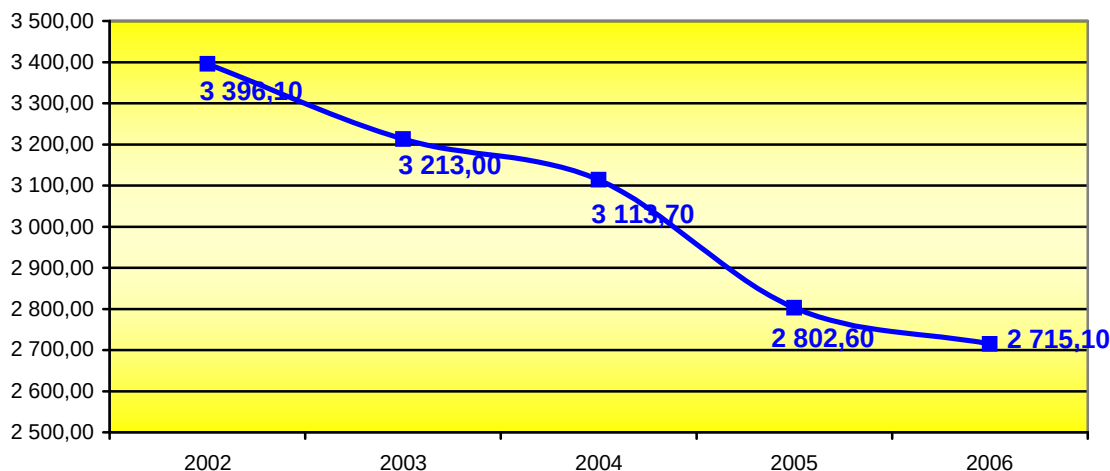
B. Sieć kanalizacyjna.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Świdnicy na koniec 2006 roku wynosiła 120,5 km. Sieć kanalizacyjna posiada 3 050 szt. połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z kanalizacji korzysta łącznie 55 094 osób co stanowi 91,3% ogółu mieszkańców miasta. Zagęszczenie sieci kanalizacyjnej w mieście jest dość duże i wynosi 553,8 km na 100 km².

Świdnica posiada nowoczesną oczyszczalnię ścieków, która jest zlokalizowana we wsi Zawiszów przy granicy z miastem Świdnicą. Wydajność oczyszczalni zapewnia rozwiązanie podstawowego problemu gospodarki wodno – ściekowej Świdnicy na kilkadziesiąt najbliższych lat. W 1992 roku oddano do użytku część mechaniczną oczyszczalni o przepustowości 60 000 m³/dobę, a w 1998 roku część biologiczną z przepustowością 30 000 m³/dobę. Średnio ilość dopływających ścieków wynosi 24 000 m³/dobę z wodami deszczowymi i infiltracyjnymi oraz 12 500 m³/dobę bez wód deszczowych i infiltracyjnych.

Łączna ilość odprowadzonych ścieków w mieście wyniosła w 2006 roku 2 715,1 dam³. Świdnica posiada jedną oczyszczalnię z podwyższonym usuwaniem biogenów. Oddana do użytku oczyszczalnia w 1998 r. zarządzana jest przez Spółkę Wodną „Bystrzyca”. Obiekt ma duży zapas mocy przerobowych. Jej przepustowość wg projektu wynosi 30 000 m³ na dobę co równoważne jest 112 500 osób korzystających z oczyszczalni. W chwili obecnej moce przerobowe wykorzystane są w około 50%.

Wykres 5. Ilość odprowadzanych ścieków w Świdnicy w latach 2002-2006
(dam³/rok)

Źródło: Bank Danych Regionalnych.

Analiza danych dotyczących oczyszczalni w kolejnych latach uwidacznia znaczny spadek ilości odprowadzanych ścieków. Ma to prawdopodobnie związek ze spadkiem zużycia wody na 1 mieszkańca w Świdnicy oraz zmniejszającą się populacją miasta. Natomiast liczba oczyszczanych ścieków łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi nie uległa większym zmianom na przestrzeni ostatnich lat.

W ostatnich latach spada również liczba wytworzonych osadów (spadek od 2003 roku o 59,1%) przy czym wzrasta liczba wykorzystania ich do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne (wzrost od 2003 o 18,5%) natomiast spada ilość osadów składowanych (spadek od 2003 o 92,9%). Znacząco zmieniły się proporcje osadów składowanych do wykorzystanych. W 2003 z wytworzonych osadów 69,6% było składowanych a 30,4% było wykorzystanych. W 2006 roku proporcje te wynosiły odpowiednio 12,1% i 87,9%. Zmiany te były efektem jednej z większych miejskich inwestycji (Rozbudowa oczyszczalni ścieków – III etap).

C. Sieć gazowa.

Eksploatacją sieci gazowej w Mieście zajmuje się Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. poprzez Oddział - Zakład Gazowniczy w Wałbrzychu. Długość czynnej sieci gazowej ogółem w Świdnicy wynosi 109 962 m w tym sieć przesyłowa

to 463 m sieć, a rozdzielcza 109 499 m. Sieć gazowa w Świdnicy posiada 3 385 szt. czynnych połączeń do budynków mieszkalnych. W mieście odbiorcami gazu jest 20 859 gospodarstw domowych z czego 3 909 z nich wykorzystuje gaz do ogrzewania mieszkań. Ogółem w Świdnicy zużycie gazu wynosi 8 988,60 tys.m³, z czego 5 174,1 tys.m³ to zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań. Z sieci gazowej korzysta 57 381 osób co stanowi 95,1% ogółu ludności.

Od 2003 roku zużycie gazu na 1 mieszkańca w Świdnicy sukcesywnie spada i w 2006 roku wyniosło 148,9 m³. W stosunku do 2002 roku zużycie gazu na 1 mieszkańca zmniejszyło się o 3,7%. W porównaniu ze średnią dla miast Województwa Dolnośląskiego oraz całego kraju zużycie gazu w Świdnicy jest nieznacznie wyższe. Pod tym względem Świdnica zajmuje 46 miejsce spośród 91 miast dolnośląskich.

D. Energia elektryczna.

Dystrybucją energii elektrycznej w Świdnicy zajmuje się firma Energia Pro Koncern Energetyczny S.A. oddział Wałbrzych S.A., Rejon Energetyczny Strzegom.

Poziom zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Świdnicy kształtowała się w 2006 roku na poziomie 41 422 MWh na 25 575 odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu. W przeliczeniu na 1 mieszkańca daje to 1 619,6 kWh.

W ostatnich latach w Świdnicy nie obserwuje się znaczących wzrostów zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca. W porównaniu z rokiem 2002 wzrosło ono zaledwie o 1,2%.

E. Gospodarka odpadami.

Świdnica korzysta z składowiska odpadów w Sulisławicach które zostało wybudowane w latach 1999/2000 i zarządzane jest przez Przedsiębiorstwo Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Składowisko umożliwia przyjmowanie odpadów komunalnych z terenu Świdnicy, wykonane jest zgodnie z normami Unii Europejskiej. Zapewnia całkowite bezpieczeństwo dla środowiska, a jego lokalizacja, w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków, pozwala na lepsze zagospodarowanie odpadów stałych i

płynnych zanieczyszczeń. Powierzchnia składowania odpadów niezrekultywowana wynosi 0,3 ha.

Ilość wytwarzanych odpadów w ciągu roku wynosi średnio około 11,3 tys. ton, Liczba ta z roku na rok sukcesywnie spada. W stosunku do 2002 roku spadek ten wyniósł 21,5%. Natomiast udział procentowy odpadów poddanych odzyskowi wzrósł z 38,8% w roku 2002 do 56,6% w roku 2006.

F. Produkcja i dystrybucja ciepła

Wytwarzaniem, przesyłaniem oraz dystrybucją ciepła zajmuje się Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (MZEC). W posiadaniu MZEC znajdują się 33 źródła ciepła zasilane węglem kamiennym, gazem, olejem opałowym oraz węglem groszkiem.

Tabela 3. Źródła ciepła w posiadaniu MZEC Świdnica Sp. z o.o.

Lp.	Adres obiektu	Paliwo
1	Ciepłownia Zawiszów ul. Pogodna 1	węgiel kamienny MII
2	Ciepłownia Zarzecze ul. Przemysłowa	węgiel kamienny MII
3	Ciepłownia Bohaterów Getta 14a	gaz GZ-50/olej
4	Ciepłownia Saperów 16	gaz GZ-50/olej
5	Ciepłownia H. Pobożnego	gaz GZ-50
6	Kopernika 3	gaz GZ-50
7	Kościuszki 16	gaz GZ-50
8	Łukasińskiego 7	gaz GZ-50
9	Łukowa 3-5	gaz GZ-50
10	Plac Grunwaldzki 11 (ŚOK)	gaz GZ-50
11	Rynek 39/40	gaz GZ-50
12	Trybunalska 1	gaz GZ-50
13	Wrocławska 63	gaz GZ-50
14	Zamkowa 2	gaz GZ-50
15	Szymanowskiego 1-5	gaz GZ-50
16	Konopnickiej 20	gaz GZ-50

17	Konopnickiej 6	gaz GZ-50
18	Franciszkańska 18	gaz GZ-50
19	Garbarska 23	węgiel groszek
20	Kościelna 3-5	węgiel groszek
21	Ks. Bolko 17	węgiel groszek
22	Pułaskiego 20	węgiel groszek
23	Wodna 4a	węgiel groszek
24	Kolejowa 3 - PKS	węgiel groszek
Kotłownie eksploatowane tylko latem dla produkcji ciepłej wody		
25	Sikorskiego 31 - Tech. Mech.	
26	Of. Oświęcimskich 30 - Gim.2	
27	Of. Oświęcimskich 43a - Przed. 19	
28	Słobódzkiego 26 - Żłobek 1	
29	Słobódzkiego 10 - Przedszkole 14	
30	Słobódzkiego 21 - Gimnazjum 1	
31	Armii Krajowej 49	
32	Marcinkowskiego 4 - Basen	

Główne ciepłownie obsługujące miasto Świdnica to Ciepłownia Zawiszów i Zarzecze. Ciepłownia Zawiszów wybudowana jest w starej technologii. Stan techniczny obiektu wymaga stałych nakładów na utrzymanie i modernizację. Moc dyspozycyjna tej ciepłowni wynosi 65 MW, natomiast moc zamówiona przez odbiorców zasilanych z tego źródła wynosi ok. 45,3 MW, a moc na pokrycie strat przesyłania – 1,5 MW, pozostaje jeszcze ok. 18 MW rezerwy.

Ciepłownia Zarzecze przy ul. Rolniczej pracuje na potrzeby mieszkalnictwa oraz na potrzeby przemysłu i usług. Moc dyspozycyjna tej ciepłowni wynosi 34,9 MW, natomiast moc zamówiona przez odbiorców wynosi 14,4 MW, moc cieplna na pokrycie strat to 0,2 MW, zatem pozostaje jeszcze ok. 20 MW rezerwy. Taka duża rezerwa pozwala poszukiwać nowych odbiorców w tym rejonie.

Istniejące źródła ciepła w mieście Świdnica (głównie ciepłownia Zawiszów i Zarzecze) o łącznej mocy dyspozycyjnej ok. 100 MW w pełni pokrywają zapotrzebowanie mieszkańców (60 MW) a system zaopatrzenia umożliwia rozwój miasta w przyszłości.

1.6. Obiekty dziedzictwa kulturowego.

Świdnica jest jednym z najstarszych miast Dolnego Śląska. Od wczesnego średniowiecza była drugim pod względem ważności po Wrocławiu ośrodkiem miejskim. Do dziś główną, dominującą w skali miasta tkankę zabudowy stanowią cztery, wyodrębniające się urbanistycznie i architektonicznie obszary historyczne, komponowane koncentrycznie wokół średniowiecznego centrum.

Obszar centralny stanowi miasto średniowieczne, o powierzchni ok.25 ha, zamknięte w granicach wytyczonych przebiegiem średniowiecznych murów obronnych, lokowane na prostokątnej, dobrze zachowanej siatce ulic, z centralnie usytuowanym Rynkiem, kompleksem okazałych domów mieszczańskich w zwartej, kwartałowej zabudowie, gotycką farą, blokiem śródrynkowym, w którym znajdował się ratusz i sukiennice a dopełnieniem jego architektury jest barokowy zespół pouszulański z kościołem p.w. Św. Józefa, zespół pokapucyński wzniesiony na reliktach zamku książąt świdnickich oraz gotycki kościół p.w. Św. Barbary i XVI-wieczna basteja Bramy Strzegomskiej oraz usytuowane poza pasmem murów obronnych protestancki barokowy Kościół Pokoju położony w zabytkowym kompleksie architektoniczno-urbanistycznym zwanym Placem Pokoju i kościół Św. Krzyża.

Ośrodek średniowieczny otacza pierścieniem zwarta, kwartałowa zabudowa, złożona z XIX wiecznych i z początku XX w. kamienic czynszowych, usytuowana pomiędzy linią średniowiecznych murów obronnych a obwodowo biegnącym pasmem XIX wiecznych parków i skwerów założonych na splantowanych, w mniejszym lub większym stopniu, wałach i fosach zewnętrznego pierścienia fortyfikacji fryderycjańskich. Ostatnie, zewnętrzne pasmo zabudowy historycznej stanowią obszary zabudowy willowej, koszarowej i modernistyczne osiedla mieszkaniowe oraz zabytkowe zespoły architektury przemysłowej.

Zabudowa historyczna Świdnicy nadal nadaje charakter całemu miastu a obszar miasta średniowiecznego zachował funkcję dominującego centrum handlowo-usługowego i kulturalnego.

Najważniejszymi zabytkami znajdującymi się w Świdnicy są:

- Gotycki kościół pod wezwaniem św. Stanisława i św. Wacława, obecnie katedra diecezji świdnickiej - to XIV – wieczna budowla gotycka, która posiada drugą, co do wysokości wieżę na Dolnym Śląsku i trzecią w Polsce. Do najważniejszych elementów zdobniczych należą: ołtarz Zaśnięcia NMP w formie pentaptyku, chór Bractwa Maryjnego (zwany Chórem Mieszczan), z bogatymi późnogotyckimi zdobieniami oraz ołtarzem głównym, wzorowanym na ołtarzu paryskiego kościoła Val De Grace. W XVII wieku pieczę nad kościołem przejęli jezuici. Przystąpili oni do przekształcania wnętrza w duchu baroku, likwidując wcześniejsze, gotyckie wyposażenie. Przeważająca część wystroju jest dziełem Jana Riedla. Jego najwybitniejszym dziełem jest ołtarz główny. Najcenniejszym gotyckim zabytkiem jest ołtarz maryjny znajdujący się w wyniesionej kaplicy, tzw. Chórze Mieszczan. Powstał pod koniec XV w., a pewne jego cechy wskazują na powiązania z warsztatem Wita Stwosza.
- Ewangelicki kościół pod wezwaniem św. Trójcy zwany Kościołem Pokoju- wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, jest najcenniejszym zabytkiem sakralnej sztuki protestanckiej Śląska. Jest uważany za największy drewniany kościół w Europie. Został wpisany na listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO w 2001 roku. Szczególnie atrakcyjne są barokowe elementy zdobnicze ołtarza głównego, ambony, organów dużych i małych oraz łóż okalających świątyni od wewnątrz. Ponadto Kościół wyposażony jest w dwa zespoły organowe. Istotnym elementem wyposażenia jest hala chrztów z barokową chrzcielnicą oraz kolekcja portretów kolejnych proboszczów. Kościół Pokoju jest otoczony zespołem obiektów użytkowych, który posiada dziś dużą wartość architektoniczną.
- Barokowy kościół św. Józefa oraz zespół poklasztorny Urszulanek to obiekt jednonawowy, posiadający rokokową elewację i wystrój. Ze względu na szczupłość miejsca, kościół usytuowany jest nietypowo - w pierzei, prostopadle do osi ulicy. Fasada kościoła jest trójosiowa, z pilastrami i rozbudowanymi gzymsami. Wyposażenie wnętrza jest bardzo skromne. Na uwagę zasługują: ambona, oprawa chóru organowego oraz drewniane kraty, zamykające łóże zakonnice.
- Barokowy kościół św. Krzyża oraz komandoria krzyżowców z czerwoną gwiazdą, zbudowane na miejscu wcześniejszej siedziby zakonu i szpitala Św. Michała, który został całkowicie zniszczony w wyniku wojny trzydziestoletniej.
- Kościół św. Antoniego i zespół poklasztorny kapucynów, który obecnie jest

remontowany i zagospodarowany przez Kościół Zielonoświątkowców został wybudowany w II połowie XVII wieku na miejscu średniowiecznego zamku Piastów Świdnickich

- Późnogotycka kaplica św. Barbary z renesansową basteją, gdzie obecnie mieści się siedziba Naczelnej Organizacji Technicznej. W XVI wieku istniał tu kościół p.w. Św. Barbary. Do dziś znajdują się dwie płaskorzeźby św. Barbary i św. Katarzyny pochodzące z tamtego okresu, a w prezbiterium zachowały się renesansowe malowidła ściennie w formie ornamentu roślinnego.
- Rynek i Ratusz z początku XIV w. - Świdnicki Rynek należy do najcenniejszych w Polsce. Zachował oryginalny, średniowieczny układ przestrzenny i prawie kompletny zespół zabudowy, prezentującej architektoniczne trendy wielu stuleci. Centralny plac miasta wytyczono w II połowie XIII w. Pełnił wówczas funkcje miejsca handlowego. Pośrodku zbudowano Dom Kupiecki i szereg obiektów zajmowanych przez rzemieślników i handlarzy. Od co najmniej 1330 r. w bloku środkowym funkcjonowała apteka, pierwszy tego typu obiekt na Śląsku. Następnie na bazie Domu Kupieckiego postawiono ratusz zwieńczony wysoką wieżą z połączonym hełmem. Wieża zdobiła pejzaż miasta do 5 stycznia 1967 r., gdy chwilę po wybiciu przez dzwon godziny 15.15 – w wyniku wcześniejszego wyburzenia kamieniczki stanowiącej jej podporę – zawaliła się i do dziś nie została odbudowana.
- Kamienice mieszczańskie w śródmieściu - Zespół staromiejski Świdnicy przetrwał w zasadniczym kształcie od średniowiecza. Działania II wojny światowej nie dotknęły miasta, dzięki czemu miasto uniknęło zniszczeń. Starówka świdnicka jest uznawana za najcenniejszy zespół urbanistyczny na Dolnym Śląsku, porównywalny pod względem wartości ze starówką krakowską i toruńską. Przed lokacją na prawie niemieckim w ówczesnej osadzie dominowała zabudowa wiejska. Istniały niewielkie, drewniane budynki o konstrukcji wieńcowej lub ryglowej. Budynki mieszkalne i gospodarcze rozmieszczone były swobodnie po całej działce. Dopiero w XVI wieku szybki przyrost ludności spowodował, że zabudowa zaczęła przybierać ściślejszy charakter. Kamienice mieszczańskie wykształciły się w Świdnicy w XIV wieku. Częste zniszczenia w wyniku wojen i pożarów sprawiły, że wielokrotnie przebudowywane domy zachowały relikty wielu stylów architektonicznych. Większość istniejących do dziś budynków w śródmieściu zachowała pierwotne, gotyckie elementy wraz z portalami

bramnymi i wewnętrznymi oraz rzeźbami zdobiącymi kamienice na rynku. Częściowo kamienice reprezentują architekturę renesansową (m. n. kamienica przy ul. Pułaskiego 24) i barokową (dom opatów krzeszowskich przy ulicy Franciszkańskiej 18 – zaadaptowany na siedzibę Miejskiej Biblioteki Publicznej).

- Kamienica pod Bykami, w której od 1882 roku mieści się apteka. Budynek posiada neorenesansową dekorację, a na wysokości pierwszego piętra na narożach budynku znajdują się naturalnej wielkości sylwetki byków.
- Kolumna Świętej Trójcy na Rynku– wykonana jest z czerwonego piaskowca, wykonana przez anonimowego autora ufundowana została w 1693 r. przez starostę świdnicko - jaworskiego Joachima von Sinzendorfa. Dzięki przeprowadzonym zabiegom konserwatorskim, można obecnie podziwiać kolumnę w pełnej okazałości.
- Zespół barokowych rzeźb w rynku, dzieła miejscowego artysty G. L. Webera, tworzącego na przełomie XVII i XVIII w. Są to posągi:
 - Św. Floriana i Św. Jana Nepomucena, stojące w rogach bloku śródrynkowego,
 - Mitologiczne postaci Atlasa i Neptuna, zdobiące dwie fontanny.

Pozostałości fortyfikacji fryderycjańskich z II połowy XVIII wieku - z zachowanych obiektów największe wrażenie robi podwalnia - kazamata komunikacyjna wału wewnętrznego wzdłuż kościoła parafialnego (zachował się w doskonałym stanie odcinek długości 260 m.). Zachowała się także kazamata zewnętrzna Bramy Witoszowskiej, kaponiera przy ulicy Żeromskiego oraz kaponiera wewnętrzna Bramy Kapturowej. Z zewnętrznego pasa umocnień w najlepszym stanie przetrwały pozostałości Fleszy Nowomłyńskiej przy ul. Śląskiej i Fleszy Jawornickiej przy ul. Sikorskiego. Ponadto widoczne są liczne narysy fortów, redut i kurtyn, szczególnie w parkach.

Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków uznał za zabytki 964 obiekty architektury, budownictwa i urbanistyki. Z tej liczby 119 obiektów wpisano do rejestru zabytków, w tym:

- budynki mieszkalne,
- 15 obiektów sakralnych, m. in. wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO Kościół Pokoju,
- 4 budynki użyteczności publicznej,
- obiekty architektury obronnej,

- 1 pałac,
- 5 budynków przemysłowych,
- 1 park,
- 1 cmentarz,
- stanowisko archeologiczne,
- obszar ośrodka miasta średniowiecznego.

Do rejestru zabytków wpisane są również zabytki ruchome, stanowiące wyposażenie kościołów oraz prywatna kolekcja broni strzeleckiej oraz eksponaty miejskiego Muzeum Dawnego Kupiectwa i prywatnego Muzeum Broni i Militariów.

W 2004r. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu opracował dla potrzeb Ministerstwa Kultury „Raport o stanie zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków” dotyczący zabytków Dolnego Śląska. W raporcie tym stan zachowania zabytków Świdnicy oceniono na 3,80 w skali od 1 do 5. Do remontu kapitalnego zakwalifikowano 31 budynków zabytkowych, w tym 13 mieszkalnych, a 16 budynków (w tym 12 mieszkalnych) wymaga przeprowadzenia remontu zabezpieczającego.

Struktura własności obiektów zabytkowych jest bardzo zróżnicowana: 2 spośród nich są własnością Skarbu Państwa, 27 jest własnością komunalną, 22 własnością prywatną, 13 własnością kościelną, 47 współwłasnością. Własność kościelna również nie jest jednorodna. Właścicielami zabytków, w kolejności stanu posiadania, są kościoły: rzymskokatolicki, ewangelicko–augsburski, zielonoświątkowy, prawosławny, Adwentystów Dnia Siódmego i polsko-katolicki. Stan części zabytków będących własnością kościelną jest bardzo zły, 4 zakwalifikowano do remontu kapitalnego, a 3 do remontu zabezpieczającego.

Zabytkowe obiekty pełnią wielorakie funkcje, zarówno mieszkalne, usługowe, kulturowe, jak i użyteczności publicznej.

Największym problemem w zakresie zabudowy staromiejskiej jest postępująca degradacja zabytkowej architektury. Budynki i przestrzenie publiczne są ponadto dewastowane w obszarach funkcji dysharmonijnych.

Obserwuje się znaczne dysproporcje w wyglądzie poszczególnych części świdnickiego śródmieścia. Najbardziej dysharmonijne tereny to obszary ul. Siostrzanej, ul. Teatralnej i ul. Pułaskiego. Budynki wielopłytowe usytuowane przy

drogach dojazdowych do miasta w sposób szczególny zaburzają tradycyjny układ architektoniczny Świdnicy. Dodatkowo nieład wprowadzają małe obiekty usługowe i gastronomiczne, które zazwyczaj przyjmują przypadkową formę, np. te wbudowane w pierzeje przy ul. Długiej, ul. Kościelnej i ul. Wałbrzyskiej.

1.7. Turystyka.

Atrakcje turystyczne Świdnicy to przede wszystkim zabytki architektury, w tym wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO należący do Parafii Ewangelicko – Augsburskiej Kościół Pokoju. Z obiektem tym wiąże się największa część ruchu turystycznego w mieście. Są to w głównej mierze zorganizowane wycieczki przejazdowe. Odsetek turystów indywidualnych szacuje się na około 15% całego ruchu turystycznego. W roku 2006 w Świdnicy udzielono 22 526 noclegów, w tym 9 204 turystom zagranicznym. Porównując z innymi miastami województwa dolnośląskiego w 2006 Świdnica plasuje się na dziewiątym miejscu pod względem udzielonych noclegów - o 188 508 mniej niż w Jeleniej Górze, w której udzielono największą liczbę noclegów. Pod względem liczby udzielonych noclegów na 1 000 mieszkańców sytuacja w Świdnicy jest w porównaniu z innymi dużymi miastami województwa jeszcze gorsza. W roku 2006 na 1 000 mieszkańców udzielono 373 noclegów, podczas, gdy w Jeleniej Górze 2 447. Niższą wartość wskaźnika odnotowano tylko w Wałbrzychu (243), Bielawie (334) i Oławie (74).

Ruch turystyczny w Świdnicy, skoncentrowany w głównej mierze wokół Kościoła Pokoju, ma charakter turystyki przejazdowej; są to głównie pobyty kilkugodzinne, bez nocowania. Przeciętny czas pobytu turysty w Świdnicy to dwa dni, znacznie mniej niż w Jeleniej Górze – 3,2 dni, Wałbrzychu – 2,4 dni, Oławie – 2,4 dni, Lubiniu 2,3 dni oraz Dzierżoniowie – 2,2 dni. Analiza danych dotyczące ruchu turystycznego w Świdnicy uwidacznia duży wzrost liczby osób korzystających z noclegów. W stosunku do 2002 nastąpił 31% wzrost liczby osób korzystających z noclegów ogółem i 43,6% wzrost liczby korzystających z noclegów turystów zagranicznych. Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie turystów wzrósł z 29% w 2002 roku do 31,9% w 2006 roku.

W Świdnicy istnieją 3 obiekty noclegowe całoroczne zakwaterowania z czego 2 są obiektami hotelowymi kategorii trzygwiazdkowej. Ponadto turyści mogą się zatrzymać w pensjonatach i schronisku młodzieżowym. W mieście jest ogółem 407

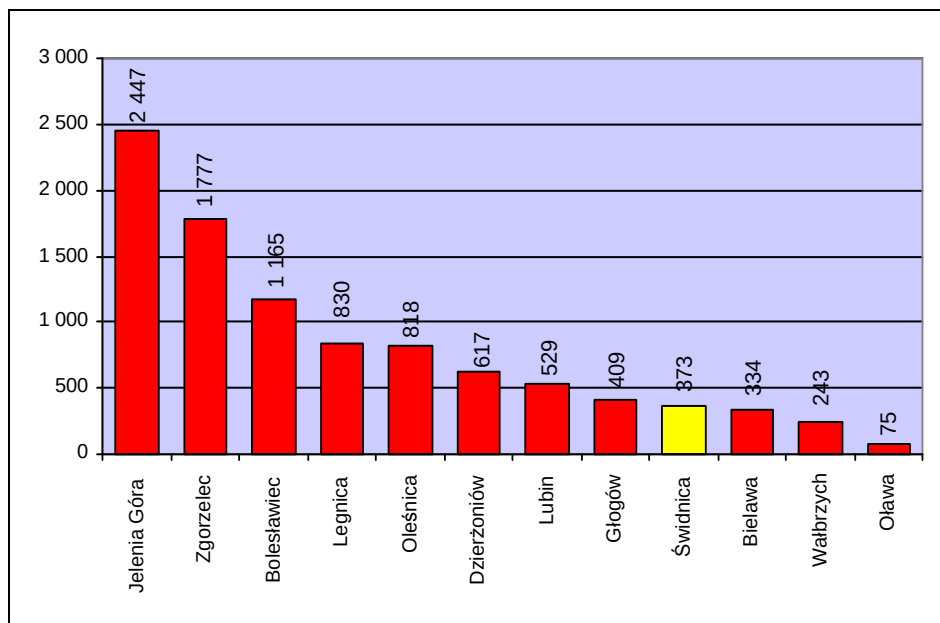
całorocznych miejsc noclegowych. Baza noclegowa w Świdnicy oceniana jest jako niewystarczająca. Wybrane obiekty bazy noclegowej w Świdnicy przedstawia tabela 4. Wykresy od 5 do 8 obrazują zmianę dynamiki ruchu turystycznego w Świdnicy i wybranych miastach Dolnego Śląska.

Tabela 4. Baza noclegowa w Świdnicy

Hotel	Ilość miejsc noclegowych
Park Hotel (***), ul. Pionierów 10	46
Hotel Piast Roman (***), ul. Kotlarska 11	48
Hotel Sportowy, ul. Śląska 31	46
Pensjonat Alex, ul. Polna Droga 9	11
Zajazd Pod Wierzbą, ul. Częstochowska 1	51
Dom Rekolekcyjny, ul. Muzealna 1	39
Schronisko PTSM, ul. Kanonierska 3	90
Internat, ul. Wałbrzyska 37	30
Pokoje gościnne "Słowianka"	11
Pokoje gościnne "Amazonka"	6
Pokoje gościnne, ul. Rycerska 6	4
Pokoje gościnne – Zacisze, ul. Bobrzańska 39	3
Pokoje gościnne, ul. Łukasińskiego 27	6
Pokoje gościnne Eliza, ul. Marusarzówny 11	12
Pokoje gościnne "Pod Lipami"	4

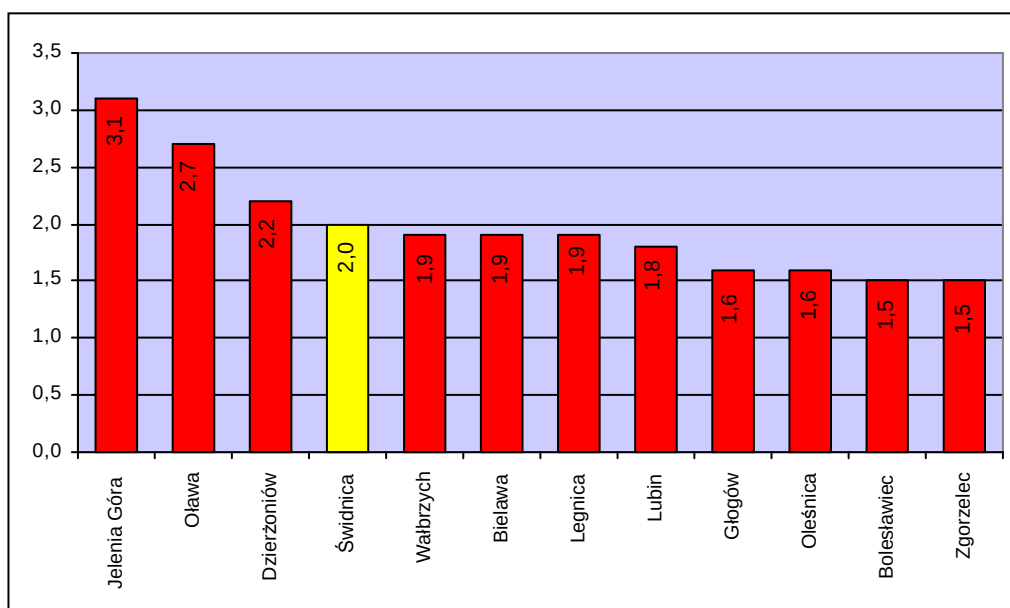
Źródło: www.um.swidnica.pl

Wykres 6. Noclegi udzielone w 2006 roku turystom ogółem w największych miastach województwa dolnośląskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

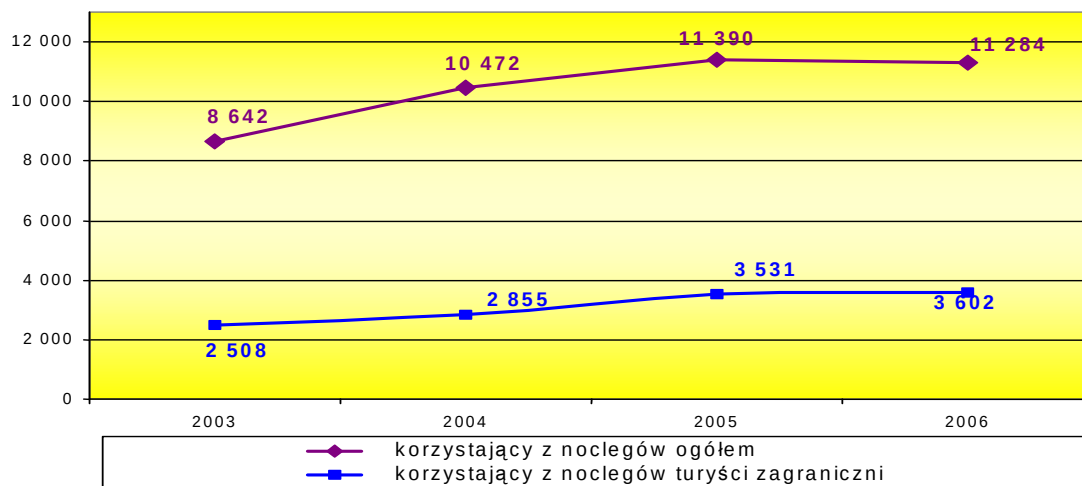
Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu

Wykres 7. Przeciętny czas pobytu turysty w dniach w roku 2006 w wybranych miastach województwa dolnośląskiego.

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu

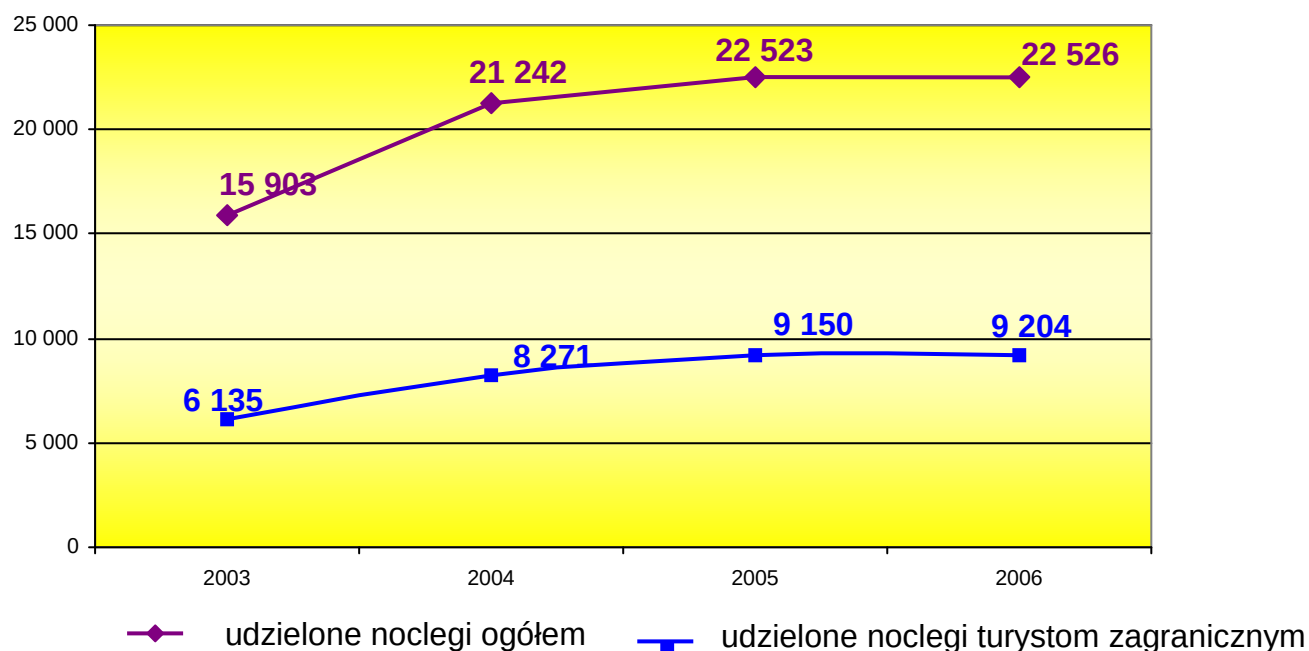
Wykres 8. Turyści korzystający z noclegów w Świdnicy.

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu

O wzroście znaczenia Świdnicy jako miejsca atrakcyjnego turystycznie świadczy wzrastająca liczba udzielonych noclegów. Na przestrzeni lat 2003-2006 wzrost ten wyniósł 41,6%. Liczba noclegów udzielanych turystom zagranicznym wzrosła o 50%. Udział noclegów udzielanych turystom zagranicznym w ogólnej liczbie noclegów wzrósł z 38,6% w 2003 roku do 40,9% w 2006 roku.

Wykres 9. Udzielone noclegi w Świdnicy w latach 2003-2006

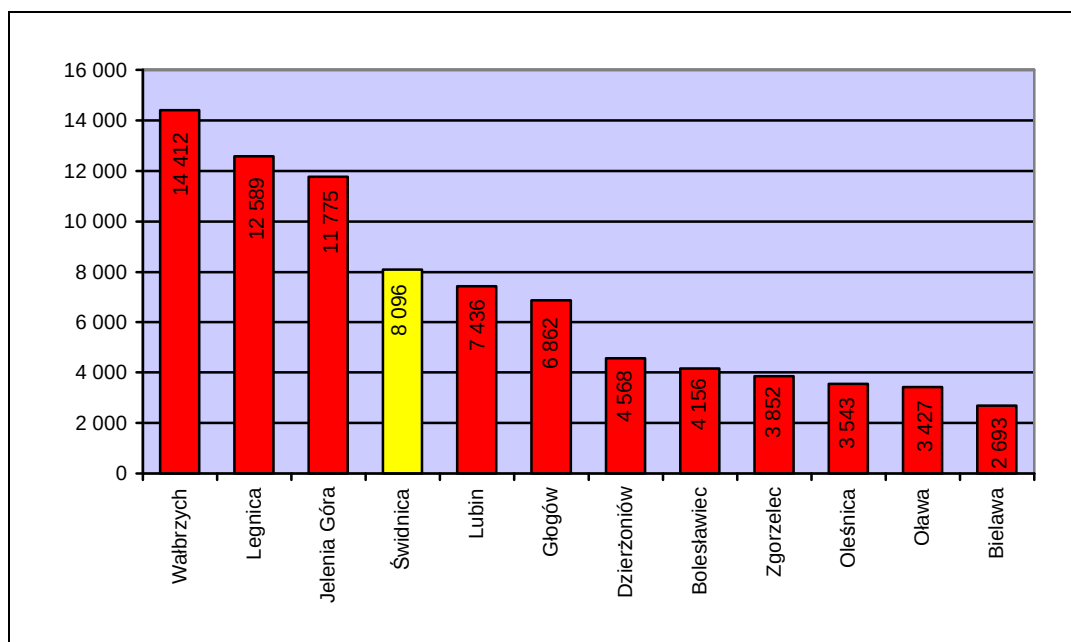
Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu

W Świdnicy przeciętna długość pobytu 1 turysty wzrosła w stosunku do 2003 roku. Widać również znacznie dłuższy czas pobytu turystów zagranicznych niż krajowych.

1.8. Struktura gospodarki lokalnej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2006 w Świdnicy funkcjonowało 8096 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 2,7% ogółu przedsiębiorstw zarejestrowanych w tym okresie w całym województwie dolnośląskim. Świdnica była czwartym, co do wielkości ośrodkiem gospodarczym w województwie (nie uwzględniając stolicy regionu, tj. Wrocławia). Więcej przedsiębiorstw funkcjonowało tylko w Wałbrzychu, Legnicy i Jeleniej Górze.

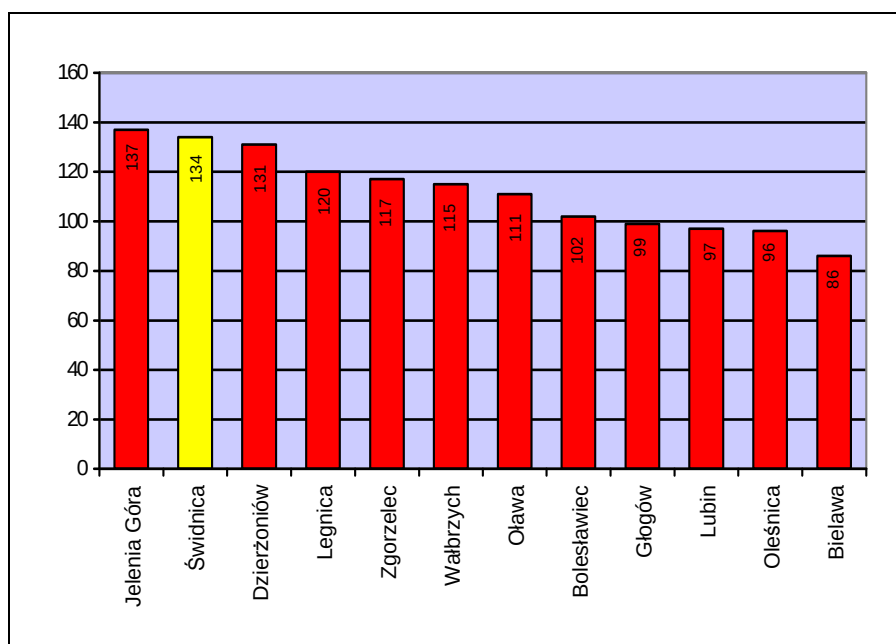
Wykres 10. Liczba podmiotów gospodarczych w wybranych największych miastach województwa dolnośląskiego w 2006 roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Świdnica jest drugim po Jeleniej Górze miastem województwa dolnośląskiego, w którym liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest najwyższa. Analizy potwierdzają, iż Świdnica należy do miast w regionie, gdzie przedsiębiorcy chętnie podejmują inicjatywę rozpoczęcia działalności gospodarczej, a lokalne uwarunkowania społeczno-polityczne i gospodarcze sprzyjają nowym inwestycjom.

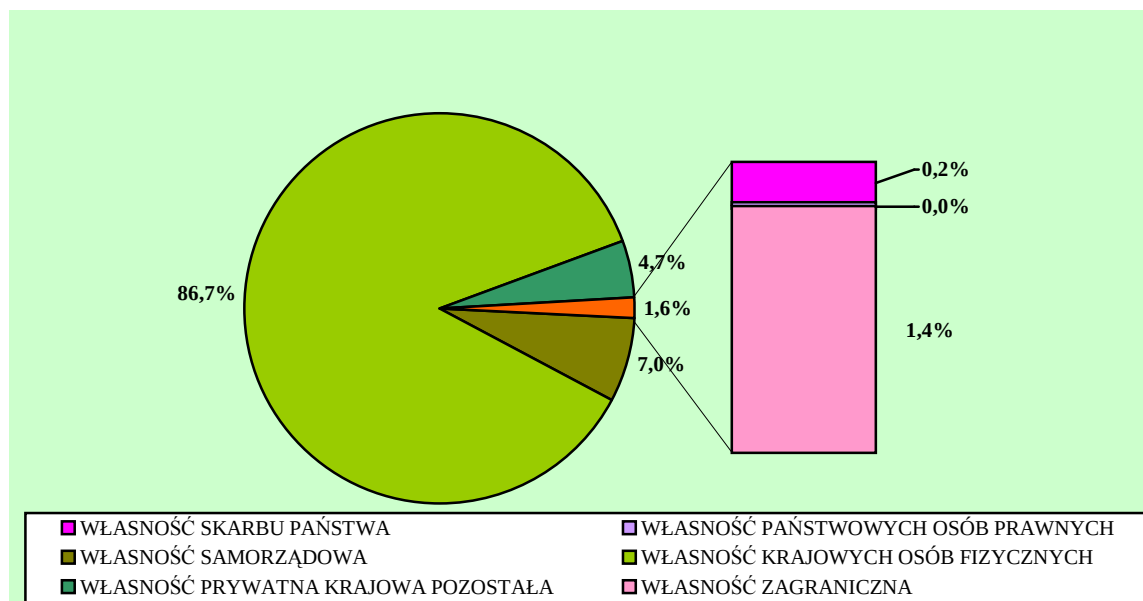
Wykres 11. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w największych miastach województwa dolnośląskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w roku 2006.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Największy udział w Świdnicy mają podmioty gospodarki deklarujące zatrudnienie do 9 osób (95,4%). Podmioty sektora prywatnego stanowiły 92,4% ogółu podmiotów. W sektorze prywatnym w Świdnicy jest największy udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Drugą formą co do wielkości są spółki handlowe.

Wykres 12. Struktura podmiotów według rodzaju kapitału w Świdnicy w 2006 roku (bez rolnictwa).

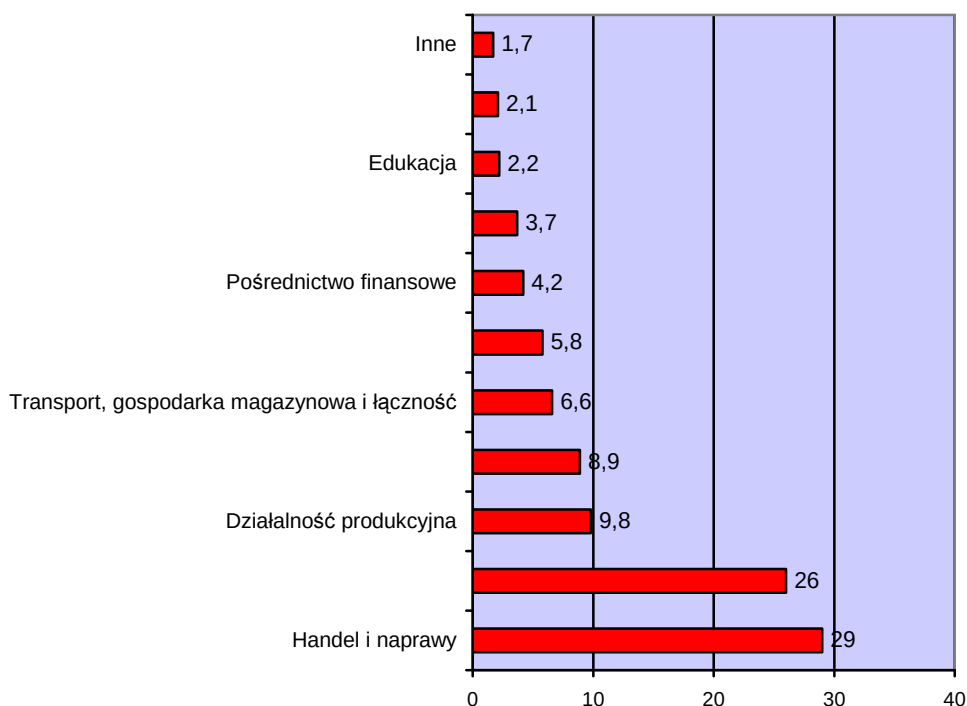
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Własność zagraniczna wśród podmiotów gospodarczych w Świdnicy stanowiła 1,4% ogółu podmiotów (bez rolnictwa) i była skupiona głównie w spółkach z o.o.; najwięcej w sekcji handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów samochodowych i motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego i przetwórstwo przemysłowe. Jeden podmiot był spółką akcyjną, a jeden był spółką jawną z kapitałem mieszanym prowadzącą działalność w sekcji obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Natomiast 6 podmiotów było bez szczególnej formy prawnej ze 100% kapitałem zagranicznym i prowadziło działalność w sekcji handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów samochodowych i motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (2), ochrona zdrowia i pomoc społeczna(1), budownictwo (2) i hotele i restauracje (1).

Najliczniejszą grupę stanowią podmioty z sekcji handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów samochodowych i motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, następnie obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W Świdnicy najmniejszy udział, bo nie przekraczający łącznie 5%, miały podmioty z sekcji: edukacja; hotele i restauracje; administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne; górnictwo; wytwarzanie i zaopatrywanie

w energię elektryczną, gaz, wodę. Strukturę podmiotów gospodarczych Świdnicy według sekcji prezentuje wykres 13.

Wykres 13. Struktura podmiotów według sekcji PKD w Świdnicy w 2006 roku.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na koniec 2006 r. w ewidencji REGON zanotowanych zostało 538 nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych (w tym 7 w sekcji rolnictwo). Spośród nich tylko 1 podmiot (w sekcji obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej) deklarował zatrudnienie powyżej 50 osób, natomiast 10 podmiotów – od 10 do 49 pracowników. Najwięcej (505) to podmioty z kapitałem krajowych osób fizycznych. Pozostałą własność krajową prywatną reprezentowało 10 podmiotów, a własność samorządową 1. Przy znaczącym udziale kapitału zagranicznego powstało 10 podmiotów.

Rok 2006 był najtrudniejszym okresem dla podmiotów powstałych w latach 2002-2003 w sekcjach: Edukacja (spadek wskaźnika o 10,0 pkt. procentowego); Przetwórstwo przemysłowe (spadek wskaźnika o 7,0 pkt. procentowego) oraz Transport, gospodarka magazynowa i łączność (spadek wskaźnika o 6,9 pkt. procentowego).

W części północnej i wschodniej miasta zlokalizowana jest **Świdnicka Podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest – Park”**. Powierzchnia świdnickiej podstrefy w 2008 r. wynosi 149,9446 ha i obejmuje obszar Fabryczna składający się z siedmiu kompleksów, obszar Zawiszów składający się z trzech kompleksów oraz obszar Jagodnika tj. tereny ulokowane na terenie gminy Miasto Świdnica -130,0046 ha a 19,94 ha to tereny leżące w obrębie Gminy Wiejskiej Świdnica. Oferowane przez WSSE tereny są terenami przemysłowymi typu *green field*, co stwarza dogodne warunki do kształtowania zabudowy. Obszar podstrefy udostępniony jest poprzez modernizowane obecnie drogi o parametrach odpowiednich dla ruchu ciężkich samochodów. Zapewniony jest dostęp do wszystkich mediów technicznych. Sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej zapewniają odbiór ścieków i wód opadowych. Pełny zakres usług telekomunikacyjnych oferuje dwóch niezależnych operatorów. W podstrefie Świdnica obecni są następujący inwestorzy: **Cynkownia Galess Sp. z o. o.**, (cynkownia ogniowa, usługi obróbki metali i nakładania powłok na metale, obróbka mechaniczna elementów metalowych, produkcja konstrukcji metalowych), **Colgate – Palmolive Manufacturing Poland Sp. z o.o.** (produkcja środków higieny jamy ustnej), **Electrolux Poland Sp. z o.o.** (produkcja kuchenek gazowych i elektrycznych), **Nifco Poland Sp. z o.o.** (produkcja zacisków, nitów i pierścieni z tworzyw sztucznych) i **Klingenburg International Sp. z o.o.** (produkcja obrotowych i płytowych wymienników ciepła nawilzaczy do systemów klimatyzacyjnych). **Forma System Sp.zo.o.**- Produkcja blatów z konglomeratu, marmuru i kamienia, **Gryphon sp.zo.o.**- produkcja materiałów biurowych, **Knauf Industries Polska Sp.zo.o.** produkcja obudów i opakowań sprzętu AGD i RTV, **Sonel S.A.**- produkcja przyrządów pomiarowych dla elektroenergetyki i telekomunikacji, **Novatex I Sp.zo.o.**, **Novatex II Sp.zo.o** produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych dla przemysłu AGD, dla przemysłu motoryzacyjnego i elektronicznego. Wydane zezwolenia przedsiębiorcom gwarantują, co najmniej 1248 miejsc pracy w samej podstrefie.

Infrastrukturę otoczenia biznesu w Świdnicy tworzą organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości, organizacje samorządu gospodarczego, wspólne przedsięwzięcia samorządu miasta i środowiska gospodarczego, sieć oddziałów banków oraz inne instytucje obsługujące przedsiębiorców i działające na rynku pracy. Ważną rolę w otoczeniu biznesu pełnią następujące instytucje:

1. Izba Rzemieślnicza i Małej Przedsiębiorczości,
2. Cech Rzemiosł Różnych,
3. Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych,
4. Stowarzyszenie „Wolna Przedsiębiorczość” – Centrum Wspierania Biznesu,
5. Sudecka Izba Przemysłowo-Handlowa,
6. Polsko-Czeska Izba Przemysłowo-Handlowa,
7. Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich,
8. Naczelna Organizacja Techniczna, Świdnicka Rada FSNT,
9. Stowarzyszenie „PRO-FUTURO”.

Sudecka Izba Przemysłowo – Handlowa prowadzi działalność na terenie całego województwa dolnośląskiego od 1993 roku zmierzającą do zintegrowania środowisk gospodarczych regionu wałbrzyskiego i stworzenia silnego lobby gospodarczego.

Polsko-Czeska Izba Przemysłowo-Handlowa skupia swoją działalność na organizacji misji gospodarczych, dostarczaniu informacji dotyczących działalności gospodarczej w Czechach, organizowaniu szkoleń dla pracodawców oraz organizacji seminariów i spotkań.

Stowarzyszenie „Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych” realizuje cele naukowe, naukowo – techniczne, oświatowe, oświatowo – wychowawcze, kulturalne, wspierania inicjatyw społecznych, zwalczania bezrobocia, rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, rozwoju samorządności lokalnej. W swojej działalności Stowarzyszenie podejmuje działania wspierające powstawanie i rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Udziela poręczeń kredytów i pożyczek oraz oferuje pożyczki inwestycyjne. Stowarzyszenie prowadzi szkolenia i doradztwo biznesowe.

Powstałe w roku 1990 **Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich** liczy obecnie 46 członków zwyczajnych, w tym 25 członków elitarnego "Klubu 25" oraz 10 Członków Honorowych Stowarzyszenia. Stowarzyszenie wspiera rozwój działalności gospodarczej oraz prowadzi działania na rzecz poprawy sytuacji ekonomicznej państwa oraz obywateli, w tym również działalność oświatową.

Naczelna Organizacja Techniczna - Rada w Świdnicy zajmuje się organizacją szkoleń i konferencji naukowo-technicznych oraz Targów Świdnickich. Wykonuje ekspertyzy i wyceny techniczne, deklaracje zgodności z PN, zajmuje się wdrażaniem

systemów zapewnienia jakości, orzecznictwem patentowym, projektowaniem, tłumaczeniami oraz nadaje uprawnienia energetyczne.

Izba Rzemieśnicza i Małej Przedsiębiorczości – utworzona w 1984 roku zrzesza cztery cechy: w Bielawie, w Dzierżoniowie, w Świdnicy i w Ząbkowicach Śląskich. W chwili obecnej w cechach należących do Izby zrzeszonych jest około 250 podmiotów gospodarczych. Są to zakłady produkcyjne oraz usługowe, przede wszystkim z branży spożywczej (piekarstwo, cukiernictwo), motoryzacyjnej (mechanika pojazdowa, blacharstwo pojazdowe, lakiernictwo), fryzjerstwa oraz branży budowlanej. Poza pomocą, ochroną praw i reprezentowaniem interesów rzemiosła i zrzeszonych członków Izba prowadzi również działalność oświatową i jest uprawniona do nadawania tytułów zawodowych.

Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Świdnicy jest organizacją społeczno-zawodową i gospodarczą, która zrzesza osoby i firmy prowadzące działalność gospodarczą na zasadach określonych w ustawach o Rzemiośle oraz w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. W Cechu jest około 120 rzemieślników zgrupowanych w 25 różnych branżach, przy czym wiodącymi i najliczniej reprezentowanymi są: piekarstwo, cukiernictwo, fryzjerstwo, mechanika pojazdowa, blacharstwo i lakiernictwo samochodowe.

Powstałe ponad 13 lat temu **Stowarzyszenie „Wolna Przedsiębiorczość” – Centrum Wspierania Biznesu** oferuje wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Część usług kierowanych jest również do innych organizacji około biznesowych. Stowarzyszenie należy do Krajowego systemu Usług stworzonego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości i prowadzi Punkt Konsultacyjny.

Stowarzyszenie „PRO-FUTURO” prowadzi działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorstw; działalność na rzecz integracji europejskiej i rozwijania kontaktów międzynarodowych oraz działania wspomagające technicznie, szkoleniowo, informacyjnie i finansowo organizacje pozarządowe oraz osoby prowadzące działalność gospodarczą.

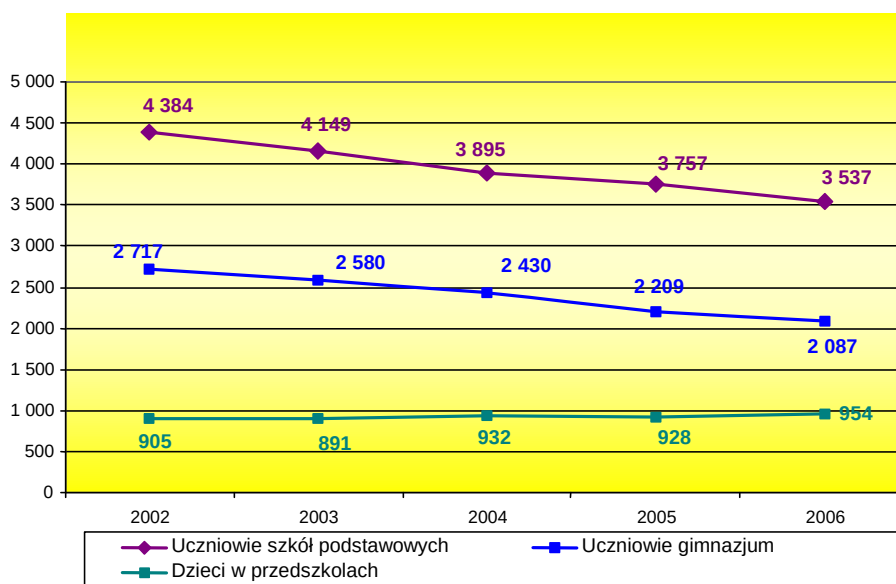
1.9. Oświata i wychowanie.

W 2006 w Świdnicy funkcjonowało 11 przedszkoli, z których 7 podporządkowane jest samorządowi gminnemu. Ogólna liczba oddziałów

w przedszkolach w Świdnicy wynosi 40 i w 2006 roku przebywało w nich 954 dzieci. Istnieje również 9 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w których łącznie uczyło się w 2006 roku 334 osoby.

Ponadto wśród placówek edukacyjnych wymienić należy 10 szkół podstawowych, z których 7 podporządkowane jest samorządowi gminnemu. W szkołach podstawowych posiadają łącznie 162 klasy, do których uczęszcza 3 537 uczniów. Liczba uczniów szkół podstawowych sukcesywnie spada. W stosunku do roku 2002 spadek ten wyniósł 19,3%. Trend ten obrazuje poniższy wykres.

Wykres 14. Liczba uczniów w Świdnicy w latach 2002 -2006.

Źródło: Urząd Miejski w Świdnicy.

W mieście funkcjonują również 2 szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży z czego jedna podporządkowana samorządowi powiatowemu natomiast druga centralnej administracji rządowej. W szkołach tych działa łącznie 9 oddziałów, w których naukę pobiera 70 uczniów.

Kształcenie na poziomie gimnazjalnym zapewnia 6, z których 4 są podporządkowane samorządowi gminnemu. W świdnickich gimnazjach istnieją 83 oddziały do których uczęszcza 2 087 uczniów. Ilość uczniów w gimnazjum również spada i w stosunku do 2002 roku zmniejszyła się o 23,2%. Świdnica posiada również zaplecze instytucjonalne zapewniające edukację gimnazjalną dla dzieci i młodzieży

o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Sieć placówek zapewniających edukację na poziomie ponadgimnazjalnym prezentuje się następująco:

- ✓ 4 ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe, w 21 klasach uczy się 491 uczniów.
- ✓ 6 liceów profilowanych: 24 klasy, uczy się 646 uczniów
- ✓ Technika dla młodzieży: 57 klas, 1749 uczniów
- ✓ 5 liceów profilowanych: 68 klas, 2 083 uczniów
- ✓ 2 szkoły artystyczne: 178 uczniów

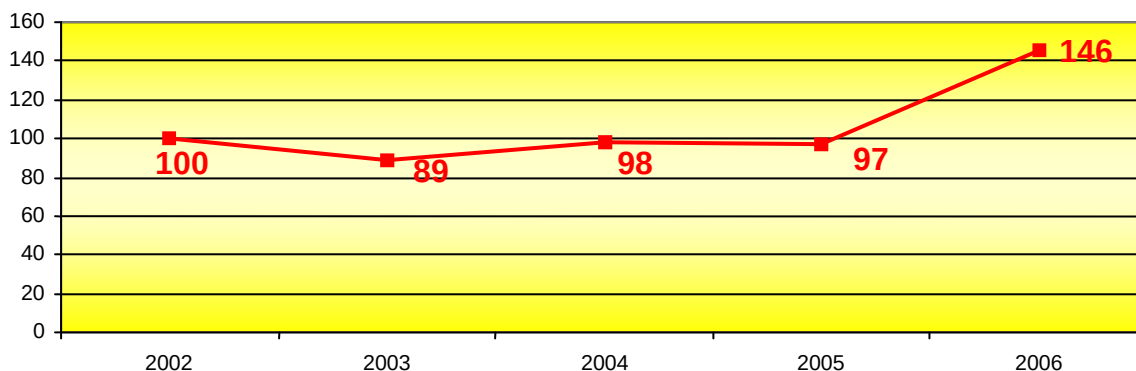
W Świdnicy działa również 6 szkół policealnych dla młodzieży, w których naukę w 15 klasach pobiera 297 uczniów.

W mieście funkcjonują również szkoły wyższe, a mianowicie:

- Wyższa Szkoła Technologii Teleinformatycznych w Świdnicy - Prowadzi studia stacjonarne (dzienne) i niestacjonarne (zaoczne) I stopnia na kierunku ekonomia i informatyka oraz studia podyplomowe,
- Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu prowadzi na terenie Świdnicy Menadżerskie Studia Podyplomowe na kierunku „Zarządzanie Pracą”. Zakres studium obejmuje tematykę organizowania pracy na wszystkich szczeblach zarządzania w organizacji.
- Wyższa Szkoła Profilaktyki Społecznej i Terapii prowadzi studia stacjonarne i niestacjonarne trzyletnie I stopnia na kierunku socjologia ze specjalnością rozwiązywanie problemów społecznych.
- Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Świdnickiej – Filia Papieskiego Oddziału Teologicznego we Wrocławiu, studia dzienne kapłańskie 6-letnie i 5-letnie zaoczne jednorodne, kończące się tytułem magistra teologii socjologii
- Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania w Łodzi Zamiejscowy Oddział Dydaktyczny w Świdnicy prowadzi studia wyższe zawodowe na kierunku zarządzanie i marketing w trybie zaocznym.
- Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi prowadzi na terenie Świdnicy studia wyższe zaoczne I i II stopnia na kierunkach: administracja i pedagogika oraz pedagogika.

W Świdnicy od lat funkcjonuje jedynie 1 żłobek, który dysponuje 74 miejscami. Przy obecnym wzroście urodzeń można podejrzewać, że w najbliższych latach wystąpi znaczny deficyt miejsc w żłobkach w Świdnicy.

Wykres 15. Ilość dzieci przebywających w żłobku w ciągu roku w latach 2002-2006.

Źródło: Urząd Miejski w Świdnicy.

1.10. Ochrona zdrowia.

Mieszkańcy Świdnicy korzystać mogą z 22 zakładów opieki zdrowotnej, w tym 4 publicznych i 18 niepublicznych. W roku 2006 udzieliły one łącznie 285 007 porad. Na sieć placówek związanych z ochroną zdrowia składa się również 27 aptek. Na 1 aptekę w mieście przypadają średnio 2 234 osoby.

1.11. Kultura.

1.11.1. Instytucje

W Świdnicy istnieje wszechstronna baza do upowszechniania kultury. **Świdnicki Ośrodek Kultury** jest głównym animatorem życia kulturalnego w mieście oraz największą instytucją kultury. Dysponuje on dwoma obiektami: salą widowiskową w Rynku oraz Klubem Bolko. Obiekt w Rynku mieści salę teatralną posiadającą widownię na 315 miejsc siedzących. Istnieje tam również galeria fotografii oraz zaplecze biurowo-administracyjne.

W Galerii Fotografii wystawiane są prace znanych twórców i organizowane są spotkania autorskie. W Klubie Bolko mieszczą się biura oraz dwie sale. Pierwsza z nich z widownią na 300 miejsc jest wykorzystywana przy organizacji imprez widowiskowych, przedstawień teatralnych, dyskotek, bali oraz jako sala kinowa. Druga sala ma powierzchnię 132 m². Organizowane są w niej próby zespołów ŚOK-u. Przy Świdnickim Ośrodku Kultury działają liczne zespoły artystyczne i kółka zainteresowań. Są to:

- Zespół Pieśni i Tańca "Jubilat" – zrzesza 40- osobowy zespół oraz 5-cio osobową kapelę.
- Zespół Estradowy "Krağ" – zrzesza również 40 osób
- Zespół Tańca Nowoczesnego "Czas" – skupia 20 dziewcząt w wieku od 14-18 lat
- Zespół Tańca "Mały Jubilat"
- Zespół Metalowy "Grin"
- Zespół "Helpless"
- Grupa Teatralna "Daj się Soni teraz"
- Grupa Teatralna "Millenium"
- Grupa Teatralna "Mniej więcej"
- Koło filatelistów
- Świdnicki Klub Fotograficzny
- Zajęcia Ruchowe "Wszystko dla pań"

Młodzieżowy Dom Kultury

Jest placówką wychowania pozaszkolnego. Realizuje program dydaktyczno-wychowawczy zgodnie ze statutem, planem pracy i bieżącym zapotrzebowaniem środowiska. Głównym zadaniem i ambicją MDK jest zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków oraz możliwości do wszechstronnego rozwoju zainteresowań i uzdolnień, a także kształtowania pozytywnego modelu spędzania czasu wolnego. Oprócz licznych imprez kulturalnych dla dzieci i młodzieży prowadzi zajęcia w pracowniach: ceramicznej, tanecznej, plastycznej, teatralnej, muzycznej, dziennikarskiej, modelarskiej, form dekoracyjnych i usługowych "Agrafka", żeglarskiej.

Miejska Biblioteka Publiczna

Biblioteka oferuje czytelnikom zbiór 199 tys. książek z zakresu literatury pięknej, naukowej, popularnonaukowej i dziecięcej, gromadzony od 1947 roku i stale uzupełniany o nowości.

Działania kulturalne prowadzone przez Bibliotekę zmierzają w kierunku popularyzacji książki, promocji dorobku twórczego środowisk lokalnych, a także zagadnień związanych z pobudzaniem uczuć patriotycznych wśród młodzieży, miłości do ojczyzny. Biblioteka współpracuje bardzo aktywnie z Towarzystwem Regionalnym Ziemi Świdnickiej uczestnicząc w redakcji Rocznika Świdnickiego, gdzie publikowana jest bibliografia regionalna.

Muzeum Dawnego Kupiectwa, którego początki sięgają 1966 roku, kiedy to rozpoczęto organizowanie muzeum w pomieszczeniach ratusza w Świdnicy. Placówka zajmuje się gromadzeniem, opracowywaniem, przechowywaniem i konserwacją dóbr kultury z zakresu historii kupiectwa śląskiego, systemów pomiarowych stosowanych na Śląsku oraz badaniem historii Świdnicy i regionu. Zbiory te znajdują odbicie w kupieckich tradycjach miasta.

Muzeum Dawnego Kupiectwa podzielone jest na trzy działy, które pozyskują eksponaty z konkretnych nisz. Są to Dział Dawnego Kupiectwa, Dział Metrologiczny oraz Dział Historii Świdnicy.

➤ **Dział Historii Świdnicy**

Dział historii Świdnicy zajmuje się gromadzeniem zabytków i informacji o mieście jak również upowszechnianiem jej dziejów. Ekspozycja poświęcona historii miasta Świdnicy znajduje się w zabytkowej i pięknej Sali Rajców. Późnogotycką izbę posiedzeń rady miejskiej, przekrytą dwuprzęsłowymi sklepieniami krzyżowo-żebrowymi zdobią polichromie z około 1538 roku. Atrakcją jest makieta Świdnicy pochodzącej z XVII wieku. Na makiecie doskonale widać system fortyfikacji średniowiecznych, bram, wież Świdnicy. Dział gromadzi też dokumenty poświadczające historię i długoletnie burzliwe dzieje miasta. Również najnowsze czasy miasta nie są tutaj pominięte. Muzeum gromadzi pocztówki, książki, emblematy z XIX i XX wieku dokumentujące Świdnicę w tym okresie. W aneksie przylegającym do Sali Rajców urządzono "mauzoleum" Piastów świdnickich, którego główną ozdobę stanowią kopie rzeźbionych płyt tumbowych z przedstawieniami założyciela księstwa świdnickiego – Bolka I i jego wnuka – Bolka II.

➤ **Dział Dawnego Kupiectwa**

Dział Dawnego Kupiectwa gromadzi zabytki związane z dawnym handlem. Prym wiodą tutaj kolekcje opakowań szklanych głównie butelek. Wykonane są z różnego rodzaju szkła, ceramiki, kamionki i pochodzą z różnego okresu. Interesującymi eksponatami są opakowania dla towarów kolonialnych. Stanowi je grupa opakowań blaszanych i kamionkowych na tytoń, herbatę, wyroby cukiernicze. Duża grupa eksponatów to elementy wyposażenia dawnych sklepów. Są to kasy sklepowe, wagi sklepowe, szyldy reklamowe, wydawnictwa itp. Atrakcją są ekspozycje wyposażenia dawnych budynków. Możemy tutaj obejrzeć całkowicie urządzoną karczmę z początku XX wieku, sklep kolonialny czy aptekę z przełomu wieków XIX i XX.

➤ **Dział Metrologiczny**

Dział metrologiczny gromadzi i udostępnia zabytki kultury materialnej związane z wymianą towarową. Wśród eksponatów znajdziemy wagi i odważniki (wszelkich typów), łokcie, średnicomierze, miary nasypne i nalewne, a także narzędzia miernicze do cechowania, wzorcowania i legalizacji narzędzi użytkowych. Atrakcją jest XVIII wieczna waga I. C. Simona z Wrocławia. Wśród odważników wyjątkowy

zbiór stanowią odważniki składane. Rzadkim zabytkiem są tzw. Łokcie. Ekspozyty tego działu w większości datuje się na XIX i XX wiek., choć zdarzają się przedmioty starsze pochodzące nawet z XIV wieku. Najciekawsze ekspozyty prezentowane są w ciekawych aranżacjach w postaci Domu Wagi i Urzędu Miar. Są to jedyne tego typu ekspozycje w Polsce. Ciekawostką jest waga do wzorcowania odważników użytkowych londyńskiej firmy Oertling.

Zbiory muzeum znajdują się na stałych ekspozycjach. Wśród eksponatów możemy oglądać kasy sklepowe, etykiety, pieniądze, wagi, odważniki, miary długości i objętości. Ciekawe są też wystroje dawnych budynków: dawnej karczmy, apteki, sklepu, domu wagi, urzędu miar i kramów bogatych kupców. W zabytkowej, efektownie wyglądającej gotyckiej Sali Rajców ratusza przygotowano ekspozycję poświęconą historii miasta z makietą siedemnastowiecznej Świdnicy. Świdnickie Muzeum Dawnego Kupiectwa w 2006 roku odwiedziło 5 735 osób.

Drugim muzeum znajdującym się w Świdnicy jest jedyne w Polsce, unikatowe całkowicie prywatne **Muzeum Broni i Militariów**. Placówka ta istnieje od 2001 roku, lecz jej historia sięga roku 1999, kiedy to uzyskała statut nadania od ówczesnego Ministra Kultury. Właścicielem i twórcą muzeum jest Stanisław Gabryś. W Muzeum zgromadzono ponad 1000 sztuk militariów, w tym około 150 sztuk broni strzeleckiej, maszynowej i przeciwpancernej od pierwszych karabinów iglicowych XIX wieku do broni lat pięćdziesiątych XX wieku. Ogrom eksponatów datowanych jest na czasy II wojny światowej. Na wystawach możemy oglądać takie eksponaty jak karabiny, pistolety, rewolwery, moździerze, moździerze okopowe, pistolety maszynowe. Część zgromadzonych obiektów jest unikatowe w skali kraju. W ciągu najbliższego czasu do muzeum trafi broń będąca na wyposażeniu Wojska Polskiego po 1945 roku. Będą to czołgi, samoloty, wozy opancerzone czy armaty. Niedawno trafiła do muzeum stacja radarowa RW-31. Muzeum prowadzi także działania dydaktyczne w formie prelekcji na tematy broni i militariów, oferuje także usługi przewodników, a niedługo zostanie oddany dział Twierdzy Świdnickiej. Dodatkową atrakcją jest przymuzealna strzelnica, na której można spróbować swych sił strzelając bronią krótką, maszynową i pneumatyczną. Muzeum w 2006 roku odwiedziło 2 675 osób.

1.11.2. Wydarzenia

Do najważniejszych imprez kulturalnych organizowanych przez ŚOK należą:

- Świdnickie Noce Jazzowe o zasięgu ogólnokrajowym z udziałem muzyków jazzowych z Polski i z zagranicy,
- Świdnickie Dni Muzyki Kameralnej (o zasięgu ogólnokrajowym),
- Bratislavia Cantans,
- „Jan Paweł II – Pamięć i obecność”
- „Audycje muzyczne”, cykl roczny w ramach edukacji szkolnej i muzycznej
- „Świdnica OFF”, cykl kina niezależnego,
- Świdnicki Przegląd Zespołów Kolędniczych, (o zasięgu wojewódzkim),
- Festiwal Teatru Otwartego o zasięgu ogólnokrajowym z udziałem najbardziej znanych teatrów ulicznych w Polsce,
- Zimowa FIESTA, prezentacja zespołów artystycznych z Rosji, Ukrainy, Białorusi i Polski,
- Świdnicki Festiwal Gitarowy,
- Dni Fotografii, Fotomaraton,
- Dni Gór - impreza o zasięgu wojewódzkim z udziałem czołowych himalaistów polskich,
- Festiwal Piosenki Przedszkolnej,
- Ogólnopolski Konkurs Recytatorski eliminacje powiatowe i rejonowe,
- Konkurs Recytatorski „Pegazik”, eliminacje miejskie i powiatowe,
- Konkurs kapel muzycznych „Truskawka”
- Cykl imprez w ramach „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”,
- Festyny organizowane w plenerze, w tym m.in. Festyn w ramach Dni Świdnicy,
- „Kino ze smakiem”
- Giełda Staroci, Numizmatów i Osobliwości,
- Giełda Biografistyczna
- Cykl imprez z okazji Dni Świdnicy
- Międzynarodowy Festiwal Bachowski,
- Projekt Edukacji Teatralnej,
- Wieczory Świdnickie w Katedrze.

Do imprez kulturalnych organizowanych o charakterze ponadregionalnym w Świdnicy należą koncerty w ramach **Świdnickich Dni Muzyki Kameralnej** - jest to przedsięwzięcie poświęcone muzyce poważnej, podczas którego odbywają się koncerty i recitale. Impreza prezentuje twórczość kompozytorów różnych epok w wykonaniu znakomitych muzyków. Impreza organizowana jest z udziałem znanych osobistości świata muzyki, chórów, orkiestr, zespołów muzycznych z kraju i zagranicy. Dużą popularnością cieszą się **Świdnickie Międzynarodowe Noce Jazzowe** z udziałem czołowych muzyków jazzowych z Polski i zagranicy. Koncertom towarzyszą wystawy fotograficzne i plastyczne.

W świdnicką tradycję doskonale wpisał się już także doroczny festiwal muzyki barokowej - **Festiwal Bachowski**. W repertuarze znajdują się dzieła Jana Sebastiana Bacha oraz utwory z dorobku innych twórców epoki. Impreza gości każdorazowo wielu najlepszych wykonawców muzyki barokowej z różnych krajów. Wydarzenie ma charakter kulturotwórczy i edukacyjny - festiwalowi towarzyszy Akademia Bachowska, w ramach której studenci i młodzi wykonawcy doskonalą swoje umiejętności. Dzięki temu przedsięwzięciu Świdnica stanowi ważne miejsce na europejskiej mapie muzyki baroku.

Międzynarodowy Festiwal "Wratislavia Cantans", gości w Świdnicy od 1999 roku w Kościele Pokoju i Katedrze Świdnickiej. Podczas festiwalu odbywają się koncerty oratoryjno-kantatowe, symfoniczne, kameralne, spektakle operowe i baletowe, recitale wokalne i instrumentalne, koncerty muzyki sakralnej różnych wyznań, liczne wykonania muzyki dawnej, a także prezentacje dzieł plastycznych wszystkich epok, stylów i kręgów kulturowych, filmów, wykłady i wystawy.

Świdnicka Opera Kameralna - całoroczne przedsięwzięcie artystyczne tworzone przez młodych, wykształconych śpiewaków, instrumentalistów i ludzi teatru. W ramach projektu odbywają się recitale, koncerty kameralne, oratoryjne oraz spektakle.

Wieczory Świdnickie w Katedrze, zapoczątkowane przez Ordynariusza Diecezji Świdnickiej ks. Biskupa Ignacego Deca, odbywają się w każdą ostatnią niedzielę miesiąca po wieczornej mszy. Zawsze składają się z wykładu i części artystycznej.

W Świdnicy odbywa się także cykliczny **Festiwal Teatru Otwartego** wraz z towarzyszącymi wystawami plastycznymi, fotograficznymi o tematyce teatralnej. Wystawy, plenery malarskie, wernisaże oraz fotomaratony organizowane są również

w ramach **Międzynarodowego Pleneru Malarsko-Fotograficznego** oraz **Dni Fotografii**. Imprezom towarzyszą konkursy fotograficzne, spotkania autorskie i pokazy przeźroczy.

Poza wymienionymi imprezami kulturalnymi należy wspomnieć również o wydarzeniach takich jak:

- Giełda Filabirystów,
- Świdnickie Spotkania z Nauką i Techniką,
- Europejskie Dni bez Samochodu i regaty "Książęcy Szkwał",
- Forum Teatrów Niezależnych "Transformacje",
- Świdnicka Kolęda.

1.12. Sport i rekreacja.

Świdnica dysponuje dobrym zapleczem do uprawiania sportu i prowadzenia zajęć rekreacyjnych. Istniejąca baza wymaga wprawdzie unowocześnienia, ale liczne kluby sportowe pozwalają młodzieży i dorosłym na czynne spędzanie czasu wolnego. Wśród istniejących podmiotów, jako najważniejszy, należy wymienić:

➤ **Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji (ŚOSiR)**, będący jednostką budżetową miasta. Do zakresu jego działania należy w szczególności organizowanie zajęć, zawodów, imprez rekreacyjno - sportowych i turystycznych, eksploatacja i konserwacja bazy sportowej i rekreacyjnej oraz jej udostępnianie, prowadzenie działalności marketingowej wszystkich form własnej działalności, wypożyczanie sprzętu sportowego i turystycznego. W 2006 r. w imprezach organizowanych przez ŚOSiR aktywnie wzięło udział ok. 28 tysięcy osób. Były to imprezy o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym.

Ponadto na terenie miasta działają stowarzyszenia kultury fizycznej i kluby, zajmujące się szkoleniem zawodników w różnych dyscyplinach sportowych:

1. Miejski Klub Sportowy "POLONIA" - największy klub działający w mieście. Prowadzi sekcje sportowe w zakresie akrobatyki sportowej i boksu.
2. Świdnicki Klub Piłki Ręcznej "Świdnica" - prowadzi sekcję piłki ręcznej mężczyzn.
3. Klub Piłkarski "Polonia-Sparta Świdnica" - powstały w 2005 r. z połączenia KP Sparta Świdnica i sekcji piłkarskiej MKS Polonia.
4. Klub Sportowy "Stal" Świdnica - klub prowadzi sekcję piłki nożnej, organizuje

- i bierze udział w zawodach, imprezach sportowych, obozach.
5. Miejski Klub Siatkówki "Świdnica" - klub prowadzi działalność sportową i wychowawczą w sekcji piłki siatkowej kobiet.
 6. Świdnicki Klub Karate "Kyokushinkai" - prowadzi treningi karate w grupach dla początkujących i zaawansowanych.
 7. Międzyszkolny Klub Sportowy "BOLKO" - skupiający uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych ze Świdnicy. Prowadzi sekcję lekkiej atletyki, sekcję pływacką składającą się z 45 zawodników i przygotowuje się do tworzenia sekcji piłki siatkowej dziewcząt.
 8. Automobilklub Sudecki - organizator wielu imprez rajdowych i motocyklowych, w tym najbardziej znanej - Rajdu Elmot Remy.
 9. Międzyszkolny Uczniowski Lekkoatletyczny Klub Sportowy "Olimpia" - prowadzący zajęcia lekkoatletyczne z dziećmi i młodzieżą szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich.
 10. Uczniowski Klub Sportowy "Zawisza" - organizator pozalekcyjnego życia sportowego uczniów w ramach sekcji piłki siatkowej dziewcząt i chłopców oraz piłki nożnej chłopców.
 11. Uczniowski Klub Sportowy JUDO - klub prowadzi działalność sportową i wychowawczą w sekcji judo.
 12. Okręgowe Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej "Sudety" w Zagórzu Śląskim Celem statutowym towarzystwa jest m.in. upowszechnianie wszelkich form rekreacji ruchowej, sportu i profilaktyki zdrowotnej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Ogniwem towarzystwa w Świdnicy jest TKKF "Bolko", które prowadzi ligę siatkówki mężczyzn oraz tenis stołowy.
 13. Uczniowski Klub Sportowy "Śnieżne Wrony" - organizuje zajęcia sportowe w sekcji koszykówki.
 14. Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze Oddział Świdnica - upowszechnia rekreację ruchową poprzez organizację imprez turystyczno - krajoznawczych.
 15. Klub Sportowy "Tytan" - celem klubu jest propagowanie i rozwój kultury fizycznej w szczególności sportów siłowych i fitness wśród dzieci, młodzieży i dorosłych
 16. Uczniowski Klub Sportowy "Gryf"- celem klubu jest propagowanie i rozwój kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych; głównie propaguje piłkę nożną
 17. Stowarzyszenie "Wyzwolenie" - nadrzędnym celem działania Stowarzyszenia

jest krzewienie kultury fizycznej i sportowej, szczególnie wśród młodzieży; głównie propaguje deskorolki-rowery

18. Powiatowy Szkolny Związek Sportowy w Świdnicy – celem związku jest propagowanie i rozwój kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych; organizuje i prowadzi system współzawodnictwa sportowego dla dzieci, młodzieży i dorosłych
19. Taekwon-Do Gryf – celem klubu jest propagowanie i rozwój kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych - głównie propaguje sport walki – taekwon-do
20. Stowarzyszenie Sportowe Modelarzy – celem stowarzyszenia jest działalność na rzecz krzewienia kultury fizycznej i rozpowszechniania modelarstwa sportowego wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz wychowanie dzieci i młodzieży przez sport.
21. Klub Żeglarski “Qbryg” – celem klubu jest organizowanie i rozwijanie żeglarstwa we wszystkich jego formach; popularyzacja żeglarstwa i turystyki wodnej; krzewienie żeglarstwa, kultury fizycznej, sportu i turystyki wśród dzieci i młodzieży
22. Klub Motocyklowy “Red Rider” – celem klubu jest podniesienie poziomu technicznego społeczeństwa i wykorzystanie zdobyczy cywilizacyjnych w dziedzinie motoryzacji indywidualnej i zbiorowej; kultywowanie tradycji motocyklowej.
23. Stowarzyszenie Sportowe “Bolko” – propaguje brydż

Na infrastrukturę sportową Świdnicy składają się:

- Basen kryty przy ul. Równej – czynny od września do czerwca, dysponuje trampoliną 1 i 2 metrową,
- Kompleks Sportowy przy ul. Śląskiej- Sportowej- Pionierów, w jego skład wchodzi kąpielisko otwarte, stadion sportowy (boisko główne i 3 boiska treningowe), korty tenisowe, 2 boiska do siatkowej piłki plażowej, sztuczne lodowisko, hala sportowa, sauna, budynek hotelowy z kawiarnią letnią.
- Hala Sportowa - wielofunkcyjna na Zawiszowie z kompleksem boisk do piłki ręcznej, piłki koszykowej, piłki siatkowej i tenisa ziemnego, w obiekcie znajdują się również sala do tenisa stołowego i sala rehabilitacyjna, przy obiekcie stadion lekkoatletyczny.
- Stadion przy ul. Parkowej

Ponadto w Świdnicy istnieje wiele obiektów zarządzanych przez szkoły podstawowe i gimnazjalne:

- **Szkoła Podstawowa nr 1** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną i salą do gimnastyki korekcyjnej
- **Szkoła Podstawowa nr 315** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną i salą do gimnastyki korekcyjnej
- **Szkoła Podstawowa nr 4** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną dużą, małą i przeznaczoną do gimnastyki korekcyjnej oraz krytym basenem.
- **Szkoła Podstawowa nr 105** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną i salą do gimnastyki korekcyjnej
- **Szkoła Podstawowa nr 6** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną i salą do gimnastyki korekcyjnej
- **Szkoła Podstawowa nr 8** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi i salą do gimnastyki korekcyjnej
- **Niepubliczna Szkoła Podstawowa Świdnickiego Stowarzyszenia Oświatowego "Bliżej Dziecka"** - dysponująca boiskiem ogólnosportowymi, salą gimnastyczną i siłownią
- **Niepubliczna Szkoła Podstawowa "Caritas" Diecezji Świdnickiej** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi
- **Gimnazjum nr 1** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi i salą gimnastyczną
- **Gimnazjum nr 2** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną i siłownią
- **Gimnazjum nr 3** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną
- **Gimnazjum nr 4** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną
- **Gimnazjum Niepubliczne Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną
- **Gimnazjum Społeczne Fundacja "Naszej Szkole"** - dysponująca boiskami sportowymi zewnętrznymi, salą gimnastyczną

- **Zespół Szkół Nr 1** - dysponująca salą gimnastyczną i siłownią
- **Zespół Szkół Hotelarsko-Turystycznych** - dysponująca salą gimnastyczną i siłownią
- **Zespół Szkół Nr 3** - z salą gimnastyczną i boiskiem szkolnym z bieżnią ogólną
- **Zespół Szkół Budowlano-Elektrycznych** - z salą gimnastyczną i 2 boiskami szkolnymi, w tym jedno z bieżnią ogólną
- **Zespół Szkół Mechanicznych** - dysponujący salą gimnastyczną, siłownią, boiskiem szkolnym z bieżnią ogólną i boiskiem do badmintonu
- **I Liceum Ogólnokształcące** - z salami gimnastycznymi
- **Zespół Szkół Ogólnokształcących** – dysponujący salą gimnastyczną i boiskami sportowymi
- **III Liceum Ogólnokształcące** - w którym znajduje się sala gimnastyczna, siłownia, dwa asfaltowe boiska do gier małych, skocznia i rzutnia lekkoatletyczna, boisko do koszykówki i siatkówki.
- **Zespół Szkół Specjalnych** - dysponujący salą gimnastyczną - rehabilitacyjną

Boiska środowiskowe na terenie miasta Świdnicy znajdują się w następujących punktach miasta:

- Osiedle Młodych -Słotwina - boisko trawiaste nieużytkowane,
- Osiedle Słowiańskie - boisko trawiaste,
- Osiedle Zawiszów - boisko ziemne,
- ul. Pionierów - boisko asfaltowe, zamontowane kosze do koszykówki,
- Osiedle Zarzecze - boisko trawiaste, nowo zamontowane kosze do koszykówki,
- ul. Armii Krajowej - boisko trawiaste,
- ul. Kościelna- boisko asfaltowe z koszami do koszykówki i betonowym stołem do tenisa,
- ul. Westerplatte z kortami tenisowymi - oddane w użyczenie TKKF "Bolko",
- W budowie: zespół boisk przy ul. Prądyńskiego.

Na pozostałą bazę sportową w Świdnicy składają się:

- Atestowana strzelnica sportowa znajdująca się w prywatnym Muzeum Broni i Militariów,
- Korty tenisowe przy ul. Ks. Agnieszki/Saperów,
- Siłownia przy ul. Ofiar Oświęcimskich,

- Siłownia w budynku Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. M. Skłodowskiej-Curie,
- Hala tenisowa przy ul. Towarowej.

1.13. Organizacje pozarządowe.

Bardzo istotnym elementem charakterystyki społecznej miasta jest stan społeczeństwa obywatelskiego. Podstawową informacją pozwalającą określić jego funkcjonowanie jest liczba organizacji pozarządowych działających na terenie miasta. Według danych Urzędu Miejskiego w Świdnicy na terenie miasta działalność prowadzi 91 stowarzyszeń, organizacji i związków obywatelskich. Podejmują one działalność w bardzo różnych obszarach takich jak:

- pomoc społeczna i integracja społeczna nauka, edukacja, oświata i wychowanie
 - 36 stowarzyszeń, organizacji, które działają bardzo aktywnie
- kultura, sztuka, pielęgnowanie tradycji, turystyka
 - 31 organizacji
 - aktywnych 20, mniej aktywnych 11
- sport
 - 24 organizacji
 - znanych i aktywnych 20, mniej znane 4

Doceniając rolę sektora pozarządowego i jego znaczenie dla rozwoju i rozwiązywaniu problemów lokalnych, władze miasta podejmują działania na rzecz wsparcia organizacji pozarządowych w celu zwiększenia profesjonalizacji i efektywności inicjatyw podejmowanych przez stowarzyszenia. W celu zdiagnozowania kondycji i potrzeb III sektora w Świdnicy na zlecenie Urzędu Miejskiego została przeprowadzona ankieta, której celem było zaktualizowanie podstawowych informacji (w tym: przedmiot działania, prawo do dysponowania lokalem, wielkość lokalu, liczba członków organizacji) oraz zebranie deklaracji korzystania z usług Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych (CWOP). Ankieta została wysłana do 91 stowarzyszeń, organizacji i związków obywatelskich. Uzyskano odpowiedzi od połowy zapytanych, czyli 43 ankietowanych.

Na podstawie otrzymanych ankiet można podzielić organizacje wg zakresu ich działania, liczbowo przedstawia się to następująco:

- pomoc społeczna i integracja społeczna nauka, edukacja, oświata i wychowanie
 - 19 stowarzyszeń, organizacji, które działają bardzo aktywnie
 - zrzesza około 1728 członków
- kultura, sztuka, pielęgnowanie tradycji, turystyka
 - 14 organizacji
 - aktywnych 10, mniej 4
 - zrzeszają około 1233 członków
- sport
 - 10 organizacji
 - znanych i aktywnych 8, mniej znane 2
 - zrzeszają około 1128 członków

Uzyskane wyniki pozwoliły na zdiagnozowanie obecnych warunków w jakich funkcjonują organizacje pozarządowe w Świdnicy. Na uwagę zasługuje fakt, że wszystkie organizacje (z wyłączeniem jednej) zadeklarowały chęć korzystania Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, w tym 27 ma zamiar przeniesienia się do CWOP. Natomiast pozostałe ngos-y będą korzystać ze szkoleń, doradztwa prawnego i finansowego itp.

Wyniki ankiety uzasadniają inicjatywę stworzenia Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych.

1.14. Wydajność energetyczna budynków.

Wydajność energetyczna budynków mieszkalnych została określona na podstawie ekstrapolacji wieku budynków. Określono dwie grupy budynków: wybudowane przed 1989 i po 1989 roku. Za budynki o niskiej wydajności energetycznej zostały uznane te które wybudowane zostały przed 1989 rokiem. Źródło informacji w tym zakresie stanowiły dane z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Udział budynków wybudowanych przed rokiem 1990 w ogólnej liczbie budynków wynosi w Świdnicy 79,9%. Na tej podstawie wnioskować można, że

zasoby mieszkaniowe Świdnicy charakteryzuje się niską wydajnością energetyczną. Szczegółowe dane zawiera tabela.

Tabela 5. Budynki mieszkalne według okresu oddania do użytku.

Okres oddania budynku do użytku	Liczba mieszkań w budynku								
	1	2	3	4	5	6-9	10-19	20-49	Pow. 50
Przed 1918	48	53	44	61	56	250	132	10	#
1918 – 1944	332	62	14	22	21	73	87	41	3
1945 – 1970	81	9	5	4	#	11	24	62	12
1971 – 1978	269	8	#	0	0	4	27	18	30
1979 – 1988	435	16	#	0	#	#	14	17	29
1989 – 2002	282	3	3	0	0	#	#	13	12
Nieustalona	9	4	1	1	2	5	0	0	1
Ogółem	1456	155	67	88	79	343	284	161	87
Łączna liczba budynków mieszkalnych									2720
Liczba budynków mieszkalnych oddanych do użytku przed 1989 rokiem									2173

Źródło: Opracowanie własne na podstawie NSP 2002.

(„#” – brak danych ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej)

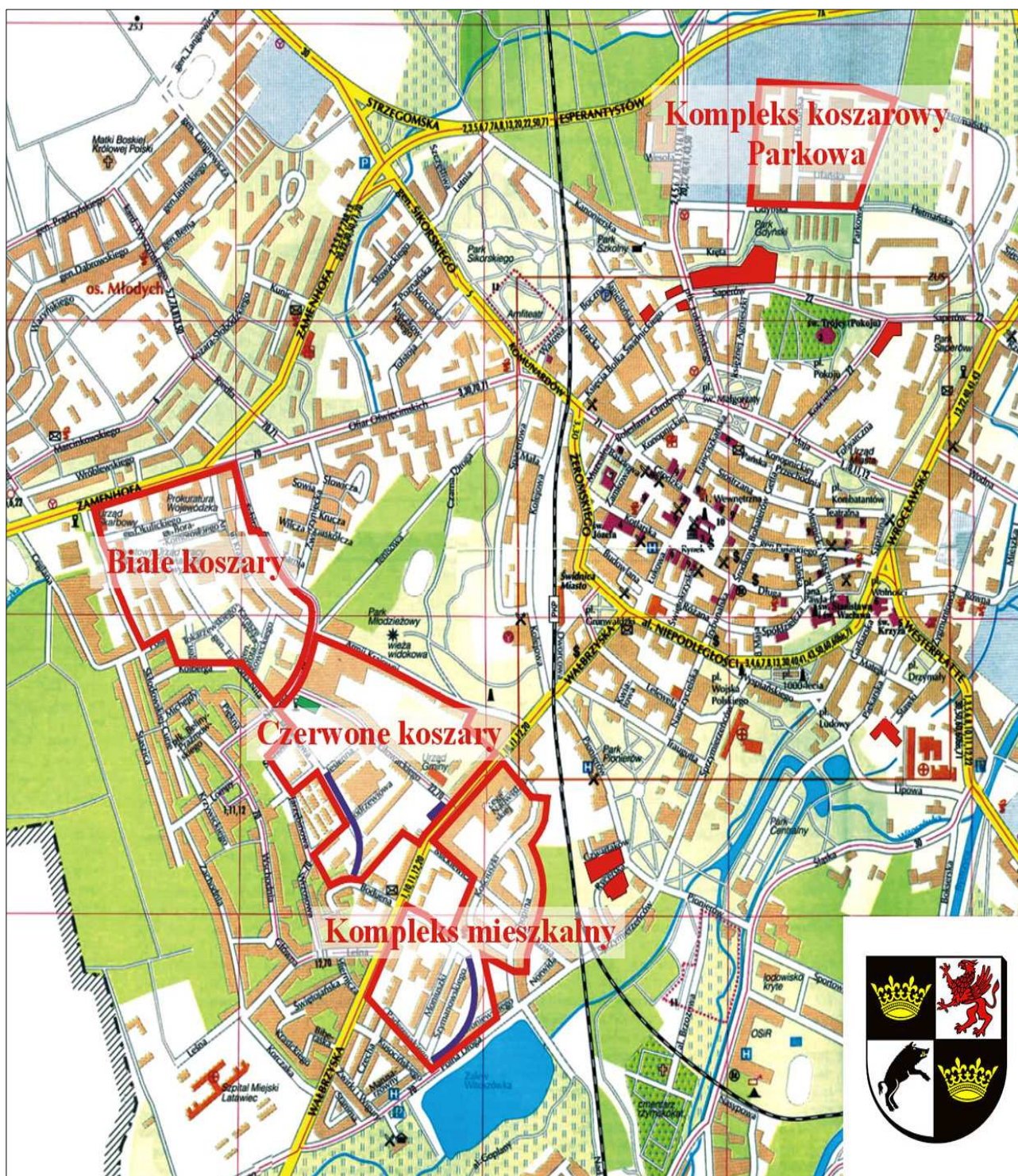
1.15. Tereny powojkowe i poprzemysłowe.

W roku 1992 Świdnica przejęła po wojskach Federacji Rosyjskiej 199 obiektów rozlokowanych na obszarze o powierzchni 63 hektarów i zgrupowanych w 5 kompleksach: 4 kompleksy koszarowe oraz domy jedno i dwurodzinne użytkowane przez oficerów. Przejęto łącznie 78 budynków mieszkalnych w tym 42 wille. Budynki te nie spełniały norm prawa budowlanego – posiadały wadliwe konstrukcje, azbestowe elementy konstrukcji, zniszczone i uszkodzone instalacje elektryczne, gazowe i sanitarne. Ponadto teren wokół stacji paliw był skażony produktami ropopochodnymi. W roku 1992 podjęto decyzję o zagospodarowaniu tych obiektów.

Budynki mieszkalne nadające się do użytku przekazane zostały nowopowstałym 9 spółdzielnią mieszkaniowym. Budynki nadające się na działalność gospodarczą zostały wydierżawione lub sprzedane podmiotom gospodarczym. Niektóre budynki zostały wykorzystane na cele edukacyjne – I Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Podstawowa nr 8, inne na potrzeby Kościoła Katolickiego.

Działania podjęte przez władze miasta na początku lat '90 pozwoliły na uporządkowanie terenów powojkowych, uregulowanie ich sytuacji prawnej oraz stanu technicznego. Dla terenów tych stworzone zostały Miejsce Plany Zagospodarowania Przestrzennego umożliwiające dalsze inwestowanie. W obecnym Lokalnym Programie Rewitalizacji nie przewiduje się w związku z tym interwencji na tym obszarze ponieważ jak wynika z powyższego opisu problemy związane z zagospodarowaniem mienia powojkowego zostały przez miasto rozwiązane.

Lokalizację terenów powojkowych prezentuje poniższa mapka.

Rysunek 3. Zrewitalizowane tereny powojkowe.

1.16. Mniejszości narodowe.

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku na terenie miasta Świdnica zamieszkiwało łącznie 165 osób deklarujących przynależność do narodowości innej niż polska, z czego 10 mówiło w języku wyłącznie niepolskim. Według danych Urzędu Miejskiego w Świdnicy na koniec roku 2006 w mieście zamieszkiwało łącznie 147 obcokrajowców. Brak bliższych informacji odnośnie ich kraju pochodzenia. Przedstawiciele mniejszości zamieszkujący w Świdnicy stanowią integralną część społeczności miasta. Obcokrajowcy w pełni uczestniczą w życiu społecznym i nie tworzą odrębnych gett. W związku z dynamicznym rozwojem gospodarczym Świdnicy i powstawaniem licznych spółek z kapitałem zagranicznym władze miasta dokładają wszelkich starań, aby umożliwić przybywającym obcokrajowcom i ich rodzinom zaaklimatyzowanie się w nowym otoczeniu.

1.17. Potrzeby osób niepełnosprawnych.

Sytuacja osób niepełnosprawnych jest bardzo zróżnicowana. Związane jest z różnym stopniem niepełnosprawności, jakości i zakresu usług, z których korzystają jak również ich własnej aktywności, wykształcenia oraz przygotowania zawodowego. Nie mniej można wskazać pewne trendy charakterystyczne dla całego kraju. W tym kontekście wymienić należy przede wszystkim niski współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Ponadto w gospodarstwach domowych osób niepełnosprawnych średnio dwa razy częściej niż w gospodarstwach pracowniczych obserwować można zjawisko ubóstwa. Oba zjawiska są ze sobą powiązane: brak pracy powoduje, że głównym źródłem utrzymania osób niepełnosprawnych są zasiłki i renty. Pod tym względem Świdnica nie stanowi wyjątku. Dane z Narodowego Spisu Powszechnego potwierdzają również statystycznie słabsze wykształcenie osób niepełnosprawnych. Również od tym względem Świdnica nie odbiega zasadniczo od średnich wartości dla kraju.

Mając na uwadze powyższe zjawiska niezmiernie istotne jest aby w ramach podejmowanych działań inwestycyjnych uwzględniane były potrzeby osób niepełnosprawnych, tak aby działania modernizacyjne nie przyczyniały się do

pogłębienia wykluczenia niepełnosprawnych i by mogli oni również korzystać z ich efektów. Dlatego wszystkie projekty realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych.

2. Podprogram 2 Lokalnego Programu Rewitalizacji.

2.1. Uspołecznienie procesu opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W celu włączenia czynnika społecznego do procesu tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji powołana została w 2006 roku Komisja do spraw Rewitalizacji. W jej skład weszli: Zastępca Prezydenta Miasta i troje radnych. Komisja, w miarę potrzeb, była uzupełniana o przedstawicieli społeczności lokalnych. Zadaniem komisji jest opiniowanie Podprogramów Lokalnego programu Rewitalizacji oraz rekomendowanie ich Radzie Miejskiej w Świdnicy. Ponadto powołany został 10-cio osobowy Zespół Zadaniowy do spraw Rewitalizacji składający się z pracowników Urzędu Miejskiego. Informacja o utworzeniu zespołu oraz harmonogramie spotkań była przekazywana do wiadomości publicznej za pomocą lokalnych mediów oraz strony internetowej Urzędu Miejskiego. Spotkania zespołu odbywają się cyklicznie 1 raz w miesiącu. Na spotkaniach mieszkańcy mogą przedstawiać swoje potrzeby i oczekiwania odnośnie Lokalnego Programu Rewitalizacji. Wnioski z tych spotkań stanowiły następnie przesłanki do szczegółowych opracowań w ramach dokumentu. Ponadto w pierwszej połowie 2007 roku były organizowane spotkania ze wspólnotami mieszkaniowymi oraz przedstawicielami m.in. MOPS i Policji. Celem tych spotkań było zapoznanie uczestników spotkania z logiką i zasadami prowadzenia działań rewitalizacyjnych według wytycznych wynikających z RPO WD.

Do prac nad programem rewitalizacji został włączony Zespół Doradczy ds. Rewitalizacji, składający z 10 młodych osób (liderzy lokalni, przedstawiciele stowarzyszeń ekologicznych). Celem tego zespołu było wspieranie działań rewitalizacji zdegradowanych obszarów Świdnicy i pobudzanie świadomości mieszkańców do działań społecznych. W celu nagłośnienia prac nad dokumentem i zachęcenia mieszkańców do zabrania głosu z inicjatywy Zespołu Doradczego ds. Rewitalizacji zorganizowana została również wystawa fotograficzna. Jej celem było ponadto przedstawienie w dostępnej i czytelnej dla każdego formie informacji na temat stanu tkanki urbanistycznej miasta oraz problemów społecznych na obszarach poszczególnych podprogramów. Spotkania Zespołu odbywały się raz

w miesiącu (harmonogram spotkań był umieszczany na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Świdnicy).

2.2. Analiza obszaru Podprogramu 2 Lokalnego Programu Rewitalizacji pod względem wskaźników wyznaczania obszaru wsparcia⁵.

Źródłem informacji wykorzystanych w pracach nad dokumentem były materiały dostarczone przez Urząd Miasta Świdnica, Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję oraz Straż Miejską. Materiały dostarczone przez te instytucje posłużyły jako podstawa do opracowania wskaźników umożliwiających identyfikację obszaru wsparcia.

Wyznaczając obszar interwencji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji posłużono się listą kryteriów przedstawioną w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa. Przy wyznaczaniu obszaru wsparcia dla inwestycji mieszkaniowych posłużono się natomiast zmodyfikowaną listą kryteriów przedstawioną po zmianach, jakie zostały przedstawione po spotkaniu MRR z Komisją Europejską po 12 marca 2008 roku. Tym samym wyznaczone zostały dwa obszary wsparcia: obszar rewitalizowany oraz obszar wsparcia dla mieszkalnictwa.

W analizie Podprogramu 2 pod kątem jego kwalifikowania się jako obszaru wsparcia w ramach Priorytetu 9.1. RPO WD posłużono się następującymi wskaźnikami:

- Niekorzystne trendy demograficzne – odsetek osób w wieku poprodukcyjnym
- Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – odsetek osób w wieku produkcyjnym poszukujących pracy 13 miesięcy i dłużej
- Niski poziom wykształcenia – liczba osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym
- Wysoki poziom ubóstwa – liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej

⁵ Dane statystyczne według stanu na koniec roku 2006.

Do działań rewitalizacyjnych w ramach priorytetu 9 PRO WD na lata 2007-2013 wyznaczono Podprogram 2 Lokalnego Programu Rewitalizacji. Wybór ten podyktowany został kilkoma przesłankami. Po pierwsze – jak wykazane zostanie w dalszej części niniejszego opracowania – kumulują się w tym rejonie miasta niekorzystne zjawiska społeczne takie jak bezrobocie, ubóstwo i wykluczenie. Ponadto zaobserwować można postępującą degradację tkanki urbanistyczno-architektonicznej co wpływa niekorzystnie na estetykę centrum miasta i obniżenie jego atrakcyjności turystycznej.

Działania, przewidziane do realizacji na tym obszarze, przyczynią się nie tylko do poprawy sytuacji w sferze społecznej i infrastrukturalnej tego terenu ale wpłyną także pozytywnie na rozwój potencjału całego miasta. Ponadto interwencje konieczne dla poprawnego funkcjonowania tego rejonu miasta, wpisują się literalnie w logikę Priorytetu 9 RPO podczas gdy działania w pozostałych podobszarach Lokalnego Programu Rewitalizacji z powodzeniem mogą być realizowane przy wsparciu innych źródeł finansowania.

Obszar ten zamieszkiwany jest przez 9573 osób i zajmuje powierzchnię 60 ha. Dla obszaru tego i jego poszczególnych ulic obliczone zostały wartości wymienionych wyżej wskaźników, a następnie porównane zostały one ze średnimi wartościami dla miasta. W przypadku wszystkich 4 wskaźników zaobserwować można odchylenie powyżej wartości referencyjnej, za którą przyjęto wartości średnie dla całego miasta. Taka sytuacja uzasadnia objęcie tego obszaru interwencją w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawierają poniższe tabele.

Tabela 15. Porównanie wskaźników identyfikacji obszaru rewitalizowanego dla obszaru objętego Podprogramem 2 i całego miasta.

	Niekorzystne trendy demograficzne	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Niski poziom wykształcenia	Poziom ubóstwa i wykluczenia
MIASTO	16,98	4,00	1,34	4,33
PODPROGRAM 2	17,89	4,90	2,28	15,10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Świdnica..

Kryterium 1. Niekorzystne trendy demograficzne.

Odsetek mieszkańców Świdnicy w wieku poprodukcyjnym wynosił według danych z 2006 roku 16,98. Na podobszarze II proporcja ta wygląda niekorzystnie i przyjmuje wartość 17,89.

**Tabela 16. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze
Podprogramu 2.**

Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	odsetek osób w wieku poprodukcyjnym
Pl. Kombatantów	51	16	31,37
Szpitalna	42	3	7,14
Pl. Wolności	0	0	-----
8 Maja	0	0	-----
Przechodnia (2,4,6,8,10,12)	125	11	8,80
Teatralna	354	109	30,79
Mennicka	155	47	30,32
Bohaterów Getta	262	75	28,63
Środkowa	187	26	13,90
Kazimierza Pułaskiego	1031	254	24,64
Długa	1029	186	18,08
Daleka	2	0	0,00
Klasztorna	0	0	-----
Pl. Jana Pawła II	13	2	15,38
Al. Niepodległości (3,5,7,22,13,15,17,19,21,22)	204	45	22,06
1 Maja	0	0	-----
Spółdzielcza	297	23	7,74
Trybunalska	251	48	19,12
Różana	20	2	10,00
Świętokrzyska	13	3	23,08
Rynek	625	72	11,52
Siostrzana	539	95	17,63
Pańska	0	0	-----
Franciszkańska	207	29	14,01
Wewnętrzna	29	4	13,79
Łukowa	73	32	43,84
Marii Konopnickiej	34	8	23,53
Bolesława Chrobrego (parzyste)	82	16	19,51
Komunardów (nieparzyste)	185	21	11,35
Grodzka	460	68	14,78
Muzealna	31	5	16,13
Zamkowa	42	0	0,00
Kotlarska	439	72	16,40

Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	odsetek osób w wieku poprodukcyjnym
Budowlana	61	8	13,11
Stefana Żeromskiego	494	87	17,61
Nauczycielska	53	9	16,98
Romualda Traugutta	266	41	15,41
Kwiatowa	66	11	16,67
Joachima Lelewela	426	81	19,01
Wałbrzyska	519	88	16,96
Pl. Grunwaldzki	256	30	11,72
Dworcowa	81	7	8,64
Kolejowa	338	48	14,20
Mała	0	0	-----
Spacerowa	37	10	27,03
Basztowa	0	0	-----
Pl. Wojska Polskiego	63	0	0,00
Zaulek Kupiecki	0	0	-----
Wrocławska (33,43,63)	67	9	13,43
Garbarska (6,8)	64	12	18,75
Jana Matejki (10)	0	0	-----
Westerplatte	0	0	-----
PODPROGRAM 2	9573	1713	17,89
MIASTO	60317	10239	16,98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Świdnica.

Kryterium 2. Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia.

Stopa bezrobocia długotrwałego w Świdnicy w roku 2006 wynosiła 4,00. Na terenie objętym Podprogramem 2 wskaźnik ten przyjmował wartość 4,90.

Tabela 17. Stopa długotrwałego bezrobocia na obszarze Podprogramu 2.

Ulica	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Stopa bezrobocia długotrwałego
Pl. Kombatantów	24	1	4,17
Szpitalna	19	0	0,00
Pl. Wolności	0	0	-----
8 Maja	0	0	-----
Przechodnia (2,4,6,8,10,12)	61	7	11,48
Teatralna	188	11	5,85
Mennicka	76	1	1,32
Bohaterów Getta	146	2	1,37

Ulica	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Stopa bezrobocia długotrwałego
Środkowa	120	14	11,67
Kazimierza Pułaskiego	607	37	6,10
Długa	636	33	5,19
Daleka	2		0,00
Klasztorna	0	0	-----
Pl. Jana Pawła II	11	0	0,00
Al. Niepodległości (3,5,7,22,13,15,17,19,21,22)	124	10	8,06
1 Maja	0	5	-----
Spółdzielcza	132	10	7,58
Trybunalska	143	6	4,20
Różana	13	1	7,69
Świętokrzyska	7	2	28,57
Rynek	366	20	5,46
Siostrzana	374	12	3,21
Pańska	0	0	-----
Franciszkańska	142	6	4,23
Wewnętrzna	20	1	5,00
Łukowa	93	9	9,68
Marii Konopnickiej	22	0	0,00
Bolesława Chrobrego (parzyste)	43	1	2,33
Komunardów (nieparzyste)	80	0	0,00
Grodzka	281	18	6,41
Muzealna	21	0	0,00
Zamkowa	27	0	0,00
Kotlarska	271	20	7,38
Budowlana	41	0	0,00
Stefana Żeromskiego	212	15	7,08
Nauczycielska	27	2	7,41
Romualda Traugutta	165	0	0,00
Kwiatowa	42	2	4,76
Joachima Lelewela	255	14	5,49
Wałbrzyska	312	4	1,28
Pl. Grunwaldzki	160	11	6,88
Dworcowa	58	4	6,90
Kolejowa	209	0	0,00
Mała	0	0	-----
Spacerowa	22	0	0,00
Basztowa	0	0	-----
Pl. Wojska Polskiego	62	0	0,00
Zaulek Kupiecki	0	0	-----
Wrocławska (33,43,63)	43	0	0,00
Garbarska (6,8)	36	0	0,00
Jana Matejki (10)	0	0	-----
Westerplatte	0	0	-----
PODPROGRAM 2	5693	279	4,90
MIASTO	39396	1574	4,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Świdnica i UM Świdnica.

Kryterium 3. Niski poziom wykształcenia.

Analogiczną do poprzednich wskaźników sytuację obserwować można w odniesieniu do poziomu edukacji mieszkańców terenów objętych Podprogramem 2. Poziom edukacji, mierzony strukturą wykształcenia osób bezrobotnych, wypada niekorzystnie w porównaniu z wartością średnią dla miasta.

Tabela 18. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych na obszarze Podprogramu 2.

Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym	Niski poziom wykształcenia
Pl. Kombatantów	51	0	0,00
Szpitalna	42	0	0,00
Pl. Wolności	0	0	-----
8 Maja	0	0	-----
Przechodnia (2,4,6,8,10,12)	125	13	10,40
Teatralna	354	4	1,13
Mennicka	155	4	2,58
Bohaterów Getta	262	5	1,91
Środkowa	187	11	5,88
Kazimierza Pułaskiego	1031	25	2,42
Długa	1029	23	2,24
Daleka	2	0	0,00
Klasztorna	0	0	-----
Pl. Jana Pawła II	13	0	0,00
Al. Niepodległości (3,5,7,22,13,15,17,19,21,22)	204	3	1,47
1 Maja	0	0	-----
Spółdzielcza	297	12	4,04
Trybunalska	251	5	1,99
Różana	20	1	5,00
Świętokrzyska	13	0	0,00
Rynek	625	13	2,08
Siostrzana	539	3	0,56
Pańska	0	0	-----
Franciszkańska	207	3	1,45
Wewnętrzna	29	0	0,00
Łukowa	73	3	4,11
Marii Konopnickiej	34	2	5,88
Bolesława Chrobrego (parzyste)	82	1	1,22
Komunardów (nieparzyste)	185	4	2,16
Grodzka	460	14	3,04
Muzealna	31	1	3,23

Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym	Niski poziom wykształcenia
Zamkowa	42	0	0,00
Kotlarska	439	15	3,42
Budowlana	61	3	4,92
Stefana Żeromskiego	494	13	2,63
Nauczycielska	53	0	0,00
Romualda Traugutta	266	6	2,26
Kwiatowa	66	1	1,52
Joachima Lelewela	426	7	1,64
Wałbrzyska	519	2	0,39
Pl. Grunwaldzki	256	4	1,56
Dworcowa	81	5	6,17
Kolejowa	338	10	2,96
Mała	0	0	-----
Spacerowa	37	1	2,70
Basztowa	0	0	-----
Pl. Wojska Polskiego	63	0	0,00
Zaulek Kupiecki	0	0	-----
Wrocławska (33,43,63)	67	1	1,49
Garbarska (6,8)	64	0	0,00
Jana Matejki (10)	0	0	-----
Westerplatte	0	0	-----
PODPROGRAM 2	9573	218	2,28
MIASTO	60317	809	1,34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Świdnica i UM Świdnica.

Kryterium 4. Wysoki poziom ubóstwa.

Odsetek osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na obszarze całego miasta wyniósł w 2006 roku 4,33. Na obszarze objętym interwencją w ramach Podprogramu II wartość ta jest przekroczona ponad trzykrotnie.

Tabela 19. Odsetek osób korzystających z zasiłków społecznych na obszarze Podprogramu 2.

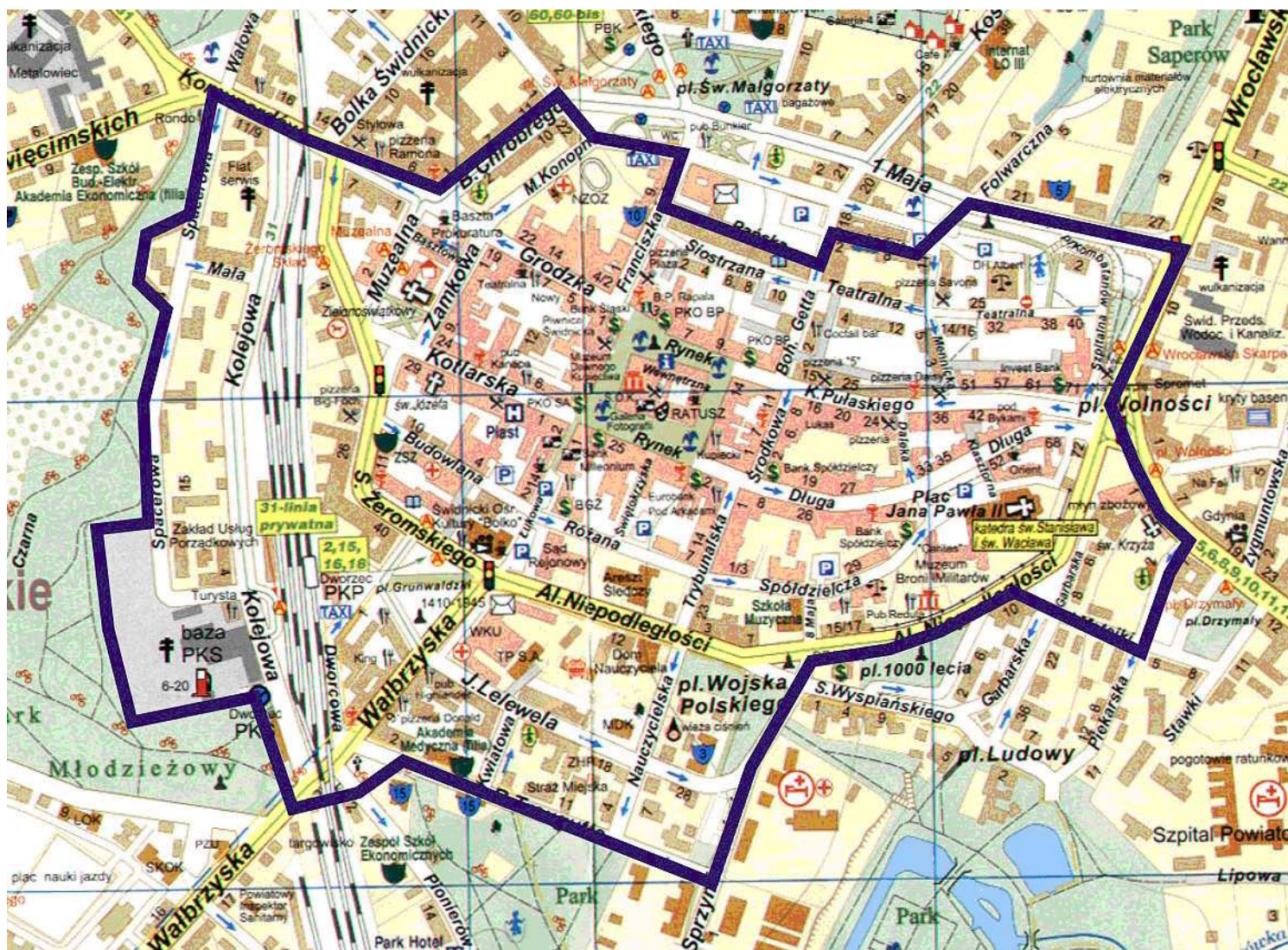
Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba osób korzystających z zasiłków społecznych	Odsetek osób korzystających z zasiłków opieki społecznej
Pl. Kombatantów	51	2	3,92
Szpitalna	42	3	7,14
Pl. Wolności	0	0	-----

Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba osób korzystających z zasiłków społecznych	Odsetek osób korzystających z zasiłków opieki społecznej
8 Maja	0	0	-----
Przechodnia (2,4,6,8,10,12)	125	77	61,60
Teatralna	354	30	8,47
Mennicka	155	20	12,90
Bohaterów Getta	262	21	8,02
Środkowa	187	0	0,00
Kazimierza Pułaskiego	1031	177	17,17
Długa	1029	214	20,80
Daleka	2	0	0,00
Klasztorna	0	0	-----
Pl. Jana Pawła II	13	0	0,00
Al. Niepodległości (3,5,7,22,13,15,17,19,21,22)	204	8	3,92
1 Maja	0	0	-----
Spółdzielcza	297	10	3,37
Trybunalska	251	39	15,54
Różana	20	4	20,00
Świętokrzyska	13	5	38,46
Rynek	625	148	23,68
Siostrzana	539	30	5,57
Pańska	0	0	-----
Franciszkańska	207	30	14,49
Wewnętrzna	29	2	6,90
Łukowa	73	15	20,55
Marii Konopnickiej	34	2	5,88
Bolesława Chrobrego (parzyste)	82	49	59,76
Komunardów (nieparzyste)	185	22	11,89
Grodzka	460	140	30,43
Muzealna	31	5	16,13
Zamkowa	42	0	0,00
Kotlarska	439	94	21,41
Budowlana	61	9	14,75
Stefana Żeromskiego	494	65	13,16
Nauczycielska	53	13	24,53
Romualda Traugutta	266	37	13,91
Kwiatowa	66	7	10,61
Joachima Lelewela	426	16	3,76
Wałbrzyska	519	47	9,06
Pl. Grunwaldzki	256	48	18,75
Dworcowa	81	18	22,22
Kolejowa	338	38	11,24
Mała	0	0	-----
Spacerowa	37	0	0,00
Basztowa	0	0	-----
Pl. Wojska Polskiego	63	0	0,00
Zaulek Kupiecki	0	0	-----
Wrocławska (33,43,63)	67	1	1,49
Garbarska (6,8)	64	0	0,00

Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba osób korzystających z zasiłków społecznych	Odsetek osób korzystających z zasiłków opieki społecznej
Jana Matejki (10)	0	0	-----
Westerplatte	0	0	-----
PODPROGRAM 2	9573	1446	15,10
MIASTO	60317	2612	4,33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Świdnica i MOPS Świdnica.

Analizowany powyżej obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 9573 osób i zajmuje powierzchnię 60 ha. Jego położenie obrazuje rysunek 4.

Rysunek 4. Obszar rewitalizacji - Podprogram 2 Lokalnego Programu Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich
Świdnicy

Wśród najważniejszych problemów społecznych diagnozowanych na tym terenie zaliczyć należy bezrobocie i poziom ubóstwa. Zjawiska te charakteryzują się tutaj szczególnym nasileniem co oznacza konieczność podjęcia działań mających na celu ich ograniczenie.

W zakresie infrastrukturalno-architektonicznym uwidaczniają się tu zwłaszcza problemy związane ze stanem technicznym i estetyką zabudowy miejskiej oraz ruchem drogowym. Na obszarze tym znajdują się dwa - bardzo atrakcyjne turystycznie – miejsca tj. stare miasto z rynkiem oraz gotycka katedra św. Stanisława i Wacława. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie Podobszaru II znajduje się najważniejszy obiekt dziedzictwa kulturowego i główna atrakcja turystyczna Świdnicy – Kościół Pokoju, wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO. Dlatego też w tej części miasta skupia się praktycznie cały ruch turystyczny. Wiąże się to z ogromnymi uciążliwościami w ruchu drogowym, zarówno dla turystów jak i mieszkańców, spowodowanymi niedostatkami miejsc parkingowych. Według danych udostępnionych przez Biuro Płatnego Parkowania w roku 2006 sprzedano na ulicach Podobszaru II sprzedano łącznie 524 580 biletów parkingowych – o 28 680 więcej niż w roku poprzednim. Z uwagi na rosnące zainteresowanie turystyczne Świdnicą należy spodziewać się, że problem ten będzie się z biegiem czasu nasilać.

Tabela 20. Liczba sprzedanych biletów parkingowych na poszczególnych ulicach obszaru rewitalizowanego.

ULICA	Liczba sprzedanych biletów parkingowych
8-Maja	842
Basztowa	816
Bohaterów Getta	24619
Budowlana	12300
Daleka	4970
Długa	51230
Franciszkańska	20210
Grodzka	37770
Klasztorna	512
Komunardów	4125
Marii Konopnickiej	20600
Kotlarska	27635
Łukowa	19930
Mennicka	-
Pańska	-

Pl. Grunwaldzki	27370
Pl. Jana Pawła II	22930
Pl. Kombatantów	-
Pl. Św. Małgorzaty	4640
Przechodnia	4300
Kazimierza Pułaskiego	62940
Różana	13950
Stefana Żeromskiego	22900
Siostrzana	6210
Spółdzielcza	56400
Szpitalna	2320
Środkowa	15250
Świętokrzyska	20025
Teatralna	2520
Trybunalska	21430
Zamkowa	14920
Zaulek Kupiecki	916
SUMA	524580
ŚREDNIA	16393

Źródło: Biuro Płatnego Parkowania.

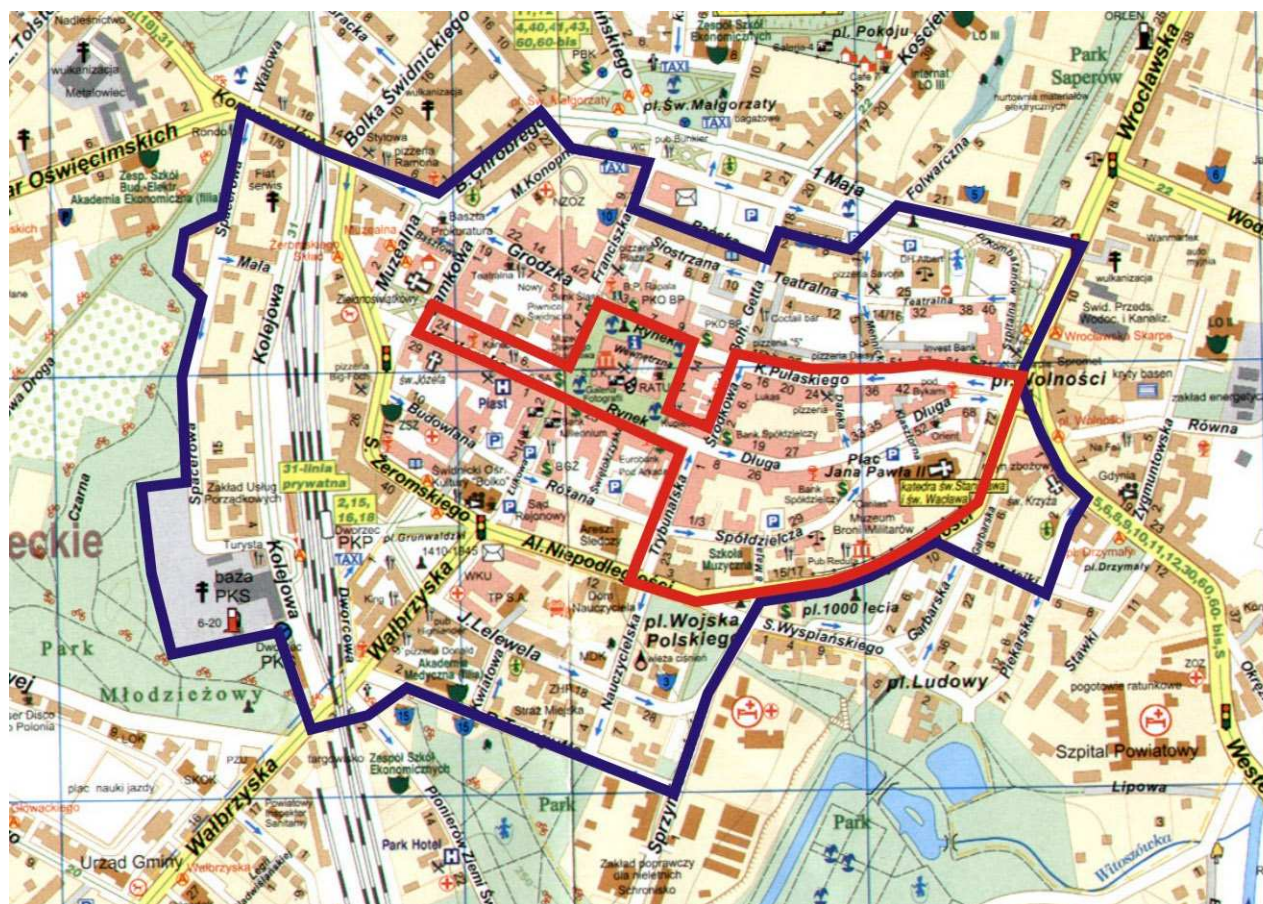
2.3. Diagnoza obszaru wsparcia inwestycji z zakresu mieszkalnictwa.

Przy wyznaczaniu obszaru wsparcia inwestycji z zakresu mieszkalnictwa zastosowano następujące wskaźniki:

- Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – udział długotrwałe bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym
- Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia – liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności
- Porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego – liczba budynków wybudowanych przed 1989 rokiem do ogólnej liczby budynków (w %)

Jako wartość referencyjną dla każdego z powyższych wskaźników przyjęto średnią dla województwa dolnośląskiego. Na podstawie dostępnych danych statystycznych zidentyfikowany został obszar, na którym wskaźniki wykazują

odchylenie powyżej wartości referencyjnej. Obejmuje on ulice: Długą, Pl. Jana Pawła II, Spółdzielczą, Kazimierza Pułaskiego, Środkową, Trybunalską, Al. Niepodległości (3,5,7,22,13,15,17,19,21,22), 8 Maja, Klasztorną, Daleką, Rynek i Kotlarską. Teren ten zamieszkiwany jest przez 4078 mieszkańców, a jego powierzchnia wynosi 11 ha.

Rysunek 5. Obszar wsparcia inwestycji z zakresu mieszkalnictwa (czerwona linia).

**Tabela 21. Porównanie wskaźników identyfikacji obszaru wsparcia
mieszkalnictwa ze średnią dla Województwa Dolnośląskiego.**

	Poziom ubóstwa i wykluczenia	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego
Obszar wsparcia mieszkalnictwa	169,2	6,2	91,7
Wartość referencyjna	65	4,5	86,6

Źródło: Opracowanie własne.

Kryterium 1. Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia.

**Tabela 22. Poziom ubóstwa i wykluczenia na obszarze wsparcia
mieszkalnictwa.**

Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba osób korzystających z zasiłków społecznych	poziom ubóstwa i wykluczenia
Długa	1029	214	207,97
Pl. Jana Pawła II	13	0	0,00
Spółdzielcza	297	10	33,67
Kazimierza Pułaskiego	1031	177	171,68
Środkowa	187	0	0,00
Trybunalska	251	39	155,38
Al. Niepodległości (3,5,7,22,13,15,17,19,21,22)	204	8	39,22
8 Maja	0	0	-----
Klasztorna	0	0	-----
Daleka	2	0	0,00
Rynek	625	148	236,8
Kotlarska	439	94	214,12
OBSZAR WSPARCIA MIESZKALNICTWA	4078	690	169,2
WARTOŚĆ REFERENCYJNA			65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Świdnica i MOPS Świdnica.

Kryterium 2. Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia.**Tabela 23. Stopa długotrwałego bezrobocia na obszarze wsparcia dla mieszkalnictwa.**

Ulica	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba długotrwale bezrobotnych	stopa bezrobocia długotrwałego
Długa	636	33	5,2
Pl. Jana Pawła II	11	0	0,0
Spółdzielcza	132	10	7,6
Kazimierza Pułaskiego	607	37	6,1
Środkowa	120	14	11,7
Trybunalska	143	6	4,2
Al. Niepodległości (3,5,7,22,13,15,17,19,21,22)	124	10	8,1
8 Maja	0	0	-----
Klasztorna	0	0	-----
Daleka	2	0	0,0
Rynek	366	20	5,5
Kotlarska	271	20	7,4
OBSZAR WSPARCIA MIESZKALNICTWA	2412	150	6,2
WARTOŚĆ REFERENCYJNA			4,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji UM Świdnica i PUP Świdnica.

Kryterium 3. Porównywalnie niski poziom zasobu mieszkaniowego.**Tabela 24. Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989 w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych.**

Ulica	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych oddanych do użytku przed 1989	Liczba budynków wybudowanych przed 1989 rokiem do ogólnej liczby budynków (w %)
Długa	45	39	86,7%
Pl. Jana Pawła II	3	3	100,0%
Spółdzielcza	5	3	60,0%
Kazimierza Pułaskiego	41	35	85,4%
Środkowa	9	9	100,0%
Trybunalska	17	16	94,1%
Al. Niepodległości (3,5,7,22,13,15,17,19,21,22)	6	6	100%
8 Maja	0	0	-----
Klasztorna	0	0	-----
Daleka	1	1	100,0%
Rynek	22	22	100,0%
Kotlarska	32	32	100,0%
OBSZAR WSPARCIA MIESZKALNICTWA	181	166	91,7
WARTOŚĆ REFERENCYJNA			86,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych administracyjnych.

3. Uspołecznienie procesu formułowania celów rewitalizacji.

W procesie formułowania celów rewitalizacji uwzględniona została opinia społeczności lokalnej. Mieszkańcy miasta mieli możliwość wyrażenia własnego zdania na temat najpilniejszych potrzeb i postulowanych kierunków rewitalizacji. W tym celu opracowano i umieszczono na stronie Urzędu Miejskiego „Kartę Projektu”, za pośrednictwem, której mieszkańcy Świdnicy mogli składać konkretne propozycje w zakresie rewitalizacji. Na tej podstawie zidentyfikowane zostały priorytetowe kierunki rozwoju na obszarze rewitalizowanym, które następnie zostały zagregowane do celów strategicznych rewitalizacji. Na ogólną liczbę 50 kart projektu 35 zgłosili mieszkańcy Świdnicy.

3.1. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- aktywna społeczność lokalna - atrakcyjna architektonicznie zabudowa - liczne zabytki i atrakcje turystyczne - dobra dostępność komunikacyjna - dobrze rozwinięta sieć wodociągowa - dobrze rozwinięta sieć kanalizacyjna - duży zapas mocy przerobowych istniejącej oczyszczalni ścieków - rosnący odsetek odpadów poddawanych utylizacji - wysoki poziom aktywności gospodarczej - sprawna i efektywna administracja - Podstrefa Świdnica Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest – Park” - dobrze rozwinięta infrastruktura otoczenia biznesu	- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia - wysoka stopa bezrobocia - słabo zagospodarowane przestrzenie publiczne - zniszczenia i zaniedbania w zakresie tkanki urbanistyczno-architektonicznej - Niekorzystne zmiany demograficzne - odpływ z miasta osób młodych i wykształconych - niekorzystne zmiany w strukturze wiekowej ludności miasta

SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość uzyskania wsparcia ze źródeł unijnych - rozwój ruchu turystycznego - rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego - zmiana postaw wobec edukacji - poszerzenie oferty edukacyjnej, zwiększenie jej dostępności oraz lepsze jej dostosowanie do potrzeb rynku pracy - renowacja obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizowanym - rozwój bazy dla rozwoju turystyki i rekreacji - dbałość mieszkańców o estetykę miasta - rozwój i integracji tożsamości lokalnej mieszkańców	- niekorzystne procesy ekonomiczne w skali kraju i regionu - spadek zainteresowania turystyką kulturową - niekorzystne zmiany dotyczące zasady finansowania i opracowywania Lokalnych Programów Rewitalizacji - utrzymywanie się obecnych trendów demograficznych - ubożenie społeczeństwa - rosnące koszty inwestycji infrastrukturalnych - spadek zainteresowania ze strony inwestorów zewnętrznych - niestabilna polityka podatkowa i finansowa państwa - brak wykwalifikowanej siły roboczej

3.2. Zidentyfikowane cele rewitalizacji.

CEL 1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i estetyki Świdnicy poprzez inwestycje w zakresie modernizacji tkanki urbanistyczno-architektonicznej na obszarze Podprogramu 2.

Wielowiekowa historia Świdnicy, bogata tradycja oraz liczne zabytki przyczyniają się do wzrostu zainteresowania miastem jako miejscem turystycznym. Niestety, w wielu obszarach zabytkowa zabudowa miejska jest w złym stanie. Wpływa to ujemnie na estetykę miasta oraz jego potencjał turystyczny. W celu zmiany takiego stanu rzeczy konieczne są działania ukierunkowane na poprawę stanu zabudowy jak również sposób zorganizowania przestrzeni miejskiej. Realizację sformułowanego powyżej celu zapewnią działania takie jak remont elewacji

budynków mieszkalnych przy ulicy Długiej, przebudowa Placu Jana Pawła II, czy też rewaloryzacja przestrzeni publicznej rynku wraz z rewaloryzacją bloku śródmiejskiego i wieży ratuszowej. Odnowienie i zabezpieczenie przed niszczeniem obiektów atrakcyjnych turystycznie przyczyni się do podniesienia atrakcyjności i potencjału turystycznego Świdnicy co pośrednio, poprzez wzmożony ruch turystyczny i związaną z nim większą aktywność ekonomiczną, przyczyni się także do poprawy sytuacji społecznej w mieście.

Bardzo istotnym elementem realizacji niniejszego celu jest ponadto przebudowa budynku przy ul. Długiej 33 na potrzeby Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych. Projekt ten przyczynia się nie tylko do podniesienia estetyki miasta, ale stanowiąc element wsparcia dla działających w Świdnicy organizacji pozarządowych, spowoduje również rozwój kapitału społecznego oraz potencjału sektora pozarządowego w mieście.

CEL 2. Zapobieganie i redukcja niekorzystnych zjawisk społecznych na obszarze Podprogramu 2.

Na obszarze objętym Podprogramem 2 Lokalnego Programu Rewitalizacji obserwować można kumulację niepożądanych zjawisk społecznych takich jak wysoka stopa długotrwałego bezrobocia i wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia. Ponadto zjawiskom tym towarzyszy niższy niż średnia dla miasta poziom wykształcenia mieszkańców. Tak zarysowana struktura problemów społecznych determinuje kształt działań mających zredukować wymienione wyżej zjawiska oraz zapobiec ich dalszemu pogłębieniu.

Interwencja mająca na celu zmianę obecnej sytuacji obejmować będzie dwa rodzaje działań. Pierwszy, skupiający się na bezpośredniej pomocy potrzebującym takie jak organizacja Centrum Charytatywnego dla dzieci i młodzieży oraz osób ubogich i potrzebujących. Natomiast drugi, ma na celu realizację przedsięwzięć zmierzających do podniesienia potencjału i kompetencji osób zagrożonych negatywnymi zjawiskami społecznymi oraz niosące pomoc w zakresie przezwyciężenia barier i trudności generowanych przez długotrwałe bezrobocie i ubóstwo. W tej kategorii działań będą mieścić się przedsięwzięcia podejmowane w ramach świetlicy opiekuńczo-wychowawczej, Centrum Profilaktyki Wspierania i

Resocjalizacji Rodzin i Osób Dotkniętych Problemami Uzależnień (pomoc i doradztwo w sytuacjach kryzysowych, działania wspierające reintegrację społeczną) oraz Programu Aktywizacji Bezrobotnych (szkolenia grupowe, staże i przygotowanie zawodowe).

3.3. Wskaźniki określające realizację celów rewitalizacji.

Przewidywana wartość wskaźników rewitalizacji w roku 2013.

Wskaźniki produktu:

1. Powierzchnia odnowiona z zakresu drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej – 3 021,16 m²
2. Liczba budynków poddanych renowacji – 3 szt.
3. Liczba budynków mieszkalnych poddanych renowacji – 3szt
4. Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych dla ruchu turystycznego – 1szt

Wskaźniki rezultatu:

1. Organizacje pozarządowe, które uzyskają wsparcie – 20 szt.
2. Zmodernizowane atrakcyjne turystycznie miejskie przestrzenie publiczne – 3 szt.,
3. Placówka świadcząca usługi z zakresu pomocy społecznej, zapobiegania patologiom i uzależnieniom -1szt,
4. Placówka świadcząca usługi z zakresu pomocy społecznej i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży - 1szt,
5. Liczba osób zamieszkujących budynek wielorodzinny poddany renowacji – 33 osoby.

3.4. Listy zadań.

LISTA PODSTAWOWA					
Nazwa projektu	wnioskodawca	całkowita wartość projektu w PLN	wartość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek w EUR ⁶)	okres realizacji projektu	Przewidywane wnioski o płatność w kolejnych latach (EUR)
Przebudowa - zagospodarowanie placu Jana Pawła II wraz z przyległymi ulicami w Świdnicy	Gmina Miasto Świdnica	2 052 392,91	1 201 931,74 (319 900,92)	2009	2009-319 900,92
Przebudowa budynku przy ul. Długiej 33 na Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych	Gmina Miasto Świdnica	7 183 571,91	2 238 648,72 (595 829,00)	2009-2011	2009-595 829,00
Przebudowa rewaloryzacyjno-remontowa obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych Rynku i ulicy Łukowej	Gmina Miasto Świdnica	2 429 930,31	1 417 462,24 (377 265,58)	2009-2010	2009-377 265,58
Rewaloryzacja bloku śródmiejowego wraz z restytucją wieży ratuszowej	Gmina Miasto Świdnica	10 174 800,00	5 958 612,98 (1 585 918,50)	2009-2011	2009-1 585 918,50
Przebudowa budynku przy ul. Budowlanej 6 na Centrum Profilaktyki Wspierania i Resocjalizacji Rodzin i Osób Dotkniętych Problemami Uzależnień	Diecezja Świdnicka	2 145 000,00	1 501 497,35 (399 632,00)	2009-2010	2009-399 632,00
Przebudowa budynku przy ul. Westerplatte 4-6 na Centrum Charytatywne	Caritas Diecezji Świdnickiej	2 145 000,00	1 501 497,35 (399 632,00)	2007-2012	2009-399 632,00

⁶ Kurs Euro wg NBP w dniu 28.11.2008r: 1 EUR=3,7572 PLN

LISTA PODSTAWOWA					
Nazwa projektu	wnioskodawca	całkowita wartość projektu w PLN	wartość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek w EUR ⁶)	okres realizacji projektu	Przewidywane wnioski o płatność w kolejnych latach (EUR)
Remont budynku przy ulicy Kotlarskiej 22	Gmina Miasto Świdnica	150 000,00	96 037,79 (25 561,00)	2009-2011	2009-25 561,00
Remont budynku Rynek 41	Gmina Miasto Świdnica	826 000,00	387 378,59 (103 103,00)	2009-2011	2009-103 103,00
Remont budynku Rynek 42	Gmina Miasto Świdnica	240 000,00	151 689,44 (40 373,00)	2009-2011	2009-40 373,00
SUMA		27 346 695,13	14 454 756,20 (3 847 215,00)	-	2009 – 3 847 215,00

LISTA REZERWOWA				
Nazwa projektu	Wnioskodawca	Całkowita wartość projektu w PLN	Wartość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek w EUR)	Okres realizacji projektu
Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Franciszkańską, Siostrzaną, Teatralną, Szpitalną, Pułaskiego	Gmina Miasto Świdnica	3 800 000,00	2 659 999,91 (707 974,00)	2009-2012
Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy placem Wolności oraz ulicami: Pułaskiego, Długą, Spółdzielczą, Trybunalską, Środkową	Gmina Miasto Świdnica	3 800 000,00	2 659 999,91 (707 974,00)	2009-2012
Zagospodarowanie skweru na placu Grunwaldzkim	Gmina Miasto Świdnica	1 200 000,00	839 997,20 (223 570,00)	2009-2012

LISTA REZERWOWA				
Nazwa projektu	Wnioskodawca	Całkowita wartość projektu w PLN	Wartość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek w EUR)	Okres realizacji projektu
Zagospodarowanie kwartału zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Grodzką, Kotlarską, Zamkową	Gmina Miasto Świdnica	1 600 000,00	1 067 381,07 (284 089,50)	2009-2012
Suma		10 400 000,00	7 227 378,10 (1 923 607,50)	

LISTA ZADAŃ SPOŁECZNYCH				
Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu PLN	Wartość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek w EUR)	Organizator	Okres realizacji projektu
Świetlica opiekuńczo-wychowawcza z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży	92 367, 00	0,00	UM Świdnica	2007-2012
Jadłodajnia dla ubogich i świetlica specjalistyczna – Centrum Charytatywne	1 050 000,00	0,00	Caritas Diecezji Świdnickiej	2007-2012
Program aktywizacji zawodowej „Odkryj swój kapitał”	4 299 724,77	0,00	PUP Świdnica	2008
SUMA	5 442 091,77	0,00		

3.5. Matryce projektów.

ZADANIA PODSTAWOWE

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU		Priorytet „Miasta”	Wnioskodawca	
Tytuł projektu Przebudowa - zagospodarowanie placu Jana Pawła II wraz z przyległymi ulicami w Świdnicy			Gmina Miasto Świdnica	
			Partnerzy projektu	
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy miasta, turyści odwiedzający Świdnicę				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
3kw. 2009	1 kw. 2009	4 kw. 2009	1	3 kw. 2009
Logika interwencji.		Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Podniesienie atrakcyjności turystycznej oraz modernizacja i polepszenie funkcjonalności miejskich przestrzeni publicznych			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Zmodernizowane atrakcyjne turystycznie miejskie przestrzenie publiczne	Wartość rezultatu i jednostki miary Sztuk 1	Informacje i sprawozdania UM Świdnica	Założenie: Skuteczna promocja i rozpowszechnianie informacji Ryzyko: Brak zainteresowania ze strony turystów, akty wandalizmu
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Powierzchnia odnowiona z zakresu drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej	Wartość produktu i jednostka miary Powierzchnia 1666 m ²	Protokoły odbioru prac UM Świdnica	Założenie: realizacja inwestycji zgodnie z założeniami projektowymi i normami przewidzianymi dla tego rodzaju przedsięwzięć Ryzyko: nierzetelność i niesolidność wykonawców,
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Remont ciągów pieszych Zmiana nawierzchni placów, chodników i dróg dojazdowych Instalacja lamp ulicznych Instalacja źródeł światła naprowadzającego-punktowego Uporządkowanie zieleni Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 2 052 392,91	Założenie: Prawidłowy przebieg procedur przetargowych, terminowość transz dofinansowania Ryzyko: wzrost kosztów materiałów budowlanych i kosztów pracy, spadek kursu euro	
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 2 052 392,91		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 1 201 931,74 (319 900,92)		
Sytuacja wyjściowa	Zagospodarowanie i przebudowa Placu Jana Pawła II jest jednym z elementów tworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych w Świdnicy. Stan przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizowanym wymaga modernizacji w celu lepszego wyeksponowania jednego z najważniejszych zabytków tego obszaru – Katedry św. Stanisława i Wacława oraz uczynienia tego terenu bardziej przyjaznym dla mieszkańców.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☒ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca Gmina Miasto Świdnica Partnerzy projektu	
Tytuł projektu Przebudowa budynku przy ul. Długiej 33 na Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych				
Adresaci/grupa docelowa Organizacje pozarządowe na obszarze wsparcia oraz beneficjenci realizowanych przez nie projektów				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
3 kw. 2009	1 kw. 2009	3 kw. 2011	2	1 kw. 2010
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Rozwój kapitału społecznego oraz zapobieganie i redukcja negatywnych zjawisk społecznych miasta poprzez wsparcie dla organizacji pozarządowych			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Organizacje pozarządowe, które uzyskają wsparcie			
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Liczba budynków poddanych renowacji	Wartość produktu i jednostka miary Sztuk 1	Protokoły odbioru UM Świdnica	Założenie: Wykonanie prac zgodnie z założeniami projektowymi, projekt będzie uwzględniał potrzeby i możliwości organizacji pozarządowych Ryzyko: Niesolidni wykonawcy, przeciągające się procedury przetargowe
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Remont adaptacyjny budynku w tym: - przebudowa pomieszczeń - aranżacja wnętrz - budowa kotłowni gazowej - przystosowanie budynku dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich Remont elewacji Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 7 183 571,91		Założenie: Prawidłowy przebieg procedur przetargowych, terminowe opracowanie projektu, uzyskanie wymaganych zezwoleń Ryzyko: Niekorzystne zmiany cen materiałów budowlanych i kosztów pracy
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 7 118 490,70		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 2 238 648,72 (595 829,00)		
Sytuacja wyjściowa	Organizacje pozarządowe w Świdnicy rozproszone są po całym mieście, borykają się z trudnościami lokalowymi, dostęp do nich jest utrudniony. Wszystko to wpływa negatywnie na ich funkcjonowanie oraz ogranicza ich potencjał również jako potencjalnych partnerów miasta w procesach rewitalizacyjnych.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☒ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☒ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca Gmina Miasto Świdnica Partnerzy projektu	
Tytuł projektu Przebudowa rewaloryzacyjno-remontowa obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych Rynku i ulicy Łukowej				
Priorytet „Miasta”				
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy miasta, turyści odwiedzający Świdnicę				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
3 kw. 2009	2 kw. 2009	4 kw. 2010	2	1 kw. 2010
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Podniesienie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizowanym			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Zmodernizowane atrakcyjne turystycznie miejskie przestrzenie publiczne	Wartość rezultatu i jednostki miary Sztuk 1	Informacje i sprawozdania UM Świdnica	Założenie: Skuteczna promocja i rozpowszechnianie informacji Ryzyko: Brak zainteresowania ze strony turystów, akty wandalizmu
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Powierzchnia odnowiona z zakresu drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej	Wartość produktu i jednostka miary Powierzchnia 1355,16 m²	Protokoły odbioru prac UM Świdnica	Założenie: realizacja inwestycji zgodnie z założeniami projektowymi i normami przewidzianymi dla tego rodzaju przedsięwzięć Ryzyko: nierzetelność i niesolidność wykonawców,
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Uporządkowanie zieleni miejskiej Zakup i instalacja ławek Zakup i instalacja koszy na śmiecie Instalacja oświetlenia ulicznego Instalacja tablic ogłoszeniowych Wymiana nawierzchni pasażu pieszego Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 2 429 930,31		Założenie: Prawidłowy przebieg procedur przetargowych, terminowość transz dofinansowania Ryzyko: wzrost kosztów materiałów budowlanych i kosztów pracy, spadek kursu euro
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 2 429 930,31		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 1 417 462,24(377 265,58)		
Sytuacja wyjściowa	Rynek i ulica Łukowa (pasaż piesz) usytuowane są w centrum miasta i stanowią atrakcyjną pod względem turystycznym i architektonicznym całość. Jednakże obecny stan drobnej infrastruktury na tym obszarze uniemożliwia pełne wyeksponowanie i wykorzystanie jego walorów turystyczno-architektonicznych.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☒ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojenskowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca	
Tytuł projektu Rewaloryzacja bloku śródmiejskiego wraz z restytucją wieży ratuszowej			Gmina Miasto Świdnica	
			Partnerzy projektu	
			Priorytet „Miasta”	
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy Świdnicy oraz turyści odwiedzający miasto.				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
3 kw. 2009	1 kw. 2009	4 kw. 2011	3	1 kw. 2011
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego, podniesienie estetyki i atrakcyjności turystycznej miasta.			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Liczba zmodernizowanych atrakcyjnych turystycznie miejskich przestrzeni publicznych	Wartość rezultatu i jednostki miary Sztuk 1	Protokół końcowego odbioru robót	Założenia: Realizacja projektu w terminie i zgodnie z założeniami projektowymi, zachowanie ustaleń konserwatorskich Ryzyko: Niesolidność i nierzetelność wykonawców
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych dla ruchu turystycznego	Wartość produktu i jednostka miary Sztuk 1	Protokół końcowego odbioru robót	Założenia: Prawidłowy przebieg rzeczowego zakresu inwestycji Ryzyko: nieotrzymanie dofinansowania
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Zagospodarowanie dziedzictwa wewnętrznego bloku śródmiejskiego Restytucja wieży ratuszowej Adaptacja pomieszczeń do celów wystawienniczych i dla zwiedzających Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 10 174 800,00		Założenia: Terminowość transz dofinansowania z RPO Ryzyko: Przeciagające się procedury przetargowe, niekorzystne zmiany cen materiałów budowlanych i kosztów pracy
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 10 174 800,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 5 958 612,98 (1 585 918,50)		
Sytuacja wyjściowa	Zabytkowa wieża ratuszowa po rekonstrukcji i adaptacji będzie stanowić ogólnodostępną atrakcję turystyczną. Powierzchnia użytkowa zostaną wykorzystane niekomercyjnie do celów wystawienniczych.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☒ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojenskowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca	
Tytuł projektu Przebudowa budynku przy ul. Budowlanej 6 na Centrum Profilaktyki, Wspierania i Resocjalizacji Rodzin i Osób Dotkniętych Problemami Uzależnień.				
			Partnerzy projektu	
Adresaci/grupa docelowa Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem na obszarze rewitalizowanym				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
3 kw. 2009	1 kw. 2009	1 kw. 2010	3	3 kw. 2009
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Zapobieganie i redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizowanym			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Placówka świadcząca usługi z zakresu pomocy społecznej, zapobiegania patologiom i uzależnieniom			
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Liczba budynków poddanych renowacji			
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Adaptacja budynku - adaptacja pomieszczeń - wymiana części dachu - wymiana stolarki okiennej - remont instalacji technicznych Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatorywne) 2 145 000,00		Założenia: Pozyskanie wykwalifikowanych terapeutów i wychowawców Ryzyko: Nieprawidłowe opracowanie zakresu merytorycznego zajęć
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 2 145 000,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 1 501 497,35 (399 632,00)		
Sytuacja wyjściowa	Na obszarze rewitalizowanym noruje się wysoki poziom wykluczenia i za grożenia patologiami społecznymi. Standardowe działanie podejmowane przez instytucje gminne nie są w stanie skutecznie wyeliminować niepożądanych zjawisk. Konieczne jest zatem stworzenie placówki, która będzie w stanie podjąć skuteczną interwencję na polu lokalnej polityki społecznej			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☐ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☒ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojaskowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowana kwota wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU		Priorytet „Miasta”	Wnioskodawca	
Tytuł projektu Przebudowa budynku przy ul. Westerplatte 4-6 na Centrum Charytatywne			Caritas Diecezji Świdnickiej	
			Partnerzy projektu	
Adresaci/grupa docelowa Dzieci i młodzież oraz osoby ubogie i potrzebujące z obszaru rewitalizowanego				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
3 kw. 2009	1 kw. 2007	4 kw. 2012	2	1 kw. 2012
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Zapobieganie i redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizowanym			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Placówka świadcząca usługi z zakresu pomocy społecznej i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Wartość rezultatu i jednostki miary Sztuk 1	Caritas Diecezji Świdnickiej	Założenia: Skuteczna promocja przedsięwzięcia wśród osób z grup docelowych Ryzyko: Brak zainteresowania ze strony osób z grup docelowych
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Liczba budynków poddanych renowacji	Wartość produktu i jednostka miary Sztuk 1	Protokół odbioru	Założenie: Placówka będzie posiadać środki niezbędne do realizacji zaplanowanych działań w przewidzianym przez siebie zakresie Ryzyko: niewłaściwe rozpoznanie potrzeb grup docelowych
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Adaptacja budynku: - adaptacja pomieszczeń - wymiana dachu - remont elewacji - wymiana stolarki okiennej - remont instalacji technicznej Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 2 145 000,00		Założenia: Prace remontowe zostaną wykonane zgodnie z normami przewidzianymi dla tego typu instytucji Ryzyko: Nieuzyskanie dofinansowania
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 2 145 000,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 1 501 497,35 (399 632,00)		
Sytuacja wyjściowa	W obszarze rewitalizowanym notuje się znaczny poziom ubóstwa. Liczba osób korzystających ze wsparcia Caritas przekracza możliwości lokalowe instytucji, liczba korzystających z darmowych posiłków rośnie zwłaszcza w okresie zimowych, ponadto w okolicy brakuje placówki organizującej czas wolny dzieci i młodzieży.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☐ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☒ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojaskowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU		Priorytet „Miasta”	Wnioskodawca	
Tytuł projektu Remont elewacji frontowej i klatki schodowej budynku mieszkalnego ul. Kotlarskiej 22			Gmina Miasto Świdnica	
			Partnerzy projektu	
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy budynku przy ul. Kotlarskiej 22				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
3 kw. 2009	4 kw. 2009	2 kw. 2011	2	1 kw. 2010
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu <i>Określić szerszy /strategiczny cel projektu</i>	Podniesienie estetyki tkanki urbanistyczno-architektonicznej obszaru rewitalizowanego			
Rezultaty <i>Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie</i>	Liczba osób zamieszkujących budynek wielorodzinny poddany renowacji	Wartość rezultatu i jednostki miary Osób 14	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna	Założenia: Realizacja projektu w terminie i zgodnie z założeniami projektowymi Ryzyko: Niesolidność i nierzetelność wykonawców
Produkty <i>Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu</i>	Liczba budynków mieszkalnych poddanych renowacji	Wartość produktu i jednostka miary Sztuk 1	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna	Założenia: Prawidłowy przebieg rzeczowego zakresu inwestycji Ryzyko: nieotrzymanie dofinansowania
Zadania <i>Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu</i>	Remont elewacji frontowej budynku Remont klatki schodowej budynku Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatoryjne) 150 000,00	Założenia: Terminowość transz dofinansowania z RPO Ryzyko: Przeciagające się procedury przetargowe, niekorzystne zmiany cen materiałów budowlanych i kosztów pracy	
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 137 200,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 96 037,79 (25 561,00)		
Sytuacja wyjściowa	Budynek jest wpisany do wykazu zabytków. Budynek posiada zniszczone elewacje i zdewastowaną klatkę schodową. Realizacja projektu ma celu zapobieżenie dalszej dekapitalizacji budynku oraz poprawi estetykę budynku. Jest elementem remontu całego budynku (remont dachu już wykonano)			
Oznaczenie projektu <i>Należy wybrać co najmniej jedną opcję</i>	☒ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☐ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca		
Tytuł projektu Remont elewacji frontowej i dachu budynku mieszkalnego Rynek 41				Gmina Miasto Świdnica	
				Partnerzy projektu	
			Priorytet „Miasta”		
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy budynku Rynek 41					
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego	
3 kw. 2009	4 kw. 2009	2 kw. 2011	2	1 kw. 2010	
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko	
Cel ogólny projektu <i>Określić szerszy /strategiczny cel projektu</i>	Podniesienie estetyki tkanki urbanistyczno-architektonicznej obszaru rewitalizowanego				
Rezultaty <i>Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie</i>	Liczba osób zamieszkujących budynek wielorodzinny poddany renowacji	Wartość rezultatu i jednostki miary Osób 7	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna	Założenia: Realizacja projektu w terminie i zgodnie z założeniami projektowymi Ryzyko: Niesolidność i nierzetelność wykonawców	
Produkty <i>Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu</i>	Liczba budynków mieszkalnych poddanych renowacji	Wartość produktu i jednostka miary Sztuk 1	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna	Założenia: Prawidłowy przebieg rzeczowego zakresu inwestycji Ryzyko: nieotrzymanie dofinansowania	
Zadania <i>Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu</i>	Remont elewacji frontowej budynku Remont dachu budynku Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 826 000,00		Założenia: Terminowość transz dofinansowania z RPO Ryzyko: Przeciągające się procedury przetargowe, niekorzystne zmiany cen materiałów budowlanych i kosztów pracy	
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 553 400,00			
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 387 378,59 (103 103,00)			
Sytuacja wyjściowa	Budynek jest wpisany do rejestru zabytków. Budynek posiada zniszczone elewacje i dach. Realizacja projektu ma na celu zapobieżenie dalszej dekapitalizacji budynku oraz poprawi estetykę budynku. Budynek położony w centralnej eksponowanej części miasta.				
Oznaczenie projektu <i>Należy wybrać co najmniej jedną opcję</i>	X ☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☐ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia				

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU		Priorytet „Miasta”	Wnioskodawca	
Tytuł projektu Remont elewacji frontowej budynku mieszkalnego Rynek 42			Gmina Miasto Świdnica	
			Partnerzy projektu	
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy budynku Rynek 42				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
3 kw. 2009	4 kw. 2009	2 kw. 2011	1	1 kw. 2010
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Podniesienie estetyki tkanki urbanistyczno-architektonicznej obszaru rewitalizowanego			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Liczba osób zamieszkujących budynek wielorodzinny poddany renowacji	Wartość rezultatu i jednostki miary Osób 12	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna	Założenia: Realizacja projektu w terminie i zgodnie z założeniami projektowymi Ryzyko: Niesolidność i nierzetelność wykonawców
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Liczba budynków mieszkalnych poddanych renowacji	Wartość produktu i jednostka miary Sztuk 1	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna	Założenia: Prawidłowy przebieg rzeczowego zakresu inwestycji Ryzyko: nieotrzymanie dofinansowania
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Remont elewacji frontowej budynku Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 240 000,00	Założenia: Terminowość transz dofinansowania z RPO Ryzyko: Przeciągające się procedury przetargowe, niekorzystne zmiany cen materiałów budowlanych i kosztów pracy	
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 216 700,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 151 689,44 (40 373,00)		
Sytuacja wyjściowa	Budynek jest wpisany do rejestru zabytków. Budynek posiada zniszczone elewacje. Realizacja projektu ma na celu zapobieżenie dalszej dekapitalizacji budynku oraz poprawi estetykę budynku. Budynek położony w centralnej eksponowanej części miasta(**)			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☒ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☐ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

ZADANIA REZERWOWE

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca	
Tytuł projektu Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Franciszkańską, Siostrzana, Teatralną, Szpitalną, Pułaskiego			Gmina Miasto Świdnica	
			Partnerzy projektu	
			Priorytet „Miasta”	
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy miasta				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
	1. kw. 2009	4 kw. 2012	3	1kw. 2012
	<i>Logika interwencji.</i>			
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Podniesienie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizowanym	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Zmodernizowane atrakcyjne turystycznie miejskie przestrzenie publiczne	Wartość rezultatu i jednostki miary Sztuk 1	Informacje i sprawozdania UM Świdnica	Założenie: Skuteczna promocja i rozpowszechnianie informacji Ryzyko: Brak zainteresowania ze strony turystów, akty wandalizmu
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Powierzchnia odnowiona z zakresu drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej	Wartość produktu i jednostka miary Powierzchnia 11898 m ²	Protokoły odbioru prac UM Świdnica	Założenie: realizacja inwestycji zgodnie z założeniami projektowymi i normami przewidzianymi dla tego rodzaju przedsięwzięć Ryzyko: nierzetelność i niesolidność wykonawców,
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Budowa ciągu pieszego Zakup i montaż ławek Zakup i montaż koszy na śmieci Instalacja oświetlenia Instalacja tablic ogłoszeniowych Budowa placu zabaw dla dzieci Uporządkowanie terenów zielonych Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 3 800 000,00	Założenie: Prawidłowy przebieg procedur przetargowych, terminowość transz dofinansowania Ryzyko: wzrost kosztów materiałów budowlanych i kosztów pracy, spadek kursu euro	
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 3 800 000,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 2 659 999,91 (707 974,00)		
Sytuacja wyjściowa	Zniszczone elementy małej architektury oraz nieuporządkowanie terenu wpływają negatywnie na estetykę terenu oraz obniżają jego funkcjonalność nie sprzyjając tworzeniu się więzi społecznych okolicznych mieszkańców.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☒ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca	
Tytuł projektu Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy placem Wolności oraz ulicami: Pułaskiego, Długą, Spółdzielczą, Trybunalską, Środkową			Gmina Miasto Świdnica	
			Partnerzy projektu	
			Priorytet „Miasta”	
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy miasta				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
	1 kw. 2009	4 kw. 2012	3	1 kw. 2012
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Podniesienie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizowanym			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Zmodernizowane atrakcyjne turystycznie miejskie przestrzenie publiczne			
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Powierzchnia odnowiona z zakresu drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej	Wartość produktu i jednostka miary Powierzchnia 12065 m ²	Protokoły odbioru prac UM Świdnica	Założenie: realizacja inwestycji zgodnie z założeniami projektowymi i normami przewidzianymi dla tego rodzaju przedsięwzięć Ryzyko: nierzetelność i niesolidność wykonawców,
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Budowa ciągu pieszego Zakup i montaż ławek Zakup i montaż koszy na śmieci Instalacja oświetlenia Instalacja tablic ogłoszeniowych Budowa placu zabaw dla dzieci Uporządkowanie terenów zielonych Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 3 800 000,00		Założenie: Prawidłowy przebieg procedur przetargowych, terminowość transz dofinansowania Ryzyko: wzrost kosztów materiałów budowlanych i kosztów pracy, spadek kursu euro
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 3 800 000,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 2 659 999,91 (707 974,00)		
Sytuacja wyjściowa	Zniszczone elementy małej architektury oraz nieuporządkowanie terenu wpływają negatywnie na estetykę terenu oraz obniżają jego funkcjonalność nie sprzyjając tworzeniu się więzi społecznych okolicznych mieszkańców.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☒ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca	
Tytuł projektu Zagospodarowanie skweru na placu Grunwaldzkim			Gmina Miasto Świdnica	
			Partnerzy projektu	
			Priorytet „Miasta”	
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy miasta				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
	1 kw. 2009	4 kw. 2012	3	1 kw. 2012
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Podniesienie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizowanym			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Zmodernizowane atrakcyjne turystycznie miejskie przestrzenie publiczne			
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Powierzchnia odnowiona z zakresu drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej	Wartość produktu i jednostka miary Powierzchnia 3802 m ²	Protokoły odbioru prac UM Świdnica	Założenie: realizacja inwestycji zgodnie z założeniami projektowymi i normami przewidzianymi dla tego rodzaju przedsięwzięć Ryzyko: nierzetelność i niesolidność wykonawców,
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Budowa ciągu pieszego Zakup i montaż ławek Zakup i montaż koszy na śmieci Instalacja oświetlenia Instalacja tablic ogłoszeniowych Uporządkowanie terenów zielonych Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 1 200 000,00		Założenie: Prawidłowy przebieg procedur przetargowych, terminowość transz dofinansowania Ryzyko: wzrost kosztów materiałów budowlanych i kosztów pracy, spadek kursu euro
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 1 200 000,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 839 997,20 (223 570,00)		
Sytuacja wyjściowa	Zniszczone elementy małej architektury oraz nieuporządkowanie terenu wpływają negatywnie na estetykę terenu oraz obniżają jego funkcjonalność nie sprzyjając tworzeniu się więzi społecznych okolicznych mieszkańców.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☒ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojaskowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca	
Tytuł projektu Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Grodzką, Kotlarską, Zamkową				
			Partnerzy projektu	
			Priorytet „Miasta”	
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy miasta, turyści odwiedzający Świdnicę				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
	1 kw. 2009	4 kw. 2012	3	1 kw. 2012
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Podniesienie funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizowanym			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Zmodernizowane atrakcyjne turystycznie miejskie przestrzenie publiczne	Wartość rezultatu i jednostki miary Sztuk 1	Informacje i sprawozdania UM Świdnica	Założenie: Skuteczna promocja i rozpowszechnianie informacji Ryzyko: Brak zainteresowania ze strony turystów, akty wandalizmu
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Powierzchnia odnowiona z zakresu drobnej infrastruktury przestrzeni publicznej	Wartość produktu i jednostka Powierzchnia 4550 m ²	Protokoły odbioru prac UM Świdnica	Założenie: realizacja inwestycji zgodnie z założeniami projektowymi i normami przewidzianymi dla tego rodzaju przedsięwzięć Ryzyko: nierzetelność i niesolidność wykonawców,
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Budowa ciągu pieszego Zakup i montaż ławek Zakup i montaż koszy na śmieci Instalacja oświetlenia Instalacja słupów ogłoszeniowych Budowa placu zabaw dla dzieci Uporządkowanie terenów zielonych Promocja	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 1 600 000,00		Założenie: Prawidłowy przebieg procedur przetargowych, terminowość transz dofinansowania Ryzyko: wzrost kosztów materiałów budowlanych i kosztów pracy, spadek kursu euro
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN 1 600 000,00		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) 1 067 381,07 (284 089,00)		
Sytuacja wyjściowa	Zniszczone elementy małej architektury oraz nieuporządkowanie terenu wpływają negatywnie na estetykę terenu oraz obniżają jego funkcjonalność nie sprzyjając tworzeniu się więzi społecznych okolicznych mieszkańców.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☒ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego ☐ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

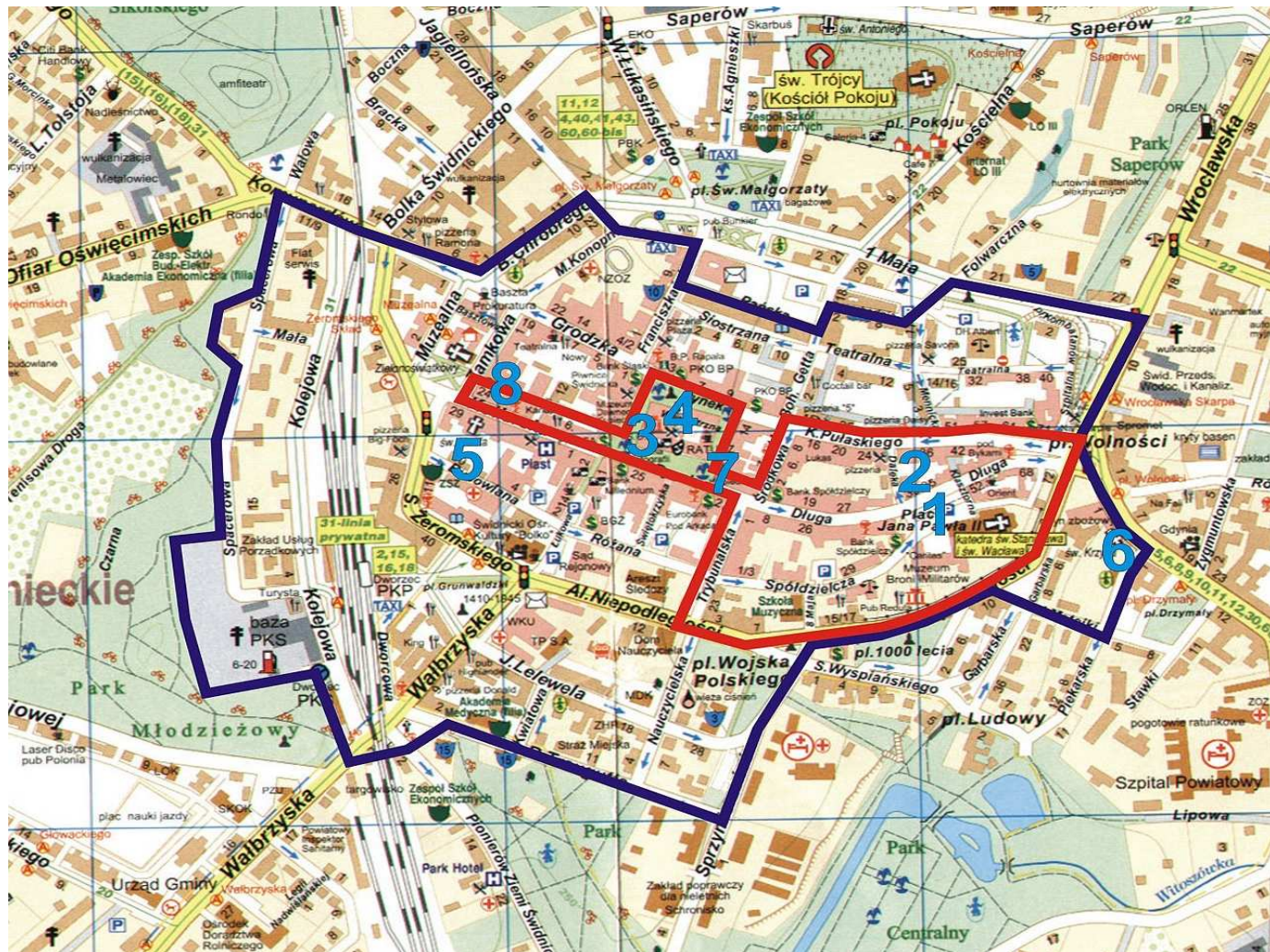
ZADANIA SPOŁECZNE

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca	
Tytuł projektu Świetlica opiekuńczo-wychowawcza z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży			Gmina Miasto Świdnica	
			Partnerzy projektu	
			Priorytet „Miasta”	
Adresaci/grupa docelowa Dzieci i młodzież z obszaru rewitalizowanego			Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Caritas Diecezji Świdnickiej, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Fundacja Ziemi Świdnickiej SKSS	
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
Nie dotyczy	1 kw. 2007	4 kw. 2012	0	2007
<i>Logika interwencji.</i>		Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu				
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Liczba dzieci, które skorzystały z programu	Wartość rezultatu i jednostki miary Osób 41	Urząd Miejski w Świdnicy	Założenie: Skuteczna promocja przedsięwzięcia wśród dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów, współpraca rodziców i placówek oświatowych Ryzyko: brak zainteresowania ze strony grup docelowych
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Liczba programów dostępnych dla dzieci i młodzieży	Wartość produktu i jednostka miary Sztuk 4	Urząd Miejski w Świdnicy	Założenie: Program placówki będzie dostosowany do faktycznych potrzeb grupy docelowej Ryzyko: Niewłaściwa diagnoza oczekiwań grupy docelowej
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Opracowanie programu prac świetlicy Zorganizowanie zespołu odpowiedzialnego za realizację programu Działania informacyjne Realizacja programu	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatorywne) 92 367,00		Założenia: Zespół realizujący program będzie składać się z osób posiadających odpowiednie kwalifikacje Ryzyko: Brak środków na finansowanie projektu
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN Nie dotyczy		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) Nie dotyczy		
Sytuacja wyjściowa	Niekorzystne zjawiska społeczne na obszarze rewitalizowanym takie jak bezrobocie, ubóstwo i wykluczenie są szczególnie niebezpieczne dla dzieci i młodzieży. Zajęcia prowadzone w ramach świetlicy socjoterapeutycznej pomogą przezwyciężyć przeszkody wynikające z trudnej sytuacji życiowej, umożliwią podniesienie ich kompetencji społecznych, a tym samym zwiększą ich szanse w życiu społecznym i zawodowym.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☐ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu poprzemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojkowego ☒ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU		Priorytet „Miasta”	Wnioskodawca	
Tytuł projektu Jadłodajnia dla ubogich i świetlica specjalistyczna – Centrum Charytatywne			Caritas Diecezji Wrocławskiej	
			Partnerzy projektu	
Adresaci/grupa docelowa Osoby ubogie oraz dzieci i młodzież				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
Nie dotyczy	1 kw. 2007	4 kw. 2012	0	0
	Logika interwencji.	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu	Redukcja niepożądanych zjawisk społecznych w mieście Świdnicy z uwzględnieniem potrzeb obszaru rewitalizowanego			
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Wsparcie dla osób ubogich	Wartość rezultatu i jednostki miary Liczba świadczeń/dzień 350	Caritas Diecezji Świdnickiej	Założenia: Informacja o zajęciach dotrze do grupy docelowej Ryzyko: Brak zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów programu
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Wydane posiłki	Wartość produktu i jednostka miary Liczba posiłków 350/dzień	Caritas Diecezji Świdnickiej	Założenia: Świadczenia będą odpowiadać zapotrzebowaniom i zainteresowaniom grup docelowych Ryzyko: Niedostosowanie oferty do faktycznych potrzeb i oczekiwań grup docelowych
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Zorganizowanie zespołu zarządzającego projektem Działania informacyjne Wydawanie posiłków	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne) 1 050 000,00		Założenia: organizatorzy przedsięwzięcia będą posiadać odpowiednie zasoby rzeczowe i kadrowe Ryzyko: Brak środków na realizację projektu
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN Nie dotyczy		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) Nie dotyczy		
Sytuacja wyjściowa	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia na obszarze rewitalizowanym wymaga dodatkowych interwencji w zakresie pomocy społecznej. Świadczenia i usługi świadczone w ramach Centrum Charytatywnego stanowić dodatkowe wsparcie obok działań realizowanych przez MOPS.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☐ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojenskowego ☒ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Wnioskodawca	
Tytuł projektu Program Aktywizacji Zawodowej „Odkryj Swój Kapitał”			PUP Świdnica	
			Partnerzy projektu	
			Priorytet „Miasta”	
Adresaci/grupa docelowa Mieszkańcy Świdnicy oraz turyści odwiedzający miasto.				
Przewidywana data zgłoszenia wniosku o dofinansowanie (kwartał i rok)	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji np. data zawarcia umowy z wykonawcą pierwszego zamówienia (kwartał i rok)	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji np. data odbioru(kwartał i rok)	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
Nie dotyczy	1 kw. 2008	3 kw. 2008	1	2007
<i>Logika interwencji.</i>		Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko
Cel ogólny projektu Określić szerszy /strategiczny cel projektu				
Rezultaty Określić najbardziej konkretne rezultaty do osiągnięcia w krótkim czasie	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizowanego, którzy skorzystali z programu	Wartość rezultatu i jednostki miary Osób 45	PUP Świdnica	Założenia: Informacja o zajęciach dotrze do grupy docelowej Ryzyko: Brak zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów programu
Produkty Określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu	Formy wsparcia dla bezrobotnych	Wartość produktu i jednostka miary Sztuk 4	PUP Świdnica	Założenia: Zajęcia będą odpowiadać zapotrzebowaniom i zainteresowaniom uczestników Ryzyko: Niedostosowanie oferty do faktycznych potrzeb i oczekiwań dzieci z rodzin ubogich
Zadania Należy wyliczyć najważniejsze zadania, które doprowadzą do założonego celu	Opracowanie merytorycznego zakresu projektu Pozyskanie wykwalifikowanych trenerów Organizacja szkoleń i stażów Rekrutacja uczestników programu Realizacja projektu	Wydatki/koszty całkowite w PLN (wskazanie indykatywne)		Założenia: Pozyskanie wykwalifikowanych trenerów Ryzyko: Wzrost cen za usługi szkoleniowe
		Szacunek wydatków/kosztów kwalifikowanych w PLN		
		Nie dotyczy Wysokość wnioskowanego dofinansowania w PLN (szacunek EUR) Nie dotyczy		
Sytuacja wyjściowa	Obszar rewitalizowany charakteryzuje się wysokim poziomem bezrobocia długotrwałego. Standardowe działania instytucji odpowiedzialnych za sytuację na rynku pracy nie są w stanie zapewnić dostatecznej poprawy w tym zakresie dlatego konieczne jest podjęcie działań wykraczających poza rutynowe działania.			
Oznaczenie projektu Należy wybrać co najmniej jedną opcję	☐ Projekt z zakresu mieszkalnictwa ☐ Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta ☐ Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu przemysłowego ☐ Projekt dotyczy zagospodarowania/rekultywacji terenu powojenskowego ☒ Przedsięwzięcie społeczne z zerową wnioskowaną kwotą wsparcia			

3.6. Lokalizacja przedsięwzięć.

Rysunek 5. Lokalizacja inwestycji realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

1. Przebudowa - zagospodarowanie placu Jana Pawła II wraz z przyległymi ulicami w Świdnicy.
2. Przebudowa budynku przy ul. Długiej 33 na Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych.
3. Przebudowa rewaloryzacyjno-remontowa obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych Rynku i ulicy Łukowej.
4. Rewaloryzacja bloku śródmiejowego wraz z restytucją wieży ratuszowej .
5. Przebudowa budynku przy ul. Budowlanej 6 na Centrum Profilaktyki, Wspierania i Resocjalizacji Rodzin i Osób Dotkniętych Problemami Uzależnień.
6. Przebudowa budynku przy ul Westerplatte 4-6 na Centrum Charytatywne.
7. Remont budynków mieszkalnych w Rynku.
8. Remont budynku mieszkalnego przy ulicy Kotlarskiej.

4. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z Art. 46 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008/199 poz. 1227) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji.

Jednocześnie Art. 48 powyższej ustawy stwierdza, że organ opracowujący projekty w/w dokumentów może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 (w tym wypadku Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska oraz Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny), odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga uzasadnienia zawierającego informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49.

Uchwałą nr LII/523/06 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 czerwca 2006r. został uchwalony **Lokalny Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich Świdnicy na lata 2006-2013**. W tym dokumencie został wyznaczony obszar przeznaczony do rewitalizacji. W ramach tego obszaru wydzielono sześć podobszarów o zróżnicowanej charakterystyce i potrzebach. Dla każdego podobszaru przewidziano przygotowanie odpowiedniego podprogramu.

Jednym z takich podprogramów jest, będący przedmiotem niniejszego opracowania, **Lokalny Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich – Podprogram 2, (LPR – Podprogram 2)**, opracowany zgodnie z wymogami związanymi z aplikowaniem o środki strukturalne Unii Europejskiej w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego Priorytet 9 – Miasta.

Przedmiotowy **LPR - Podprogram 2** stanowi niewielką modyfikację w ustaleniach przyjętego już dokumentu i dotyczy obszaru w granicach jednej gminy. Jak wykazano w dalszej części opracowania realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje również znaczącego oddziaływania na środowisko.

Spełnione są zatem wymagania art. 48 *Ustawy*, umożliwiające odstępianie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko **LPR - Podprogram 2**.

akres przedstawionego poniżej uzasadnienia dla proponowanego odstępiania od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla **LPR – Podprogram 2**, zgodny jest z Art. 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

4.1. Charakter działań przewidzianych w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

W ramach **Lokalnego Programu Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich – Podprogram 2** wyznaczono cele:

CEL 1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i estetyki Świdnicy poprzez inwestycje w zakresie modernizacji tkanki urbanistyczno-architektonicznej na obszarze Podprogramu 2.

Wielowiekowa historia Świdnicy, bogata tradycja oraz liczne zabytki przyczyniają się do wzrostu zainteresowania miastem jako miejscem turystycznym. Niestety, w wielu obszarach zabytkowa zabudowa miejska jest w złym stanie. Wpływa to ujemnie na estetykę miasta oraz jego potencjał turystyczny. W celu zmiany takiego stanu rzeczy konieczne są działania ukierunkowane na poprawę stanu zabudowy jak również sposób zorganizowania przestrzeni miejskiej. Odnowienie i zabezpieczenie przed niszczeniem obiektów atrakcyjnych turystycznie przyczyni się do podniesienia atrakcyjności i potencjału turystycznego Świdnicy co pośrednio, poprzez wzmożony ruch turystyczny i związaną z nim większą aktywność ekonomiczną, przyczyni się także do poprawy sytuacji społecznej w mieście.

CEL 2. Zapobieganie i redukcja niekorzystnych zjawisk społecznych na obszarze Podprogramu 2.

Na obszarze objętym Podprogramem 2 Lokalnego Programu Rewitalizacji obserwować można kumulację niepożądanych zjawisk społecznych takich jak wysoka stopa długotrwałego bezrobocia i wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia. Ponadto zjawiskom tym towarzyszy niższy niż średnia dla miasta poziom wykształcenia mieszkańców. Tak zarysowana struktura problemów społecznych determinuje kształt działań mających zredukować wymienione wyżej zjawiska oraz zapobiec ich dalszemu pogłębieniu.

Interwencja mająca na celu zmianę obecnej sytuacji obejmować będzie dwa rodzaje działań. Pierwszy, skupiający się na bezpośredniej pomocy potrzebującym, takie jak organizacja Centrum Charytatywnego dla dzieci i młodzieży oraz osób ubogich i potrzebujących. Natomiast drugi, ma na celu realizację przedsięwzięć zmierzających do podniesienia potencjału i kompetencji osób zagrożonych negatywnymi zjawiskami społecznymi oraz niosące pomoc w zakresie przezwyciężenia barier i trudności generowanych przez długotrwałe bezrobocie i ubóstwo. W tej kategorii działań będą mieścić się przedsięwzięcia podejmowane w ramach świetlicy opiekuńczo-wychowawczej, Centrum Profilaktyki Wspierania i Resocjalizacji Rodzin i Osób Dotkniętych Problemami Uzależnień (pomoc i doradztwo w sytuacjach kryzysowych, działania wspierające reintegrację społeczną) oraz Programu Aktywizacji Bezrobotnych (szkolenia grupowe, staże i przygotowanie zawodowe)

Powyższe cele realizowane będą poprzez konkretne zadania podstawowe, które omówiono w dalszej części opracowania.

4.1.1. Stopień w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

*Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. 2004, nr 257, poz. 2573, z późniejszymi zmianami) w ramach **LPR – Podprogram 2** oraz na obszarze objętym Podprogramem 2 nie przewiduje się realizacji:*

- przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (tzw. przedsięwzięcia z grupy I).
- przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (tzw. przedsięwzięcia z grupy II).

W ramach **LPR – Podprogram 2** oraz na obszarze objętym Podprogramem 2 nie przewiduje się również realizacji:

- przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar NATURA 2000 (tzw. przedsięwzięcia z grupy III).

4.1.2. Powiązania LPR z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach.

Dokumentami lokalnymi, zawierającymi działania pośrednio lub bezpośrednio związane z oddziaływaniami na środowisko, są zazwyczaj:

- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
- program ochrony środowiska
- plan gospodarki odpadami

W przypadku obszaru objętego **Lokalnym Programem Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich – Podprogram 2** przystąpiono do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Dla przedmiotowego obszaru wytypowano następujące dokumenty zawierające działania związane z oddziaływaniami na środowisko:

- Program Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Świdnica – Świdnica 2004.
- Plan Gospodarki Odpadami Miasta Świdnica – Urząd Miejski w Świdnicy, Świdnica 2004.
- Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Miasto Świdnica na lata 2005÷2013 - Urząd Miejski w Świdnicy, Świdnica listopad 2004.

- Strategia Rozwoju Miasta Świdnicy, ze szczególnym uwzględnieniem strategii mieszkaniowej na lata 2000÷2015 – Warszawa, 1999r.

Poniżej omówiono powiązanie zadań podstawowych **LPR – Podprogram 2** z powyższymi dokumentami.

Program Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Świdnicy

Prace związane z uporządkowaniem zieleni miejskiej w ramach zadań podstawowych:

- „Przebudowa - zagospodarowanie placu Jana Pawła II wraz z przyległymi ulicami w Świdnicy”
- „Przebudowa rewaloryzacyjno-remontowa obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych Rynku i ulicy Łukowej”
- „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Franciszkańską, Siostrzana, Teatralną, Szpitalną, Pułaskiego”,
- „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy placem Wolności oraz ulicami: Pułaskiego, Długą, Spółdzielczą, Trybunalską, Środkową”,
- „Zagospodarowanie skweru na placu Grunwaldzkim”,
- „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Grodzką, Kottarską, Zamkową”,

zgodne są z punktem 5.2. „*Ochrona przyrody i krajobrazu – Cele długookresowe – do roku 2015*” – cel nr 4: „Rozwój terenów zieleni w mieście” (przedstawione cele krótkookresowe zakładają: wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień, odtworzenie istniejących i tworzenie nowych parków, zapobieganie degradacji parków).

Prace związane z remontami instalacji technicznych (całkowita wymiana instalacji elektrycznej, wentylacji i c.o.), likwidacja lokalnych kotłowni lub pieców węglowych i zastąpienie ich nowoczesnymi kotłowniami gazowymi, wymiana stolarki okiennej (montaż nowoczesnych okien o wysokiej izolacyjności termicznej) w ramach zadań podstawowych:

- „Przebudowa budynku przy ul. Długiej 33 na Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych”

- „Przebudowa budynku przy ul. Budowlanej 6 na Centrum Profilaktyki, Wspierania i Resocjalizacji Rodzin i Osób Dotkniętych Problemami Uzależnień”
- „Przebudowa budynku przy ul. Westerplatte 4-6 na Centrum Charytatywne”

zgodne są z punktem 5.4. *„Program ochrony powietrza – Cele długookresowe – do roku 2015”* – cel nr 1: „Ograniczenie emisji z niskich źródeł energetycznych” (cel realizowany jest m.in. przez likwidację źródeł niskiej emisji opalanych węglem kamiennym, instalowanie nowoczesnych urządzeń opalanych paliwami ekologicznymi, w tym gazem ziemnym, poprawę parametrów cieplnych budynków poprzez termomodernizację).

Prace związane ze zmianą nawierzchni placów, chodników i dróg dojazdowych w ramach zadań podstawowych:

- „Przebudowa - zagospodarowanie placu Jana Pawła II wraz z przyległymi ulicami w Świdnicy”

zgodne są z punktem 5.5. *„Program ochrony środowiska przed hałasem – Cele długookresowe – do roku 2015”* – cel nr 1: „Budowa i modernizacja sieci dróg lokalnych wraz z towarzyszącą infrastrukturą” (cel realizowany jest m.in. przez wymianę nawierzchni dróg).

Plan Gospodarki Odpadami Miasta Świdnica

Prace związane z zakupem i instalacją koszy na śmiecie w ramach zadań podstawowych:

- „Przebudowa rewaloryzacyjno-remontowa obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych Rynku i ulicy Łukowej”
- „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Franciszkańską, Siostrzana, Teatralną, Szpitalną, Pułaskiego”
- „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy placem Wolności oraz ulicami: Pułaskiego, Długą, Spółdzielczą, Trybunalską, Środkową”
- „Zagospodarowanie skweru na placu Grunwaldzkim”

- „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Grodzką, Kotlarską, Zamkową”

zgodne są z zadaniem strategicznym PGO: *„Całość wytwarzanych w gminie odpadów komunalnych objęta zostanie zbiórką i poddana procesom odzysku, a w dalszej kolejności unieszkodliwianiu”.*

Dodatkowo należy zaznaczyć, że w ramach wszystkich zadań związanych z remontami ciągów pieszych, zmianą nawierzchni dróg, placów i chodników oraz z remontami elewacji, remontami klatek schodowych i adaptacjami pomieszczeń powstaną odpady z grupy 17 „Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej”. Odpady powyższe zostaną zebrane selektywnie i poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu zgodnie z zadaniem strategicznym PGO: *„Rozwijana będzie selektywna zbiórka odpadów: frakcji surowcowych, odpadów wielkogabarytowych, gruzu, odpadów niebezpiecznych”.* W omawianym zakresie PGO wyróżnia, jako specyficzne rodzaje odpadów, odpady budowlane.

Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Miasto Świdnica na lata 2005÷2013

W tabeli poniżej przedstawiono powiązania zadań podstawowych **LPR – Podprogram 2** z inwestycjami Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

Tabela nr 25. Zadania podstawowe i inwestycje WPI.

Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Miasto Świdnica na lata 2005÷2013			LPR – Podprogram 2
Numer Karty KZI	Nazwa Inwestycji	Miejsce inwestycji	Zadania podstawowe
199 D / U	Przebudowa ul. Trybunalskiej	Centrum miasta zabudowa staromiejska.	„Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy placem Wolności oraz ulicami: Pułaskiego, Długą, Spółdzielczą, Trybunalską, Środkową”
28 OZ	Rewaloryzacja Kościoła św. Stanisława i Wacława	Pl. Jana Pawła II, obszar pomiędzy pl. Jana Pawła II i al. Niepodległości	„Przebudowa - zagospodarowanie placu Jana Pawła II wraz z przyległymi ulicami w Świdnicy”
109 OZ	Remont i adaptacja budynków zabudowy	Ul. Basztowa, Zamkowa 4, ul. Muzealna (ogród,	„Zagospodarowanie kwartałów

	gospodarczej, adaptacja części ogrodu i/lub zagospodarowanie skweru zieleni na dział. rekreacyjną.	skwer Muzealna-Zamkowa), ul. Muzealna 1 – Kościół Zielonoświątkowy	zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Grodzką, Kotlarską, Zamkową”
16 OZ / T	Budowa wieży ratuszowej	Blok śródrinkowy w Rynku	„Rewaloryzacja bloku śródrinkowego wraz z restytucją wieży ratuszowej”
79 OZ / T	Zabezpieczenie płn-zach. części bloku śródrinkowego przed zawilgacaniem, remont elewacji i zagospodarowanie dziedzińców bloku śródrinkowego	Rynek	„Rewaloryzacja bloku śródrinkowego wraz z restytucją wieży ratuszowej” „Przebudowa rewaloryzacyjno-remontowa obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych Rynku i ulicy Łukowej”

Tabela nr 26. Zadania podstawowe i inwestycje WPI.

Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Miasto Świdnica na lata 2005÷2013			LPR – Podprogram 2
Numer Karty KZI	Nazwa Inwestycji	Miejsce inwestycji	Zadania podstawowe
81 BM / OZ	Zagospodarowanie wewnątrz dwóch kwartałów zabudowy Starego Miasta	kwartał ograniczony ul. : Zaulek Świętokrzyski –Różana – Trybunalska -Rynek kwartał ograniczony ul. : Zaulek Świętokrzyski –Różana –Łukowa – Rynek	„Przebudowa rewaloryzacyjno-remontowa obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych Rynku i ulicy Łukowej”
239 U / BM	Modernizacja indywidualnych źródeł ciepła	Obszar całej Świdnicy	„Przebudowa budynku przy ul. Długiej 33 na Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych” „Przebudowa budynku przy ul. Budowlanej 6 na Centrum Profilaktyki, Wspierania i Resocjalizacji Rodzin i Osób Dotkniętych Problemami Uzależnień” „Przebudowa budynku przy ul. Westerplatte 4-6 na Centrum Charytatywne”
113 BM / OZ	Remont kapitalny elewacji budynku	Ul. Długa, Kotlarska, Rynek	„Remont elewacji budynków mieszkaniowych”

Tabela nr 27. Zadania podstawowe i inwestycje WPI.

Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Miasto Świdnica na lata 2005÷2013			LPR – Podprogram 2
Numer Karty KZI	Nazwa Inwestycji	Miejsce inwestycji	Zadania podstawowe
85 BM / OZ	Zagospodarowanie wnętrza kwartału zabudowy Starego Miasta	Kwartał ograniczony ul. : Pułaskiego- Mennicka- Teatralna- Bohaterów Getta	„Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami:

			Franciszkańską, Siostrzana, Teatralną, Szpitalną, Pułaskiego”
115 BM / OZ	Rewaloryzacja kwartału mieszkalnego	Kwartał ulic - Pułaskiego - Szpitalna- Teatralna - Mennicka - 18 budynków	„Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Franciszkańską, Siostrzana, Teatralną, Szpitalną, Pułaskiego”
116 BM / OZ	Rewaloryzacja kwartału mieszkalnego	Kwartał ulic- Rynek- B. Getta- Siostrzana- Franciszkańska - 16 budynków	„Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Franciszkańską, Siostrzana, Teatralną, Szpitalną, Pułaskiego”
135 OZ / T	Renowacja fragmentu pierzei południowej ul. Długiej oraz zachodniej ściany ul. Klasztornej wraz z regulacją Placu Jan Pawła II	Teren zieleni miejskiej przed Katedrą wzdłuż ul. Długiej i Klasztornej	„Przebudowa - zagospodarowanie placu Jana Pawła II wraz z przyległymi ulicami w Świdnicy” „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy placem Wolności oraz ulicami: Pułaskiego, Długą, Spółdzielczą, Trybunalską, Środkową”

Strategia Rozwoju Miasta Świdnicy.

Każdy z celów strategicznych Rozwoju Miasta Świdnica do roku 2015 będzie osiągnięty poprzez uruchomienie odpowiednich programów realizacyjnych. W związku z tym wprowadzona została struktura programów realizacyjnych, które zostały podzielone:

W pierwszej kolejności na:

- I) Programy ponadregionalne,
- II) Programy regionalne,
- III) Programy lokalne,

W drugiej kolejności na:

- A) Program Rewitalizacji Środowiska Kulturowego Starego Miasta
- B) Program Rozwoju Sportu, Rekreacji i Turystyki
- C) Program Rozwoju Mieszkalnictwa, Infrastruktury Technicznej i Komunikacyjnej i Rewitalizacji Obszarów Zdegradowanych
- D) Program Edukacja i Praca

- E) Program Inwestycje i Nowe Technologie
- F) Program Ochrona Środowiska Naturalnego
- G) Program Bezpieczeństwo i Resocjalizacja

W trzeciej kolejności na istniejące w Strategii programy realizacyjne:

- 1) Stworzenie preferencyjnego systemu podatków i opłat.
- 2) Stworzenie optymalnych warunków dla inwestorów.
- 3) Promocja Miasta wobec inwestorów.
- 4) Promocja turystyczna.
- 5) Poprawa estetyki i bezpieczeństwa w Mieście.
- 6) Rozwój infrastruktury turystycznej.
- 7) Stworzenie systemu wsparcia finansowego MSP.
- 8) Stymulowanie kooperacji i wsparcie organizacyjne MSP.

Z programami realizacyjnymi A, B, C, 4, 5 Strategii Rozwoju związane są praktycznie wszystkie zadania podstawowe LPR – Podprogram 2, bowiem mają one na celu rewitalizację, przebudowy i remonty, uporządkowanie terenu oraz promocję miasta.

Z programem realizacyjnym F związane są wszystkie zadania podstawowe omówione uprzednio przy opisie Programu Ochrony Środowiska.

Z programami realizacyjnymi D, G związane są zadania podstawowe:

- „Przebudowa budynku przy ul. Długiej 33 na Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych”
- „Przebudowa budynku przy ul. Budowlanej 6 na Centrum Profilaktyki, Wspierania i Resocjalizacji Rodzin i Osób Dotkniętych Problemami Uzależnień”
- „Przebudowa budynku przy ul. Westerplatte 4-6 na Centrum Charytatywne”

4.1.3. Przydatność LPR w uwzględnieniu aspektów środowiskowych.

Zgodnie z danymi zawartymi w rozdz. 2.2 „Powiązania LPR z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach” **Lokalny Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich – Podprogram 2** uwzględnia aspekty środowiskowe zawarte w Programie Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Świdnica, Planie Gospodarki Odpadami Miasta Świdnica, Wieloletnim Planie Inwestycyjnym oraz Strategii Rozwoju Miasta Świdnicy.

Działania przewidziane w **LPR – Podprogram 2** zgodne są z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz krajowym i unijnym prawem w dziedzinie ochrony środowiska.

4.1.4. Powiązania z problemami ochrony środowiska.

Zgodnie z danymi zawartymi w rozdz. 4.1.2. „Powiązania LPR z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach” **Lokalny Program Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich – Podprogram 2** powiązany jest z problemami dotyczącymi ochrony środowiska poprzez przewidywane działania proekologiczne w zakresie:

- rozwoju i odnowy terenów zieleni miejskiej
- ograniczenia niskiej emisji
- rozwoju zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

4.2. Rodzaj i skala oddziaływań LPR na środowisko.

4.2.1. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań.

Cele i zadania **Lokalnego Programu Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich – Podprogram 2** obejmują działania proekologiczne, stąd nie przewiduje się ich negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska lub środowisko jako całość. Przeciwnie – realizacja zadań **LPR – Podprogram 2** zmniejszy zasięg i uciążliwość oddziaływań występujących w stanie istniejącym.

W szczególności należy podkreślić pozytywny efekt działań związanych z ograniczeniem niskiej emisji. Prace związane z remontami instalacji technicznych i likwidacją lokalnych kotłowni lub pieców węglowych oraz zastąpienie ich nowoczesnymi kotłowniami gazowymi, wymiana stolarki okiennej (montaż nowoczesnych okien o wysokiej izolacyjności termicznej) w ramach zadań podstawowych:

- „Przebudowa budynku przy ul. Długiej 33 na Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych”
- „Przebudowa budynku przy ul. Budowlanej 6 na Centrum Profilaktyki, Wspierania i Resocjalizacji Rodzin i Osób Dotkniętych Problemami Uzależnień”
- „Przebudowa budynku przy ul. Westerplatte 4-6 na Centrum Charytatywne”

prowadzą do ograniczenia szczególnie uciążliwej emisji z niskich źródeł energetycznych opalanych węglem kamiennym. Nowoczesne kotły o wysokiej sprawności cieplnej i opalane gazem ziemnym praktycznie całkowicie redukują emisję pyłu, benzo(α)pirenu, dwutlenku siarki i tlenku węgla w porównaniu ze spalaniem węgla kamiennego. Dodatkowa poprawa parametrów cieplnych budynków poprzez termomodernizację ogranicza straty ciepła, a tym samym zmniejsza zużycie paliw na cele grzewcze i w efekcie końcowym emisję produktów spalania. Szczególne znaczenie mają omawiane zadania zwłaszcza w Świdnicy i zwłaszcza w rejonie Rynku Świdnickiego. Zgodnie z raportem WIOŚ we Wrocławiu *„Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2007 rok”*, Strefa dzierzoniowsko – świdnicka została zakwalifikowana do stref, dla których wymagane jest opracowywanie programu ochrony powietrza w związku z przekroczeniami średniodobowych poziomów dopuszczalnych pyłu PM₁₀. Świdnicę zakwalifikowano do **strefy C** - stężenia zanieczyszczeń powyżej poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji, wymagane określenie obszaru przekroczeń oraz opracowanie Programu Ochrony Powietrza w rozumieniu ustawy POŚ. Podkreślić należy, że jako obszar przekroczeń raport WIOŚ podaje rejon punktu pomiarowego – Świdnica Rynek.

Jak już pisano prace związane z zakupem i instalacją koszy na śmiecie w ramach zadań podstawowych:

- „Przebudowa rewaloryzacyjno-remontowa obiektów budowlanych i przestrzeni publicznych Rynku i ulicy Łukowej”
- „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Franciszkańską, Siostrzana, Teatralną, Szpitalną, Pułaskiego”
- „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy placem Wolności oraz ulicami: Pułaskiego, Długą, Spółdzielczą, Trybunalską, Środkową”
- „Zagospodarowanie skweru na placu Grunwaldzkim”
- „Zagospodarowanie kwartałów zabudowy mieszkaniowej pomiędzy Rynkiem oraz ulicami: Grodzką, Kotlarską, Zamkową”

prowadzą do zwiększenia efektywności zbiórki i odzysku opadów.

Pozytywne efekty środowiskowe przynoszą również opisane wcześniej zadania związane z rewitalizacją terenów zielonych oraz prace związane ze zmianą nawierzchni placów i dróg dojazdowych (nowoczesne nawierzchnie prowadzą do zmniejszenia emisji hałasu komunikacyjnego).

Negatywne oddziaływania wynikające z zadań **LPR – Podprogram 2** mogą mieć miejsce jedynie w fazie realizacji inwestycji. Jest to jednak uciążliwość krótkookresowa, odwracalna, o charakterze lokalnym i trudna do uniknięcia w przypadku wszystkich inwestycji, zwłaszcza obejmujących roboty budowlane.

Uciążliwości etapu realizacji dotyczą wszystkich zadań związanych z remontami ciągów pieszych, zmianą nawierzchni dróg, placów i chodników oraz z remontami elewacji, remontami klatek schodowych i adaptacjami pomieszczeń. Realizacja inwestycji wymaga przewiezienia materiałów budowlanych oraz wywiezienia odpadów budowlanych. Ze względu na emisję „zanieczyszczeń komunikacyjnych” pochodzących ze spalania paliwa przez pojazdy transportu oraz towarzyszący hałas, okres realizacji inwestycji jest zazwyczaj uciążliwy dla bezpośredniego otoczenia terenu inwestycji. Większy wpływ na emisję hałasu może mieć samo prowadzenie prac budowlanych.

Na terenie i w okresie budowy nastąpi nasilenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Główną uciążliwością dla powietrza atmosferycznego w fazie rozbiórki/budowy obiektu stanowić będzie pył powstający przy pracy maszyn i urządzeń, spaliny pochodzące z silników pracujących maszyn i środków transportu.

Okresowo wymienione uciążliwości o charakterze niezorganizowanym mogą być dokuczliwe, ale biorąc pod uwagę przejściowość prac budowlanych należy uznać, że ten etap nie spowoduje trwałych negatywnych zmian w środowisku, których nośnikiem jest powietrze.

Oddziaływania powyższe będą miały charakter lokalny i krótkotrwały.

Odpady powstałe na etapie realizacji inwestycji (elementy konstrukcyjne i wyposażenie nie nadających się do ponownego wykorzystania) stanowić będą głównie odpady z grupy 17 „Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)” i wymagać będą zagospodarowania. Odpady powyższe zostaną zebrane selektywnie i poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu.

4.2.2. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych.

Jak stwierdzono cele i zadania **LPR – Podprogram 2** obejmują działania proekologiczne, stąd nie przewiduje się ich negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych. Przeciwnie – realizacja zadań **LPR – Podprogram 2** zmniejszy zasięg i uciążliwość oddziaływań występujących w stanie istniejącym.

Stwierdzono, że negatywne oddziaływania wynikające z zadań **LPR – Podprogram 2** mogą mieć miejsce jedynie w fazie prowadzenia robót budowlanych. Są to oddziaływania krótkookresowe, odwracalne, o charakterze lokalnym (o niewielkim zasięgu) i nie mają charakteru oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

4.2.3. Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Jak stwierdzono cele i zadania **LPR – Podprogram 2** obejmują działania proekologiczne, stąd nie przewiduje się ich negatywnych oddziaływań na środowisko lub zdrowie ludzi. Przeciwnie – realizacja zadań **LPR – Podprogram 2** zmniejszy zasięg i uciążliwość oddziaływań występujących w stanie istniejącym, dotyczy to głównie lokalnego zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, a zatem spowoduje polepszenie stanu sanitarnego powietrza w rejonie centrum miasta, a w efekcie korzystne zmiany dla zdrowia ludzi.

Stwierdzono, że negatywne oddziaływania wynikające z zadań **LPR – Podprogram 2** mogą mieć miejsce jedynie w fazie prowadzenia robót budowlanych. Są to oddziaływania krótkookresowe, odwracalne, o charakterze lokalnym (o niewielkim zasięgu) i w związku z tym nie stanowią ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

4.3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko.

4.3.1. Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu.

Z uwagi na obszar objęty opracowaniem – ściśle centrum miasta Świdnicy wraz z Rynkiem – w podobszarze LPR– Podprogram 2 oraz w jego bezpośrednim otoczeniu występują najważniejsze dla miasta zabytki:

Świdnica – miasto, nr rej.: 470 z 27.12.1957

- kościół par. p.w. św. Stanisława i Wacława, pl. Kościelny 1, 1330-1390r., 1893-5 r., nr rej.: 77 z 29.03.1949 r. posiadający drugą co do wysokości wieżę kościelną w naszym kraju,
- zespół „Kościoła Pokoju” (ewangelicki), XVII-XVIII w. wpisany na listę UNESCO obejmujący: „Kościół Pokoju”, szach., nr rej.: 131 z 2.01.1950 r., dzwonnice, nr rej.: 1693 z 12.05.1966 r., - probostwo (prymariat), pl. Pokoju 1, nr rej.: 311 z 3.05.1956 r., cmentarz, nr rej.: 706/WŁ z 14.12.1978 r., dom przybramny, 2 poł. XVIII/XIX w., pl. Pokoju 7, nr rej.: 1394/WŁ z 28.12.1993 r., kolegium, 1762-1764 r., pl. Pokoju 5, nr rej.: 1401/WŁ z 14.04.1994 r.,
- zespół klasztorny kapucynów, ul. Zamkowa / Muzealna, 1682 r., 1815r., nr rej.: 643/WŁ z 30.10.1976 r. w tym: kościół p.w. św. Antoniego, ob. polsko-kat. oraz klasztor,
- zespół klasztorny krzyżowców, ul. Westerplatte 4, XVII-XIX w., w tym: kościół p.w. Świętego Krzyża, nr rej.: 699/WŁ z 14.12.1978 r., klasztor, nr rej.: 1276 z 13.04.1965 r.,
- zespół klasztorny urszulanek, ul. Kottarska 17-21, XVIII-XIX w tym: kościół par. p.w. św. Józefa, nr rej.: 785/WŁ z 25.05.1981 r., klasztor, nr rej.: 1277 z 13.04.1965 r.,
- kolegium jezuickie, ob. plebania, pl. Kościelny 1 / Spółdzielcza 6, 1664-8 r., nr rej.: 1279 z 13.04.1965 r. oraz 1148/WŁ z 20.12.1985r.,
- kaplice grobowe na d. cmentarzu ewangelickim, ob. komunalnym, ul. Cmentarna, w tym: kaplica rodziny v. Jaensch, , 2 poł. XIX w., nr rej.: 647/WŁ z 20.12.1976 r., kaplica rodziny v. Runge, poł. XIX w., nr rej.: 648/WŁ z 20.12.1976 r.,
- park miejski, tzw. Młodzieżowy, 2 poł. XIX w., nr rej.: 705/WŁ z 14.12.1978 r. i z 4.11.1994 r.,

- altana, k. XIX w., nr rej.: j.w.
- mury obronne, XIV w., nr rej.: 1694 z 12.05.1966 r.,
- ratusz, poł. XIV, 1548 r., 1716r., nr rej.: 154 z 21.03.1950 r.,
- dom, ul. Długa 1, 1890-95 r., nr rej.: 30/A/00 z 24.07.2000 r.,
- d. kuria opatów lubiąskich, ul. Franciszkańska 18, XVIII w., nr rej.: 102/646 z 26.02.1960 r.,
- dom, ul. Kolejowa 21, XIX/XX w., nr rej.: 1343/WŁ z 7.06.1991 r.,
- kamienica, ul. Komunardów 4, 1870-80 r., nr rej.: 1403/WŁ z 10.06.1994 r.,
- kamienica, ul. Konopnickiej 4, k. XIX, nr rej.: 1313/WŁ z 18.09.1990r.,
- dom, ul. Kościelna 5, XVIII w., nr rej.: 1695 z 12.05.1966 r.,
- dom, ul. Kościelna 9, XVIII w., nr rej.: 1696 z 12.05.1966 r.,
- dom, ul. Kotlarska 7, XVIII w., nr rej.: 1698 z 12.05.1966 r., (dec. ul. Marksa)
- magazyn (z elementami arsenału z XV w. i kościoła z XVII w.), ul. Kotlarska 16, 2 poł. XVIII w., 1880 r., nr rej.: 1590/WŁ z 20.11.1997r.,
- dom, ul. Kotlarska 17, XVIII w., nr rej.: 1699 z 12.05.1966 r.,
- dom, ul. Kotlarska 18, 1800 r., nr rej.: 1587/WŁ z 29.09.1997 r.,
- dom, ul. Kotlarska 20, nr rej.: 1342/WŁ z 7.06.1991 r. (brak decyzji w KOBiDZ),
- dom, ul. Łukowa 1, XIV w., 1500 r., XVIII-XIX w., nr rej.: 1592/WŁ z 27.11.1997 r.,
- dom, ul. Łukowa 2, XV/XVI – XIX w., nr rej.: 1174/WŁ z 19.05.1986r.,
- dom, ul. Łukowa 2 a, 1875 r., nr rej.: 1538/WŁ z 5.12.1996r.,
- dom, ul. Łukowa 4, XVIII w., k. XIX w., nr rej.: 1697 z 12.05.1966 r.,
- dom, ul. Łukowa 6, pocz. XIX w., XX w., nr rej.: 25/A/00 z 10.07.2000r.,
- dom, ul. Łukowa 8, XV-XX w., nr rej.: 4/A/99 z 7.12.1999 r.,
- dom, ul. Łukowa 12, 2 poł. XV – XIX w., nr rej.: 1508/WŁ z 2.07.1996r.,
- dom, ul. Nowotki 23, XVIII w., XIX/XX w., nr rej.: 1700 z 12.05.1966r.,
- dom, ul. Nowotki 37, XV-XVIII w., nr rej.: 1184/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, ul. Nowotki 45, XVI-XIX w., nr rej.: 1183/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 2, XIX w., nr rej.: 1244/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 7, k. XIX w., nr rej.: 1179/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 8, XIX w., nr rej.: 1246/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 12, k. XIX w., nr rej.: 1247/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 13, XV-XVIII w., nr rej.: 1402/WŁ z 6.05.1994 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 14, XVIII w., k. XIX w., nr rej.: 1182/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 15, XIX w., nr rej.: 1274/WŁ z 14.04.1989 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 16, XIX w., nr rej.: 1273/WŁ z 14.04.1989 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 17, XIX w., nr rej.: 1275/WŁ z 14.04.1989 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 19, XIX w., nr rej.: 1249/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 23, XIX w., nr rej.: 1250/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 24, 1 poł. XVIII w., nr rej.: 2090 z 20.08.1973 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 25, XIX w., nr rej.: 1251/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 28, XIX w., nr rej.: 1276/WŁ z 14.04.1988 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 36, XIV/XV w., 2 poł. XIX w., nr rej.: 1449/WŁ z 2.10.1995 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 38, XIX w., nr rej.: 1252/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Pułaskiego 40, XIX w., nr rej.: 1253/WŁ z 23.12.1988 r.,

- dom, ul. Pułaskiego 51, pocz. XIX w., nr rej.: 1277/WŁ z 14.04.1984r.,
- dom, ul. Pułaskiego 69, XIX w., nr rej.: 1278/WŁ z 14.04.1989 r.,
- dom, Rynek 1, XVI-XIX w., nr rej.: 1705 z 12.05.1966 r.,
- dom, Rynek 2, k. XV w., XVII w., XIX w., nr rej.: 1268 z 14.04.1989 r.,
- dom, Rynek 3, XVIII w., pocz. XX w., nr rej.: 1706 z 12.05.1966 r.,
- dom, Rynek 4, XIV/XV w., 1830 r., nr rej.: 1450/WŁ z 9.10.1995 r.,
- dom, Rynek 5, poł. XVI w., XIX w., nr rej.: 1180/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, Rynek 6, XVII w., pocz. XVIII w., k. XIX w., nr rej.: 1280 z 13.04.1965r.,
- dom, Rynek 7, XVIII w., nr rej.: 644 z 26.02.1960 r.,
- dom, Rynek 8, XVII w., XVIII w., nr rej.: 1281 z 13.04.1965 r.,
- dom, Rynek 9, XVIII w., k. XIX w., nr rej.: 1707 z 12.05.1966 r.,
- dom, Rynek 13, XIX w., nr rej.: 1269/WŁ z 14.04.1989 r.,
- dom, Rynek 15, XVIII w., XIX w., nr rej.: 645 z 26.02.1960 r.,
- dom, Rynek 16, XIX w., nr rej.: 1270/WŁ z 14.04.1989 r.,
- dom, Rynek 17, XIX w., nr rej.: 1271/WŁ z 14.04.1989 r.,
- dom, Rynek 19, XIX w., nr rej.: 1262/WŁ z 14.04.1989 r.,
- dom, Rynek 20, XVIII w., 1907, nr rej.: 1708 z 12.05.1966 r.,
- dom, Rynek 21, XV-XVI w., XVIII w., k. XIX w., nr rej.: 1177/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, Rynek 23, XVIII w., nr rej.: 1173/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, Rynek 23 a, XVIII w., nr rej.: 1282 z 13.04.1965 r.,
- dom, Rynek 23 b, XVI w., XVIII w., nr rej.: 1283 z 13.04.1965 r.,
- dom, Rynek 24, XV w., 1883, nr rej.: 1176/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, Rynek 25, XVIII w., nr rej.: 1284 z 13.04.1965 r.,
- dom, Rynek 26, XVII w., XVIII w., nr rej.: 1285 z 13.04.1965 r.,
- dom, Rynek 27, XVIII w., pocz. XX w., nr rej.: 1709 z 12.05.1966 r.,
- dom, Rynek 28, XV w., XVIII w., 1869 r., nr rej.: 1175/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, Rynek 29, XV-XVI w., 1894 r., nr rej.: 1178/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, Rynek 31, XVIII w., XIX w., nr rej.: 1181/WŁ z 19.05.1986 r.,
- dom, Rynek 32, XVIII w., pocz. XX w., nr rej.: 1266/WŁ z 14.04.1989r.,
- dom, Rynek 33, XVIII w., pocz. XX w., nr rej.: 1710 z 12.05.1966 r.,
- dom, Rynek 34, XVII w., XVIII w., nr rej.: 1711 z 12.05.1966 r.,
- dom, Rynek 35, XVIII w., pocz. XX w., nr rej.: 1712 z 12.05.1966 r.,
- dom, Rynek 36, XVIII w., nr rej.: 1286 z 13.04.1965 r.,
- dom, Rynek 41 XVIII w., nr rej.: 1713 z 12.05.1966 r.,
- dom, Rynek 42, XVIII w., XIX w., nr rej.: 1267/WŁ z 14.04.1989 r.,
- konwikt jezuicki, ob. dom mieszkalny, ul. Spółdzielcza 14, k. XVII w., pocz. XX w., nr rej.: 1702 z 12.05.1966 r.,
- dom, ul. Śródkowa 1, XV/XVI w. - XVIII-XIX w., nr rej.: 1518/WŁ z 29.09.1996 r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 1, k. XIX w., nr rej.: 1254/WŁ z 23.12.1988r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 3, XIX/XX w., nr rej.: 1255/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 5, XIX/XX w., nr rej.: 153 z 21.03.1950 r. oraz 1256/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 8, XIX w., nr rej.: 1257/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 10, k. XIX w., nr rej.: 1258/WŁ z 23.12.1988r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 12, 1 poł. XVIII w., nr rej.: 1703 z 12.05.1966 r.,

- dom, ul. Świerczewskiego 14, XVIII w., pocz. XX w. nr rej.: 151 z 21.03.1950r., 1259/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 16, XVIII w., pocz. XX w., nr rej.: 152 z 21.03.1950r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 18, XVIII w., XX w., nr rej.: 1704 z 12.05.1966 r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 19, XIX/XX w., nr rej.: 1260/WŁ z 23.12.1988 r.,
- dom, ul. Świerczewskiego 20, k. XIX r., nr rej.: 1261/WŁ z 23.12.1988r.,
- dom, ul. Trybunalska 1, XVI w., XVIII w., pocz. XX w., nr rej.: 609 z 28.08.1959 r.,
- kamienica, ul. Trybunalska 7, 4 ćw. XIX w., nr rej.: 1617/WŁ z 4.02.1998 r.,
- kamienica, ul. Trybunalska 9, k. XIX w., nr rej.: 1422/WŁ z 11.01.1995 r.,
- wodociągowa wieża ciśnień, ul. Nauczycielska 3, 1870 r., 1903 r., nr rej.: 1415/WŁ z 8.10.1994 r.,

Dane dotyczące powyższych zabytków wg Krajowej Ewidencji Zabytków – stan na dzień 30.09.2008r. (strona internetowa Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków – www.kobidz.pl).

Aktualnie ul. Nowotki nosi nazwę ul. Długa, ul. Świerczewskiego – ul. Grodzka, pl. Kościelny – pl. Jana Pawła II, ul. Cmentarna – ul. Łukasińskiego.

4.3.2. Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

W obszarze lub otoczeniu podobszaru **LPR – Podprogram 2** znajdują się następujące chronione obiekty przyrodnicze:

a) pomniki przyrody:

- Świdnica - **Grupa drzew lipa drobnolistna** (*Tilia cordata*), chroniona na mocy Rozporządzenia Nr 15 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 27 listopada 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 253 z dnia 4 grudnia 2006 r. poz. 3768). Pomnik ten znajduje się przy Kościele Pokoju.
- Świdnica - **Kasztanowiec biały** (*Aesculus hippocastanum*) o obwodzie 350 cm, chroniony na mocy Rozporządzenia Nr 15 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 27 listopada 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 253 z dnia 4 grudnia 2006 r. poz. 3768). Pomnik ten znajduje się na placu przy kościele św. Stanisława i Wacława.
- Świdnica - **Aleja kasztanowcowa**, chroniona Rozporządzeniem Nr 15 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 27 listopada 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 253 z dnia 4 grudnia 2006 r. poz. 3768). Pomnik ten znajduje się przy ul. Kościuszki.

- Świdnica - **Aleja lipowo-dębowa**, chroniona na mocy Rozporządzenie Nr 15 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 27 listopada 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Doln.Nr 253 z dnia 4 grudnia 2006 r. poz. 3768). Znajduje się przy strzelnicy.
- Świdnica - **Platan klonolistny** (*Platanus x hispanica*) o obwodzie 447 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Cis pospolity czteropniowy** (*Taxus baccata*) o obwodzie 105, 100, 100, 68 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Żywotnik olbrzymi** (*Thuja plicata*) o obwodzie 182 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Sosna czarna** (*Pinus nigra*) o obwodzie 333 cm, chroniona na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Miłorząb dwukłapowy** (*Ginkgo biloba*) o obwodzie 182 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 361 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 568 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 364 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 355 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 385 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 365 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 370 cm, chroniony na mocy Uchwały Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku Młodzieżowym przy ul. Armii Krajowej, Kolejowej i Spacerowej.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 345 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku „Strzelnica” przy ul. Esperantystów.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 362 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku „Strzelnica” przy ul. Esperantystów.

- Świdnica - **Lipa drobnolistna** (*Tilia cordata*) o obwodzie 410 cm, chroniona Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku „Strzelnica” przy ul. Esperantystów.
- Świdnica - **Buk pospolity** (*Fagus sylvatica*) o obwodzie 370 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku „Strzelnica” przy ul. Esperantystów.
- Świdnica - **Jesion wyniosły** (*Fraxinus excelsior*) o obwodzie 361 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest w Parku „Strzelnica” przy ul. Esperantystów.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 381 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się w Parku przy ul. Sikorskiego.
- Świdnica - **Buk pospolity odm. purpurowa** (*Fagus sylvatica Purpurea*) o obwodzie 370 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się w Parku przy ul. Sikorskiego.
- Świdnica - **Platan klonolistny** (*Platanus x hispanica*) o obwodzie 545 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się w Parku przy ul. Sikorskiego.
- Świdnica - **Żywotnik olbrzymi** (*Thuja plicata*) o obwodzie 225 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie Szkoły Podstawowej Nr 7 przy ul. Jagiellońskiej 27.
- Świdnica - **Miłorząb dwukłapowy** (*Ginkgo biloba*) o obwodzie 238 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie Szkoły Podstawowej Nr 7 przy ul. Jagiellońskiej 27.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 350 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie Szkoły Podstawowej przy ul. Jagiellońskiej 30.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 383 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie Szkoły Podstawowej przy ul. Jagiellońskiej 30.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 350 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie Szkoły Podstawowej przy ul. Jagiellońskiej 30.
- Świdnica - **Platan klonolistny** (*Platanus x hispanica*) o obwodzie 315 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony na skwerze przy ul. Żeromskiego.
- Świdnica - **Grochodrzew biały** (Robinia akacjowa - *Robinia pseudoacaccia*) o obwodzie 325cm, chroniona Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie Przedszkola przy ul. Komunardów 2.
- Świdnica - **Winorośl pachnąca** (*Vitis riparia*) o obwodzie 85 cm, chroniona Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie ZOZ przy ul. Konopnickiej 4.
- Świdnica - **Lipa srebrzysta** (*Tilia tomentosa*) o obwodzie 347 cm, chroniona Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie Przedszkola przy Pl. Św. Małgorzaty.
- Świdnica - **Klon pospolity** (*Acer platanoides*) o obwodzie 276 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie Przedszkola przy Pl. Św. Małgorzaty.

- Świdnica - **Cis pospolity** (*Taxus baccata*) o obwodzie 195 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się w okolicach Parafii Ewangelicko-Augsburskiej, Pl. Pokoju 6.
- Świdnica - **Morwa biała** (*Morus alba*) o obwodzie 254 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie III LO przy ul. Kościelnej 32.
- Świdnica - **Klon jawor** (*Acer pseudoplatanus*) o obw. 262 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na III LO przy ul. Kościelnej 32.
- Świdnica - **Klon jawor** (*Acer pseudoplatanus*) o obwodzie 267 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się w Parku pomiędzy ul. Saperów a ul. 1 Maja.
- Świdnica - **Klon pospolity** (*Acer platanoides*) o obwodzie 312 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położony jest przy ul. Wrocławskiej.
- Świdnica - **Topola czarna** (*Populus nigra*) o obwodzie 490 cm, chroniona Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na Bulwarze nad rz. Bystrzycą.
- Świdnica - **Topola czarna** (*Populus nigra*) o obwodzie 540 cm, chroniona Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na Bulwarze nad rz. Bystrzycą.
- Świdnica - **Klon srebrzysty** (*Acer saccharinum*) o obwodzie 301 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie II LO, ul. Równa 11.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 380 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się przy ul. Śląskiej 49.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 405 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się przy ul. Pionierów.
- Świdnica - **Kasztanowiec biały** (*Aesculus hippocastanum*) o obwodzie 360 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się w Parku „Centralnym” przy ul. Śląskiej i Pionierów.
- Świdnica - **Lipa drobnolistna** (*Tilia cordata*) o obwodzie 354 cm, chroniona Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Położona w Parku „Centralnym” przy ul. Śląskiej i Pionierów.
- Świdnica - **Klon pospolity** (*Acer platanoides*) o obwodzie 302 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się w Parku „Centralnym” przy ul. Śląskiej i Pionierów.
- Świdnica - **Wierzba biała**, odm. płacząca (*Salix alba Tristis*) o obwodzie 420 cm, chroniona Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na Skwerze przy ul. Garbarskiej 3.
- Świdnica - **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur*) o obwodzie 349 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na obszarze MDK przy ul. Nauczycielskiej 2.
- Świdnica - **Klon pospolity**, odm. kremolistna (*Acer platanoides 'Drummondii'*) o obwodzie 338 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na Skwerze przy Pl. Grunwaldzkim.

- Świdnica - **Sosna czarna** (*Pinus nigra*) o obwodzie 261 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się na terenie Szkoły Podstawowej Nr 15 przy ul. Traugutta 7.
- Świdnica - **Aleja pomnikowa głóg jednoszyjkowy** (*Crataegus monogyna*) o obwodzie 177, 164, 211, 185, 164, 182, 141 cm, chroniony Uchwałą Nr XVI/152/95 z dnia 28 lipca 1995 r. Znajduje się przy ul. Kwiatowej.

b) parki krajobrazowe:

W odległości ok. 4 km na południowy zachód od miasta Świdnicy przebiegają granice obszaru **Książańskiego Parku Krajobrazowego** wraz z jego otuliną. Park został założony w 1981 r. na mocy Uchwały Nr 35/81 WRN w Wałbrzychu z 28.10.1981r. (Dz.Urz. WRN w Wałbrz. Nr 5 poz.46), Rozporządzenia Nr 8/91 Woj.Wałbrz. z 8.11.91r. (uchylenie) (Dz.Urz. Nr 15 poz.160 z 1991r.), Rozporządzenia Woj. Wałb. z 26.03.1996 r. (Dz. Urz. Nr 3, poz. 11 z 1996 r.), Rozporządzenia Nr 19/98 Woj.Wałbrz. z 31.12.98r. (Dz.Urz. Nr 34 poz.260 z 1998r.), Zarządzenia nr 45 Woj. Dol. z dn. 16.03.1999r. oraz Rozporządzenia Nr 9 Woj.Dol.z 6.07.2000r. dla ochrony zalesionego obszaru brzeżnej strefy Pogórza Wałbrzyskiego. Parku to 3 155,40 ha, na którą składają się lasy z zachowanymi płatami o charakterze zbliżonym do naturalnego oraz zróżnicowaną florą i fauną. Park odznacza się wielkim zróżnicowaniem biotopów. Liczba gatunków roślin waha się od 181 do 229. Spośród roślin chronionych można tu odnaleźć m.in.: kopytnika zwyczajnego, konwalię majową, śnieżycę wiosenną, wawrzynka wilczelyko, lilię złotogłów, naparstnicę zwyczajną, bluszcz pospolity, zimowita jesiennego, orlika pospolitego, czarkę szkarłatną. Szczególnie licznie występują mchy i porosty. 29 gatunków podlega ochronie, z czego 19 całkowitej. Wiele pomników przyrody, głównie cisów m.in. cis *Bołko*, a także 3 zabytkowe aleje drzew 2 lipowe i 1 kasztanowa. Wśród obszarów leśnych wyróżnić można grądy, kwaśną buczynę górską oraz zespoły olszyny podgórskiej.

Ślęzański Park Krajobrazowy – jego granice przebiegają w odległości około 12 km na wschód od Świdnicy. Ślęzański Park Krajobrazowy, położony jest na Przedgórzu Sudeckim. Wraz z otuliną, która stanowi strefę ochronną, swoim zasięgiem obejmuje on Masyw Ślęzy (z górami: Ślężą i Radunią oraz Wzgórzami Oleszeńskimi), Wzgórze Kiełczyńskie i Jańska Góra. Powstał w 1988 r. na mocy Uchwały Nr XXIV/155/88 WRN we Wr. z dn. 8.06.1988 (Dz. Urz. Woj. Wr.Nr 13

poz.185), Rozporządzenia Nr 23/94 Woj. Wał. z dn. 24.05.1994r (Dz. Urz. Woj. Wał. Nr 7 poz. 49 z dn. 11.06.1994r.), Rozporządzenia Nr 9 Woj. Wr. z dn. 13.06.94r. (Dz. Urz. Nr 7 Woj Wroc. poz. 40), Rozporządzenia Nr 12 Woj Wr. z dn. 24.07.1995r., Rozporządzenia Nr 19/98 Woj Wałb. z dn. 17.12.1998r. (Dz. Urz. Nr 34 z dn. 31.12.98 r. poz. 260), Rozporządzenia Nr 18 Woj Dol. z dn. 3.08.1999r. (Dz. Urz. Nr 22, poz. 982 z dn. 17.08.1999r) oraz Zarządzenia Nr 45 Woj. Dol. z 16.03.1999r. Zajmuje powierzchnię 8 200 ha. Został założony w celu zachowania środowiska przyrodniczo - krajobrazowego Masywu Ślęży z przyległymi Górami oraz jego zabytków archeologicznych. Na terenie Parku istnieją liczne zabytki kultury materialnej (stanowiska archeologiczne, rzeźby kultowe, kamienne kręgi, budowle, sakralne i zabytkowe budownictwo wiejskie).

Do najcenniejszych elementów Parku należy naturalny krajobraz wraz z urozmaiconą rzeźbą terenu i zróżnicowaną budową geologiczną. Obok funkcji ochronnych park krajobrazowy pełni rolę dydaktyczną i naukową oraz zapewnia prawidłowy rozwój turystyki i rekreacji, a przede wszystkim stwarza odpowiednie warunki do wypoczynku i uprawiania różnych form turystyki w czystym środowisku.

c) obszary sieci Natura 2000

Wzgórza Kiełczyńskie (PLH 020021) – obszar przebiega w odległości ok. 7 km na wschód od ścisłego centrum miasta Świdnicy. Zajmuje powierzchnię 403,64 ha. Stanowi pojedynczą grupę wzgórz leżącą na wschód od Świdnicy, i na południe od Masywu Ślęży. Niemal w całości jest zalesiona młodymi drzewostanami z przewagą sosny i brzozy, rzadko dębu. W przeszłości teren intensywnego wydobycia serpentynitu i towarzyszących mu minerałów, obecnie ma znaczenie tylko dla gospodarki leśnej. Stanowi najbogatsze stanowisko zanokcicy serpentynowej (*Asplenium adulterinum*) w Polsce (około 80% znanej obecnie populacji). Występuje ona na ścianach nieczynnych kamieniołomów w zachodniej części kompleksu. Pozostałe siedliska przyrodnicze grają rolę drugoplanową. Istotne jest tutaj żerowisko nocka dużego z pobliskiej kolonii letniej. Obszar stanowi enklawę Ślężańskiego Parku Krajobrazowego (8 130 ha + 7 450 ha otuliny), utworzonego w 1988 r. Ponadto występują tu stanowiska paproci serpentynitowych uznanych za użytki ekologiczne.

Pozostałe obszary sieci Natura 2000 znajdują się w dalszej odległości od miasta Świdnicy. Obszar **PLH 020040 Masyw Ślęży** – położony jest w odległości ok. 13 km na wschód od Świdnicy. Obszary **PLH 020020 Przełom Pełcznicy pod Książem** oraz **PLH 020034 Dobromierz** oddalone są od Świdnicy o około 15 km w kierunku zachodnim i znajdują się na zachód od miasta Świebodzice.

d) obszary zielone i parki:

W obrębie miasta znajduje się wiele terenów zielonych i parków o istotnym znaczeniu w strukturze funkcjonalno – przestrzennej Świdnicy. Parki zajmują łącznie powierzchnię 63,94 ha w tym:

- „Park Zawiszowski” przy ulicy Łukasińskiego o powierzchni 2,56 ha,
- „Park Strzelnica” przy ulicy Sikorskiego o powierzchni 16,51 ha,
- „Park Młodzieżowy” o powierzchni 11,17 ha między ul. Armii Krajowej, ul. Wałbrzyską, ul. Tenisową i ul. Sportową,
- „Park Nowomłyński” między ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Śląską, torami kolejowymi i potokiem Witoszówka o powierzchni 3,71 ha,
- „Park imienia Generała Władysława Sikorskiego” przy ulicy Sikorskiego o powierzchni 8,33 ha,
- „Park Kanonierów” przy ulicy Kanonierskiej o powierzchni 1,58 ha,
- „Park Ułanów” przy ulicy Gdyńskiej o powierzchni 2,56 ha,
- „Park Saperów” przy ulicy Parkowej o powierzchni 2,14 ha
- „Park Centralny” między ul. Śląską, ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Sprzymierzeńców, Placem Ludowym o powierzchni 9,26 ha,
- „Park Wrocławski” między ul. 1 Maja i ul. Saperów o powierzchni 1,75 ha,
- „Park Jana Kasprowicza” między ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej, ul. Traugutta, ul. Sprzymierzeńców, o powierzchni 4,37 ha.

Drzewostan wymienionych obiektów składa się w większości z gatunków rodzimych drzew liściastych. Do rejestru pomników przyrody z uwagi na bogactwo cennego starodrzewu występującego na terenie miasta wpisanych jest 97 okazów drzew. Najwięcej znajduje się w terenie Parku Młodzieżowego – 12 okazów – między

innymi miłorząb dwuklapowy, jodły jednobarwne, platan klonolistny, cyprysik groszkowy.

Na obszarze gminy miejskiej Świdnicy występują licznie ogródki działkowe. Zajmują one powierzchnię ok. 200 ha. Rozmieszczone są w kilku kompleksach na obrzeżach infrastruktury miejskiej w części zachodniej i północnej miasta, w sąsiedztwie torów kolejowych.

Całkowita powierzchnia zieleni miejskiej wraz z parkami, skwerami i zieleńcami oraz obszarami przeznaczonymi do rekreacji, wypoczynku i sportu to ok. 299 ha.

4.4. Podsumowanie.

Opracowanie jest uzasadnieniem dla odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla **Lokalnego Programu Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich – Podprogram 2** i zawiera informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.*

Realizacja postanowień dokumentu **LPR – Podprogram 2** nie spowoduje negatywnego oddziaływania na środowisko. Przeciwnie – realizacja zadań **LPR – Podprogram 2** zmniejszy zasięg i uciążliwość oddziaływań występujących w stanie istniejącym w zakresie: rozwoju i odnowy terenów zieleni miejskiej, ograniczenia niskiej emisji oraz rozwoju zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Działania przewidziane w dokumencie zgodne są z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz krajowym i unijnym prawem w dziedzinie ochrony środowiska. Realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych, nie wiąże się również z ryzykiem negatywnych oddziaływań na środowisko lub zdrowie ludzi.

W ramach **LPR – Podprogram 2** nie przewiduje się realizacji:

- przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (tzw. przedsięwzięcia z grupy I).

- przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (tzw. przedsięwzięcia z grupy II).
- przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar NATURA 2000 (tzw. przedsięwzięcia z grupy III).

Spełnione są zatem wymagania art. 48 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2008/199 poz. 1227), umożliwiające odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko **LPR - Podprogram 2.**

Zatem Prezydent Miasta Świdnicy uzyskując opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (RDOŚ -02-WSI-6617-2/3/09/ag z dnia 30.01.2009r.) i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu (ZNS JŁ-621-39/09 z dnia 17.01.2009r.) odstąpił (na podstawie *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2008/199 poz. 1227), od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko **Lokalnego Programu Rewitalizacji Zdegradowanych Obszarów Miejskich – Podprogram 2.**